LIVIU RADU

OPȚIUNEA

Trufia este cel mai
mare păcat,
pentru că reprezintă
ignorarea naturii pieritoare
a omului.

EDITURA PYGMALION
PLOIESTI

LIVIU RADU
OPȚIUNEA

Cyborg

EDITURA PYGMALION
PLOIESTI

LIVIU RADU

Pentru că omul nu-şi era stăpân pe deplin, probabil că soarta lui se hotăra în alte sfere, dar avea dreptul să aleagă, să opteze.

Hotărăre, opțiunea, se făcea în adăncul sufletului, acolo unde învățăturile respective se confruntau cu firea lui, cu convingerile sale profunde.

COLECȚIA yborg

NR. 31

LIVIU RADU

Opţiunea

Grafica coperta: Walter Riess Coperta: Adrian Grigore

LIVIU RADU – OPŢIUNEA e2004 Liviu Radu copyright e 2004 – Editura Pygmalion Ploieşti pentru ediţiile în limba română şi pentru grafica colecţiei şi a coperţii

Trufia este cel mai mare păcat, pentru că reprezintă ignorarea naturiipieritoare a omului.

Învăţăturile lui Colb, 34, 2

Asupra Civisului se aşternuse bezna.

O întunecime smoloasă, aproape solidă. Bizară. Luna apăruse ca de obicei, stelele sticleau pe cerul îndepărtat, indiferent, insensibil, dar fără a lumina, fără a arunca umbră. Ornamente inutile, aruncate întâmplătorpe un postav negru, care le potolea strălucirea…

Oraşul tăcea. De parcă ar fi murit subit. Megalopolisul zăcea de-a lungul văii dominată de colinele monumentale, aşezate parcă de-o mână uriaşă în mijlocul câmpiei, pentru a strâmta cursul Imbnilui. În beznă se bănuiau vag siluete albe, clădiri înalte – probabil palate şi temple – ce se ridicau impunătoare peste multitudinea de magherniţe înghesuite una în alta, pentru a cuprinde mulţimea strânsă de pe toată Glia pentru a trăi din pomana împăraţilor. Mulţime care, cândva, constituise forţa imperiului, izvorul nesecat al trupelor de elită, gata oricând de sacrificiu… devenită, cu timpul, o ceată de palavragii şi de amatori de chilipiruri, dispusă să aplaude

cu entuziasm şi slugărnicie năzbâtiile conducătorului statului… până în clipa în care îşi amintea brusc de vechea-i mândrie… iar atunci cădeau tronuri şi capete… O mulţime bârfătoare, bombănitoare, bâzâitoare, al cărui zumzet umplea continuu valea… dar care acum tăcuse, aruncată pe neaşteptate într-o lume a amuţelii, complet nepotrivită metropolei plină de viaţă…

Oraşul zăcea mut. parcă zdrobit de remuşcare. copleşit subit de-o vină neconştientizată… Enor nu-i auzea respiraţia nocturnă, zgomotul acela cu care se obişnuise şi după care un veteran pricepea dacă lucrurile se desfăşurau ca de obicei sau dacă se pregătea ceva. Dar de data aceasta, simţurile lui de oştean trecut prin ciur şi prin dârmon nu-i şopteau nimic. îl lăsaseră într-o nesiguranţă totală. Pentru prima dată în douăzeci de ani de serviciu, îi era teamă. Nu ştia de ce… nu ştia de cine… Poate că se înşela. Poate că aşteptase ceva. iar această nemişcare totală, linişte mormântală. indiferenţă a firii, a divinităţii sau ce-o fi existând. îl şocase. îi zdruncinase logica lui simplă, bazată pe cauzalităţi clare. Probabil că, după o zi agitată în care, deşi nu jucase niciun rol deosebit, ba chiar nu făcuse nimic, mulţumindu-se să-şi îndeplinească fără crâcnire obligaţiile, tăcerea din jur era exagerată de remuşcări pe care nu le pricepea. Ce-ar fi trebuit să facă? Ar fi putut face ceva? Simţământul straniu de insatisfacţie de sine îl mira. îşi făcuse datoria. Nimic mai mult.

Stătea de pază, la poalele Colinei Execuţiilor, rezemat în lance. Ca să se liniştească, ca să-şi potolească gândurile care o luaseră razna, întoarse capul spre înălţimea pe care se ridica palatul falnic, plin de strălucire şi lumină, singura pată pe umbra neagră a Civisului. Palatul împăratului. Al Zeului. Privind izbucnirea scânteietoare, care părea şi ea înconjurată de o perdea neguroasă, ce permitea să vezi incandescenţa iluminării vrăjite; i zeului ce devenise împărat, dar nu-i permitea să-

şi împrăştie razele înjur, să străbată cu ele bezna ce se abătuse asupra megalopolisului. Enor se lăsă cuprins de meditaţii neobişnuite minţii lui neinstruite, de executant oarecare. Gândea, cu un strop de uimire şi resemnare, că sensul unei vieţi nu-i modificat de evenimentele din care-i compusă, evenimente care, pentru unul ca el, păreau mărunte, indiferent cât de importante vor fi fost ele pentru restul omenirii.

Fusese martor – implicat direct sau cunoscuse din surse sigure – la întâmplări deosebite care zguduiseră şi dărâmăseră o lume, clădind apoi alta, dar viaţa lui îşi urmase cursul lin. banal. Poate că sensul unei vieţi nu depinde de cele exterioare, care pot trece pe lângă tine fără să te atingă, ci de ceea ce se află în interiorul tău. de gânduri şi aspiraţii care preiau şi transfigurează fenomenele exterioare după acele tipare ce-ţi sunt proprii… Ce şi cum viitorul fusese modelat din timp pentru fiecare şi nu-l mai putea influenţa nimic…

Îşi trăise existenţa simplă de oştean, luptase, colindase lumea.

cunoscuse iubiri trecătoare, dar nu realizase nimic deosebit… Nici măcar copii… Evenimentele se scurseseră pe lângă el. ca apa pe penele unei gâşte. Alţii făcuseră carieră, strânseseră bogăţii, cunoscuseră gloria – măcar pentru o clipă dar el rămăsese acelaşi individ banal, obişnuit, pe lângă care treci fără să-l bagi în seamă…

Fiecare îşi are soarta lui şi trebuie să folosească la maximum ceea ce-i fusese dat, zisese Colb.

Ce ciudată e viaţa, gândea Enor, cu oarecare melancolie, şi cum împleteşte coincidenţe stranii care au, poate, un înţeles ascuns, care ne scapă… sau care nu-s decât efecte întâmplătoare, ale hazardului…

Iată, el, un nimeni, îi cunoscuse, în aceeaşi zi, şi pe Madby şi pe Colb. În urmă cu zece ani… Atunci, niciunul dintre ei nu era ceva. Acum, fiecare ajunsese pe câte o

culme. Atât de diferite, însă…

Poate se înşela. Poate că viaţa lui fusese marcată insesizabil, treptat, de acele întâmplări extraordinare la care asistase. Numai că modificarea fusese subtilă, n-o remarcase nimeni, nici măcar el… Pentru că soarta unui om se schimbă nu numai prin ranguri şi onoruri – de care nu avusese parte, rămânând până acum, în pragul lăsării la vatră, tot oştean simplu – ci şi prin modul de a gândi, de a vedea cele din jurul lui… Şi ce dovadă mai clară putea avea în această privinţă decât faptul că, în timp ce stătea rezemat în lance, se întreba dacă evenimentele petrecute nu numai în ziua aceea, ci în ultimii zece ani, aveau înţelesul pe care-l credea toată lumea… dacă nu cumva, în realitate, schimbarea lumii fusese alta, nebătătoare la ochi, puţin sesizabilă, dar deosebit de importantă…

Fiindcă în decada aceea se petrecuseră în imperiul latgan întâmplări atât de ciudate, care influenţaseră nu numai istoria Imperiului, ci şi pe cea a întregii Glii…

Şi. Înconjurat de bezna de nepătruns, nemişcată, tăcută, Enor simţi nevoia să-şi amintească toate cele ce fuseseră, aşa cum le ştia el. cum le văzuse, cum auzise sau bănuise din frânturi de informaţii culese de ici, colo… Lucruri uimitoare, desigur, dar care aveau logica lor… fenomenele se înlănţuiau… iar mintea lui. obişnuită să gândească iute în momente de cumpănă, apoi să lenevească, după ce trecea pericolul, începu să depene firul acelor întâmplări poate necunoscute multora… oricum, diferite de istoria oficială…

Ce iute poate funcţiona memoria, uneori… cu ce acuitate deosebită îşi amintea lucruri din vremuri şi locuri îndepărtate…

Şi Enor, aşteptând să-i vină schimbul – lucni care urma a se petrece abia la al treilea cântat al cocoşilor – începu, aşa cum se cuvenea, cu începutul…

Cu ziua aceea de demult când. aflându-se în

Herihoon, intrase, din pură întâmplare – oare fusese o întâmplare? Dacă lucrurile aveau o logică ascunsă, pe care el n-o pricepea, atunci nimic nu fusese întâmplător…

— În cârciuma prăpădită a lui Helibaal…

a.

Într-o zi, Colb stătea în grădina unui han, la o masă, alături de vameşi şi soldaţi. Mâncau şi beau, iar Colb le vorbea. Şi au trecut prin faţa hanului preoţi din templul lui Khator. S-au oprit şi l-au întrebat pe Colb:

— Cum se împacă învăţătura ta cu faptul că bei cu vameşii?

Iar Colb a răspuns printr-o întrebare:

— Ce vă supără: că stau cu vameşii sau că beau?

— Şi una, şi ăla, au răspuns preoţii.

Colb a zâmbit şi a spus:

— Vă place să mergeţi pe drumurile bine întreţin ute şi bine păzite, ale împăratului! Vă place să dormiţi liniştiţi noaptea, tară teamă de furi. ştiind că gardienii veghează pe uliţe. Dar nu vă con vine să plătiţi taxele prin care se asigură liniştea somnului vostru şi-i dispreţuiţipe cei care le strâng. Pentru că aşa sunteţi şi faţă de Domnul: aţi vrea doar să primiţi şi să nu daţi nimic. Atât despre vameşi, căci va veni curând vremea când vă veţi afla în faţa vameşilor cereşti, iar pe ei nu-i veţiputea privi de sus. Cât despre băut, Dumnezeu a făcut lumea să ne bucurăm de ea. Dacă totul se face cu moderaţie, care-i răul? Sunteţi ca nişte copii care se îndoapă cu poamepână-i apucăpântecăraia, apoi spun: „fructele simt de vină!” Nu Domnul e vinovat că nu ştim cum să ne bucurăm de darurile lui, ci lăcomia care-i în noi!

Timatheus: întâmplări din viaţa lui Colb 4, 17

Serviciul în Calmeea era şi nu era uşor.

Pe de o parte, nu existau duşmani puternici, care să ameninţe securitatea provinciei. Din acest punct de vedere, legiunile erau liniştite. Pe de altă parte, obdinii

aveau obiceiuri aparte şi nu agreau de fel politica imperială de integrare. Se fereau de străini şi-i dispreţuiau. Se amăgeau că autonomia provincială le menţinea vechea independenţă. îşi respectau cu fervoare tradiţiile şi reuşiseră să-şi păstreze caracteristicile din străbuni. Credeau într-un zeu unic, invizibil, fără nume, atotputernic şi atotnimicitor, care amenința continuu existenţa omenirii. Un zeu crud, răzbunător, pe care trebuia să-l respecţi, să-l adori cu groază şi admiraţie sinceră, pentru a-ţi permite să trăieşti. De aceea obdinii priveau cu scârbă legiunile imperiale, cu componenţa lor eterogenă, cu soldaţi recrutaţi dn toate provniciile. care soldaţi adorau fiecare un zeu propriu, din oraşul sau regiunea sa natală. Provincialii ăia încăpăţânaţi nu pricepeau politica de toleranţă religioasă a împăraţilor, care doreau ca supuşii să-şi plătească taxele, să furnizeze contingentele necesare armatei şi să respecte legile, lăsându-i în schimb pe cetăţeni să creadă în orice – sau în nimic – cu singura condiţie ca acea credinţă să nu fie în contradicţie cu ordinea imperiului.

Toate aceste diferenţe creaseră o situaţie relativ încordată, care se manifesta prin suspiciuni reciproce, neîncredere şi atenţie deosebită acordată amănuntelor. Localnicii şi reprezentanţii autorităţilor (în majoritate din afara Calmeeii) se pândeau reciproc, aşteptând ca partea cealaltă să facă un gest ce-ar fi putut fi considerat jignitor, pentru a dezlănţui de îndată un potop de jalbe şi reclamaţii către împărat... Iarâmpăratnt – indiferent care ar fi fost – dorea linişte în orice colţ al stalului şi pedepsea aspru orice greşeală...

De aceea, soldaţii preferau să rămână în cazărmi, să nu se amestece cu băştinaşii, să nu rişte vreun conflict care să le aducă năpasta pe cap. Iar un oştean care nu poate profita de permisii se simte prizonier, devine morocănos, îşi execută sarcinile în silă, iar nesupunerea

începe să-şi arate colţii…

Noroc că în Herihoon, oraş mare – o oază de verdeaţă în câmpia stearpă, uscată, în care soarele se dezlănţuia cu înverşunare împotriva a tot ce vieţuieşte (poate de aceea obdinii îşi imaginaseră un zeu atât de aspru: ca să se potrivească naturii ostile) – apăruseră, ca în orice metropolă, negustori din toate neamurile, iar aceştia ne se simţeau legaţi de tradiţiile rigide ale băştinaşilor. Printre aceştia se afla Helibaal, cârciumar priceput, la care găseai oricând vin bun şi mâncare ce nu respecta regulile alimentare, atât de stricte, ale localnicilor.

Aşa că Enor, în ziua de permisie, se îndreptase direct spre grădina înverzită a hangiului, cu gândul să stea liniştit la umbră, să bea din licoarea rubinie, spumoasă, rece, răcoritoare şi ameţitoare. Şi să uite de rutina de-o monotonie îngrozitoare. Să se mulţumească să privească trecătorii în Mate pestriţe. Când se va înseră, iar arşiţa se va potoli, cât de cât. se va întoarce înapoi, în cazarma încinsă.

Trecuse în grabă pe lângă clădirea albă, înaltă, strălucitoare, a zeului fără nume, fără înfăţişare şi invizibil. În Templu nu se afla nicio statuie sau pictură (după spusele băştinaşilor, pentru că străinii nu aveau acces în sanctuar). Apoi pătrunsese în umbrarul lui Helibaal. Negustorul îşi făcuse cârciumă cu bani puţini, fără să se sinchisească de aspect, ştiind că, într-un oraş cu garnizoană şi templu ce era obiect de pelerinaj, se vor găsi întotdeauna clienţi fără mofturi.

Enor căutase cu privirea o masă liberă, într-un colţ izolat, pentru că n-avea chef nici de companie, nici de vorbă. O găsise şi se aşezase, gemând satisfăcut. De îndată se ivise o slujnică frigiană, cu sâni şi şolduri mari, care-i zâmbise timid, îi pusese în faţă bărdaca aburită şi se retrăsese, făcând temenele respectuoase, de parcă ar fi servit un prinţ al deşertului…

Acum, după atâta vreme, Enor îşi amintea cu surprindere amănunte pe care atunci nu le remarcase. Se pomenea făcând legături bizare între lucruri: cu două nopţi înainte, pe cerul Herihoonului se ivise o stea, mai strălucitoare decât aştrii obişnuiţi, mai joasă… care se mişcase încet de-a lungul cerului… după vreo oră, se îndepărtase spre deşert şi dispăruse, de parcă s-ar fi prăbuşit pe pietrele încinse ale pustiei… Oamenii o priviseră cu uimire şi groază, ca pe orice se abate de la legile firii sau de la ordinea obişnuită a lucrurilor. Credeau că steaua vestea evenimente uluitoare, teribile, înfricoşătoare… Poate şi pentru că, după credinţa obdinilor, orice manifestare a zeului lor fără nume însemna că acesta s-a mâniat, din cine ştie ce motiv, şi pregătea represalii înspăimântătoare împotriva celor ce-i încălcaseră poruncile…

Iar acum, stând de pază, Enor se întreba dacă acel semn, acea stea plimbătoare, vestise cumva sosirea cuiva… Dar a cui? A lui Madby sau a lui Colb?

Oricum, în momentul acela nu-şi închipuise nimic. Remarcase fenomenul şi atât. Căile zeilor, atât de nepământeşti, nu-l interesau. Pentru el era mai important vinul rece, aromat, pe care urma să-l bea în grădina umbroasă, plină de verdeaţă…

Deci se dusese în grădină. Ţinuse minte data, pentru că-l şocase prin bizareria ei: ziua a treia a decadei a treia a lunii a treia din al treilea an al domniei lui Severus. Adică anul 666 de la întemeierea Civisului.

Sorbise din licoarea înmiresmată şi se adâncise în gânduri, privind bulele spumegânde ce se iveau din străfundul balercii, plesnind când atingeau suprafaţa…

Cât drum bătuse din Anteea natală… Cum îi răsturnase soarta speranţele şi iluziile… Din tânărul dornic să ajungă un mare învăţat, ajunsese un oştean blazat, care-şi îndeplinea datoria fără tragere de inimă. Corect, dar

fără iniţiativă. Superiorii simţeau asta şi nu-l aveau în vedere pentru avansări. Iar timpul trecea, trecea… şi el rămânea în continuare soldat simplu, glotaş de rând, fără perspective şi ambiţii… Când şi când, în momentele în care legiunea se afla în Civis sau în alt oraş mare, dădea fuga la biblioteca municipală, răsfoind grăbit peigamente şi papirusuri, pe care solda nu i-ar fi permis să le cumpere. Dar se părea că mintea îi amorţise, înţelegea tot mai greu demonstraţiile subtile cu care se jucase în tinereţe. Înainte de căderea Antecii… Poate ar fi fost mai bine dacă ar fi ajuns sclav biblioleear în casa vreunui demnitar… dar cine poate cunoaşte \ iiton. îl schimbător al unui rob? Aşa măcar era liber, cetăţean cu drepturi depline al imperiului… Iar dacă şansa îi va surâde, dacă va participa la o campanie victorioasă, poate va reuşi, peste doisprezece ani, când va fi lăsat la vatră (spera să fie încă în putere) şi împroprietărit, poate că-şi va încropi o gospodărie în care să-şi găsească loc şi cărţile de care nu avea timp şi chef acum…

Din gândurile acestea, pline de-un sentiment puternic de ratare şi zădărnicie (sentiment care nu-l cuprindea decât rareori) fusese trezit de discuţia de la masa alăturată. Un tânăr blond, cu păr lung, ce-i curgea pe umeri, şi cu barba ca firele de grâu copt, se uita, oarecum stingher, la cârciumarul negricios, care-l întrebase bănuitor:

— Ce vrei?

— De mâncare şi de băut… Orice. Sunt ostenit şi flămând.

— Trei bronzuri! Ai bani?

Străinul scosese dinbrâul lat. ce-i strângea roba albă. lungă până la glezne, o pungă din piele tăbăcită, şi-i răsturnase conţinutul pe masă. O mână de monede mari, din bronz, printre care sclipeau şi câţiva arginţi. Niciun aureu. Nimic de mirare. Dimpotrivă, ar fi fost ceva uluitor

ca un sărăntoc din deşert – după cum arăta individul – să aibă aur. Mâna albă. fină. a tânărului trăsese de-o parte trei discuri grele, arămii, le împinsese spre marginea mesei, strânsese restul banilor, îi vârâse în pungă, înnodase cu grijă baierele acesteia, o ascunsese iar în brâu…

Helibaal înliăţase monedele şi, asigurat în privinţa plăţii, devenise vorbăreţ. Chiar amabil.

— Cum te cheamă, străine? Nu pari din locurile astea…

— Mă numesc Colb. Vin din deşert, de dincolo de muntele Saber.

— Colb… Ce nume ciudat…

— Din praf suntem făcuţi, în pulbere ne vom întoarce, citase tânărul, privindu-l calm. Mie mi se pare un nume obişnuit… chiarpotrivit pentru fiinţa pieritoare care sunt.

— Aaa! exclamase hangiul. Un frate din pustiu!

— Încă nu. Dar am de gând să mă îndrept către dânşii… după ce voi vedea oraşul.

Străinul (care părea a avea vreo douăzeci de ani) vorbise fără mult chef. iar cârciumarul. care păruse dornic să-l mai descoasă. se lămurise că nu-şi găsise partener de pălăvrăgeală. Aşa că profitase de apariţia altor muşterii, ca să-l părăsească.

Enor rămăsese cu ochii aţintiţi asupra lui Colb. Acesta îşi îndreptase atenţia asupra blidului cu mâncare, pe care i-l pusese în faţă servitoarea cea trupeşă. Avea ceva în privire, în gesturi… o nesiguranţă… o bizarerie… o uimire… De parcă s-ar fi trezit într-o lume necunoscută, într-un trup a cărui funcţionare n-o ştia perfect… Experimenta… testa… învăţa… Iar în jurul lui plutea o aureolă de linişte, de încredere care se transmitea înjur…

Ce chestie stranie, gândise Enor. Nesiguranţă şi încredere… Ca şi cum ar fi fost convins că, într-un timp scurt, va depăşi momentul de îndoială, de nepricepere, şi

va stăpâni pe deplin ceea ce-i era străin în clipa aceea…

Apoi blondul începuse să mănânce. Soibea, din când în când. din bărdaca bnimată. plină cu licliid înspumat, rubiniu. Gesturile îi erau perfect normale, îndemânatice…

Privindu-l, Enor se întrebase, uimit, de unde-i veniseră ideile acelea ciudate despre lipsa de normalitate a tânărului. Probabil că-l bătuse soarele în cap, apoi băuse însetat din vinul tare, aromat… Ar trebui s-o lase mai moale. Venise să se recreeze, să se odihnească, nu să se îmbete.

Îşi întorsese privirea spre un grup ce se aşezase la o masă întinsă. Oamenii mâncau preocupaţi, cu figuri îngrijorate… cu gesturi mecanice, care dovedeau că nu-i interesa ce le fusese pus în faţă. Se hrăneau pentru că-aşatrebuie… fără nicioplăcere… Ţărani avuţi, după îmbrăcăminte, dar amărâţi, obosiţi… Cine ştie ce necazuri îi adusese în capitala provinciei…

După aceea, nu îi mai băgase în seamă. În poarta grădinii se ivise un legionar înalt, roşcat, plin de praf. Părea a fi de fel din ţinuturile golţilor, din nordul îndepărtat, de la marginea friguroasă a imperiului… pe atât de friguroasă pe cât de călduroasă era cea constituită de Calmeea… Soldatul îşi rotise privirea peste grădină, căutând un loc potrivit. îl zărise pe Enor şi se îndreptase spre el, zăngănind din arme. Se oprise lângă masă şi salutase scurt:

— Waldar, din legiunea Annorika. Pot să mă aşez lângă tine, camarade?

— Enor. din legiunea Brita. răspunsese el. ridicându-se politicos. Eşti binevenit, camarade! mai schimbăm şi noi o vorbă, ca între ai noştri… Străinii de pe aici nu-s prea primitori.

Roşcovanul zâmbise strâmb, obosit, apoi se prăbuşise pe scaun.

— Întâi să mănânc şi să beau. că-s lihnit… După

aceea, discutăm.

Enor, care cunoştea rosturile locului, făcuse semn slujnicei dolofane, iar femeia venise în grabă. În următoarele minute, Waldar golise lacom trei blide de tocană, uscase cinci căni cu vin, apoi făcuse semn că vrea doar băutură.

În timpul acesta, Enor se uitase în altă parte, din politeţe, pentru ca soldatul ce hăpăia hulpav să nu se simtă stânjenit.

Privise din nou grupul de ţărani şi observase ceva neobişnuit. Se întreba cum de nu-i sărise în ochi din prima clipă... Unul dintre ei era legat cu funii groase. Se bălăngănea pe scaun, cu trupul cuprins de-un tremur continuu. Din gura căscată îi curgeau bale scârboase, ce-i alunecau pe bărbie, pe gât, ca nişte dâre lăsate de melci. Ochii i se roteau în orbite, se opreau, se răsuceau în sus sau în jos. de li se vedea doar albul... Avea momente în care înceta să respire. Înţepenea ca o stană de piatră, muşchii îi înlemneau. Încordaţi la maximum... apoi se relaxa brusc, trăgând aer în piept, bombându-şi torsul... Mişca degetele de la mâini în mod bizar, unul câte unul, de parcă n-ar fi fost sigur că le poate controla... întindea picioarele, apoi le strângea iute... Femeia de lângă el îl mângâia încet pe spate, murmurând cuvinte de alinare, cu o voce lipsită de speranţă...

Enor îl privise fascinat, incapabil să-şi desprindă privirea de pe făptura monstruoasă care arăta teribil de mult a om. În chinul şi incapacitatea ei de a pricepe părea mult mai umană decât atât de banalul (în aparenţă) Colb. Tresărise, dându-şi seama de bizareria ideilor ce i se strecurau în minte...

Se întorsese spre Waldar. Uriaşul oftase satisfăcut, sorbise încă o gură de vin, apoi spusese, cu o voce încântată:

— Pe Klomar! De mult n-am mâncat atât de bine! Iar

vinu-i deosebit de parfumat! Adevărul este că n-am pus nimic în gură de trei zile… Cred că şi pietrele mi-ar fi părut gustoase!

— Dacă nu-i secret, ce caută un camarad din legiunea Annorika te mai în Calmeea? După câte ştiu, garnizoana voastră-i în Thora…

— Nu-i niciun secret, oftase – de data asta amărât – roşcovanul. Sau, chiar dacă este, curând nu va mai fi… Am adus un mesaj urgent către guvernator. Chiar din partea slăvitului Severus.

— Război? întrebase scurt Enor.

— Da… Şi, după cum se pare, unul pe care-l vom pierde…

— Cu cine? se uimise Enor. Katerul polnilor stă liniştit în palatul lut printre femei… Avem tratat de pace pentru o sută de ani… sau până va muri actualul kater… A murit cumva? se interesase el, cuprins de-o bănuială sumbră.

— Nici vorbă, oftase iar Waldar. Din câmpiile necunoscute de la răsărit s-a ivit un poporde care n-a auzit nimeni până acum. Vestrogţii… Bărbaţi înalţi, cu pielea măslinie. Călăreţi neîntrecuţi şi fără teamă de moarte. Sunt cât frunza şi cât iarba. Orizontul s-a întunecat de mulţimea lor… Au venit cu tot neamul, cu femei, cu copii… Ăştia n-au de gând să se întoarcă, nu poţi încheia pace cu ei… Nu ştiu să lucreze pământul, n-au auzit de negoţ… se pricep doar să lupte. împăratul le-a propus să le cedeze un teritoriu, la marginea imperiului. Nici n-au vrut să audă. Vor Civisul… bogăţiile strânse în sute de ani… Pe unde trec, fac prăpăd! Jefuiesc, ucid, dau foc la ceea ce nu pot lua cu ei… Animale! exclamase cu dispreţ legionarul roşcat. Dincolo de graniţă le-a ieşit în cale legiunea Dures. Acum două săptămâni. N-a scăpat niciun om… Vestrogţii i-au trimis lui Severus capul generalului Longin. Cu mesajul că asta-i aşteaptă pe toţi latganii… că vor rade de pe faţa

pământului imperiul nostru…

Împăratul vrea să-i aştepte în trecătoarea Tellus. Strânge trupe din toate provinciile… dacă vor ajunge la timp. pentru că barbarii se mişcă iute… Au zăbovit un timp lângă Koltus… După ce-au terminat cu cei de acolo, au năvălit mai neparte…

— A căzut Koltusul? exclamase, neîncrezător, Enor. Imposibil! Fortificaţiile acelea nu puteau fi cucerite!

— Aşa am crezut şi noi… Severus a sperat că sălbaticii vor ocoli cetatea şi că-i vom prinde la mijloc. Numai că barbarii au urcat pe ziduri, pierind ca muştele, dar până la urmă au răzbit dincolo de forturi… Au lăsat în urmă doar cenuşă şi cadavre… Şi-s mulţi… Nu cred că imperiul a mai trecut printr-un asemenea pericol, de pe vremea lui Costar…

Enor îşi simţise gura amară. Mai simţise nevoie să bea. O nevoie fizică de a simţi tăria vinului. Sorbise îndelung din ulcica de lut. Vinul avusese gust de fiere. Lăsase băidaca pe masă. În clipa aceea, din întâmplare, privirea îi alunecase pe figura idiotului înfăşurat în funii. îi văzuse ochii. Atenţi, alerţi, inteligenţi. Individul îşi aplecase trupul înainte, de parcă ar fi ascultat ce povestise Waldar. De parcă înţelesese. De parcă-l interesase istorisirea acestuia. Pe Artema cea cu arc. ce se întâmpla cu el? Se îmbătase atât de repede şi de tare, că acum avea vedenii?

Uriaşul de lângă el oftase iarăşi şi mormăise:

— Dacă zeii ne mai pot ajuta, oamenii n-o pot face! Am gonit trei zile până-nHerihoon. Au pierit cinci cai sub mine. Nu m-am oprit o clipă, n-am mâncat, n-am băut… Şi cine ştie dacă efortul meu a avut vreun rost… Severus a trimis ştafete în toate colţurile imperiului. Dar până se vor strânge oştile… vor trece luni… iar acum e vorba de zile… de ore… poate că acum, când discutăm, s-a terminat deja totul, iar slăvitul Severus a trecut în rândul zeilor…

Mai oftase o dată, apoi privise în jur. îl văzuse pe individul înlănţuit şi întrebase, uimit:

— Ce-i cu ăsta? Ce-a făcut?

Îi răspunsese un bărbat cu părul alb şi cu faţa plină de riduri:

— E fiul meu. Caloon. De ieri, parcă a intrat un duh necurat în el. Nu mai e normal… nu mai gândeşte, nu te înţelege, nu mănâncă…

Nici măcar nu mai ştie să se mişte ca oamenii… Până de curând se tăvălea prin praf, urlând… Acum s-a potolit. Pentru cât timp? L-am adus aşa, legat, să nu facă rău cuiva… Vrem să mergem la Templu. Poate preoţii cei înţelepţi cunosc vreo rugăciune…

Soldaţii se priviseră cu înţeles: lumea se prăbuşea, dar oamenii îşi vedeau de durerile şi suferinţele lor…

— Pot să mă uit un pic la el? se auzise vocea calmă, liniştitoare, a tânărului ce spusese că se numeşte Colb.

— N-ai decât, mormăise bătrânul. Rău n-ai cum să-i faci. Iarbine, nici atât…

Blondul se apropiase, apucase bărbia până de scuipat a individului şi îi ridicase capul, ca să-l poată privi în ochi.

Apoi spusese câteva cuvinte – dacă vor fi fost cuvinte, pentru că semănau mai degrabă a şuier, a vibraţie a aerului ce nu putea fi percepută de urechile omeneşti.

Iar Enor avusese impresia bizară că înţelegea ce spunea flăcăul acela ce nu părea a fi în întregime om… Se întrebase cum de pricepea, pentru că oamenii din jur nu arătau a-şi da seama că în faţa lor se purta o discuţie. îşi amintise de senzaţia ciudată pe care o avusese cândva, în adolescenţă, când simţise că înţelege vorbele rostite de marinarii ce acostau în porturile Anteeii, în limbi pe care nu avea de unde să le cunoască. Vorbe ce păreau a-i suna direct în minte, nu în urechi…

Deci Colb spusese:

— Te cunosc. Eşti Madby. N-ai ce căuta aici. Ai tăi te

caută. Ştii prea bine pentru ce.

— *Tu* n-ai de unde să ştii, şuierase înlănţuitul, în acelaşi mod neinteligibil pentru cei din jur.

— Iată că ştiu. Poate că ştiu mai multe decât îţi închipui. Crimă, trădare, fără a mai pomeni de furtul navei cu care ai venit aici, într-o parte a univ ersului necunoscută alortăi.

— Cine eşti? întrebase cel numit Madby. iar Enor desluşise în gândul acestuia o teamă uimită.

— Sunt cel ce-a fost şi va fi. Sau o parte a lui, care a luat o anumită formă, pentru un scop pe care tu nu-l poţi înţelege… Dar eu mi-am construit singur forma, n-am furat-o pe a altuia. Acum, şi tu îi cunoşti alcătuirea. Ştiu că poţi să-ţi faci singur una asemănătoare. Lasă fiinţa asta în pace. Iar eu te voi lăsa să-ţi urmezi destinul.

— Nici gând! uriaşe Madby şi îndreptase un deget amaninţător spre flăcăiandrul zvelt, ce-i stătea în faţă.

Acesta zâmbise liniştit, compătimitor, şi înălţase palma spre el, ca şi cum ar fi vrut să oprească o lovitură… sau altceva…

— Nu. Nu de data asta. Madby. Va veni şi rândul tău. Atunci când va sosi timpul… când vor trebui să se împlinească toate cele ce-s scrise…

Omul legat se crispase, se concentrase. Ochii îi sclipiseră plini de-o furie nebună.

Apoi, din degetul întins ţâşnise o rază nevăzută… un izvor de fierbinţeală rece… ceva din altă lume… Se frânsese de palma întinsă, lucise verde (de data aceasta o văzuseră toţi şi izbucniseră în urlete îngrozite) şi se stinsese.

Colb zâmbise, dar zâmbetul lui nu mai avea nimic din blândeţea de până atunci.

— Cum rămâne? Pleci de bunăvoie sau trebuie să te alung?

Dinţii omeneşti ai celui legat scrâşniseră puternic.

Unul se spărsese şi pe buzele încleştate începuse să se scurgă un firişor stacojiu. Iar gândul perceput de Enor şuierase:

— Mă voi duce în trecătoarea Tellus. Ne vom întâlni iarăşi. Colb! Nu ştiu cine eşti… de data asta eşti mai tare… dar ai spus că va veni şi timpul meu!

— Fii fără grijă. Ce-i scris e scris. Iar tu trebuia cu adevărat să ajungi în trecătoarea Tellus… Aici a fost doar o zăbavă… nu tocmai inutilă… ai învăţat câte ceva… sau ai dat dovadă că nu poţi pricepe orice…

Omul legat se cutremurase, se zgâlţâise. Muşchii i se încordaseră. Funiile groase plesniseră. Cei din jur, din toată grădina hanului, urlaseră, cuprinşi de o groază indescriptibilă. Enor rămăsese înlemnit, uluit. Fără a pricepe ce se petrecea. îşi dăduse însă seama că auzise ceva ce-i depăşea înţelegerea. Privise zbaterea ciudată a individului din faţa lui… Prin gura larg deschisă ţâşnise un urlet înfiorător, cutremurător. Sunetul căpătase formă, imagine, se transformase într-un glob strălucitor, sclipind verde şi galben, care se îndepărtase de buzele omului, făcuse o mişcare ezitantă spre Colb, care rămăsese liniştii… se răzgândise, se înălţase, apoi se descompusese în mii de luciri mărunte, aurii şi verzi, care dispăruseră în aerul fierbinte…

În cârciumă se aşternuse tăcerea…

Apoi se auzise o voce obosită, nedumerită:

— Unde sunt? Ce caut aici? Ce-i cu voi? De ce te uiţi aşa la mine, tată? Nevastă, mi-e foame…

Bărbatul din faţa lor arăta a ţăran obişnuit, obosit şi speriat. Firul de sânge de pe buze i se uscase.

Înainte ca bucuria şi uşurarea celor din jur să capete glas, din tumul garnizoanei răsunase pătrunzător, ascuţit, trâmbiţa alarmei.

Enor se trezise bnisc, ca dintr-unvis, şi-l bătuse pe umăr pe Waldar. Uriaşul tresărise. speriat.

— Trebuie să mergem. Ne cheamă…

— Da, răspunsese acesta, cu voce ciudată. Ne cheamă… Totul e să pricepem cine…

Şi se uitase mirat la el, de parcă s-ar fi întrebat de unde-i veniseră în gură cuvintele acelea ciudate… Apoi dăduse din umăr, aruncase un argint pe masă şi se îndreptase spre ieşire. Enor zvârlise şi el un pumn de monede grele, din bronz, lângă discul strălucitor, şi se grăbise după vlăjganul roşcovan.

În poartă, întorsese capul. Ţăranii plângeau şi-şi îmbrăţişau rubedenia. Colb dispăruse. Când? Unde?

Waldar îi făcuse semn, zorindu-l. Alergase spre cazarmă, făgăduindu-şi să se gândească altă dată la cele pe care le văzuse în grădina hanului lui Helibaal…

Cândva, demult; a trăit un sculptor, numit Pygmalion. Talentul lui era nemăsurat, iar lucrările lui păreau mai vii decât modelele din care se inspirase… Dară Pygmalion cârtea fără încetare către Domnul: „De ce hun ea este aşa cum este? De ce oamenii nu-s perfecţi? Ce fel de creaţie este asta, incompletă, nefinisată? Oare Dumnezeu n-are suflet de artist?”

Iar Domnul care-i înţelegea zbuciumul l-a lăsat în voia lui.

Şi sculptorul a făurit într-o zi, o femeie atât de frumoasă, încât întregea orice fecioară de pe Glia… Pygmalion uitase de toate şi nu mai lucra nimic, privindu-şi îndrăgostit opera…

Iar Domnul s-a îndurat de el şi a însufleţit statuia.

Mare a fost bucuria lui Pygmalion! A numit fecioara – care a cea trupul ca fildeşul din care fusese cioplită – Galateea. A dus-o în oraş; să cunoască lumea. Iar fata a zărit un tânăr şi l-a îndrăgit. Pygmalion a văzut acestea, iar sufletul i s-a înnegurat Dar dragostea pentru Galateea a fost mai mare decât dorinţa. A înţeles că aceasta nu putea fi fericită decât alături de cel pe care-l iubea… că dreptul

său de creator nu-i asigura stăpânirea asupra ei.

Şi, în aceeaşi seară, a condus-o, cu alai denunţă, în casa alesului ei.

Apoi, singur în noapte, a înălţat ochii către cer şi a spus: „Îţi mulţumesc, Doamne, pentru lecţia ce mi-ai dat! Acum înţeleg ce simţi, îmi dau seama de bunătatea cu care, după ce ne-ai creat, ne-ai dat dreptul de a fi noi înşine, nu statui însufleţite, dar lipsite de voinţă învăţăturile lui Colb, 7, 12

În aceeaşi zi, spre seară, îndată ce s-a făcut mai răcoare, legiunea Brita a pornit în marş forţat spre Apoldo. Acolo urma să fie îmbarcată pe galere şi transportată până la Galarium. După încă trei zile de mers. ar fi ajuns în trecătoarea Tellus.

În timp ce înaintau de-a lungul drumului pietruit. Enor îşi făcea socoteala că, oricât s-ar grăbi, n-aveau cum să ajungă la locul bătăliei mai devreme de două săptămâni. Va reuşi oare Severus să ţină piept vestrogţilor până soseau ajutoarele? Iar trupele, după alergătura înnebunitoare, cu tot echipamentul în spate, vor fi în stare să lupte? Avea senzaţia vagă că face un lucru zadarnic. Ungest eroic, dar inutil. Legiune după legiune, epuizată şi dezorientată, va apărea în faţa hoardei dezlănţuite, va fi exterminată şi va lăsa cale liberă barbarilor… Singura motivaţie a acestui sacrificiu ar fi fost ca, prin strădaniile lor, să ducă împreună cu ei în mormânt cât mai mulţi dintre năvălitori şi să le încetinească înaintarea, pentru ca imperiul uriaş, prea uriaş chiar, să-şi mobilizeze ultimele resurse şi. Într-o bătălie decisivă, să înlăture ameninţarea ce părea fatală…

Era o strategie pe care o înţelegea şi o aproba. Soarta soldatului era să lupte, să moară dacă-i nevoie, să scape dacă poate, dar fără a-şi întina onoarea.

Soarele apusese. scufundându-se în marea ce se întindea dincolo de pustiul pietros, sterp. Însă căldura

înăbuşitoare rămăsese, iar oştenii se străduiau cu greu să păstreze ritmul. Armele şi sacii cu provizii atârnau tot mai greu în spate… iar comandanţii îi tot zoreau…

Când bezna s-a întins ca funinginea în aerul din jur, însoţitorii stegarilor au aprins făclii. Iar şirul de oameni înainta în tăcere, urmând flăcările galbene, fumegânde, ca nişte lumânări de înmormântare… ca nişte lumânări aprinse prematur pentru propria lor înmormântare…

Abia când soarele s-a înălţat mult pe cer, iar arşiţa devenise insuportabilă, comandanţii au ordonat oprirea. Soldaţii s-au prăbuşit pe pietre, dardecurionii i-au izbit cu picioarele şi tecile săbiilorpână i-au ridicat şi au înjghebat tabăra. Nu exista niciun pericol, dar regulamentul e regulament, trebuie respectat până devine o parte a subconştientului, până se aplică automat, în orice condiţii. După aceea s-au culcat şi-au adormit imediat, plini de praf şi transpiraţie…

După trei ore, aceiaşi decurioni i-au trezit, folosind aceleaşi mijloace. Trompetele sunau din răsputeri, intonând semnalul de adunare. Oştenii au alungat oboseala din muşchii amorţiţi, din minţile buimace, şi-au aranjat în grabă ţinuta şi s-au aliniat. Legiunea arăta încă rezonabil, a armată, nu a gloată epuizată, descurajată.

Au continuat marşul disperat până în zorii următori. Nu mâncaseră aproape nimic… erau prea obosiţi ca să simtă foamea… Enor şi alţi soldaţi mai vârstnici, cu experienţă în dramuri lungi, dormeau în timp ce mergeau, cu ochii deschişi, mişcând automat picioarele… Praful ce se ridica mereu, dinspre pustiu, la orice mişcare a aerului, le acoperise feţele, le pătrundea pe gât, pe nas… O armată întreagă cenuşie… armele, curăţate înainte de plecare, îşi pierduseră strălucirea… Printre rânduri circulau boluri mari, cu oţet diluat amestecat cu zeamă de ceapă. Oştenii sorbeau însetaţi, îşi curăţau gurile uscate, iar oţetul îi înviora un pic…

În a treia zi spre seară, dacă păstrau ritmul, urmau să ajungă la Apoldo. Abia parcurseseră câteva mile de la plecarea din tabără, când dinspre port a apărut, gonind nebuneşte, un călăreţ. Generalul Ulpon, care mergea în fruntea coloanei, a dat semnalul de oprire, iar soldaţii s-au prăbuşit pe lespezile drumului. Din depărtare venea miros de sare, aer umed…

Călăreţul s-a oprit lângă general, a sărit din şa, a salutat… A urmat un schimb iute de cuvinte. Curierul a întins un sul sigilat… Ulpona sărutat respectuos pecetea… Un mesaj de la împărat! A tăiat şnurul, a desfăcut pergamentul…

Enor a descoperit că fără să-şi dea seama, părăsise alinierea, se îngrămădise, împreună cu mulţimea de legionari, pe câmpul nisipos, privind cu ochi avizi fiecare gest al generalului… Ce conţinea mesajul? Viaţă sau moarte? Speranţă sau disperare?

Figura lui Ulpon s-a luminat. A privit în jur, a văzut cercul de oşteni, s-a încruntat (darenor a văzut, dincolo de furia aparentă abătrânului ofiţer călit în bătălii, înţelegere şi simpatie) apoi a răcnit:

— Ce-i dezordinea asta? Sunteţi soldaţi imperiali sau o gloată de barbari? Alinierea în careu!

Simţind că vestea nu poate fi decât bună, mulţimea s-a împrăştiat grăbită. Fiecare om îşi ştia locul şi, în câteva minute, şirurile de militari se aşezaseră pe trei laturi ale unui dreptunghi. Pe cea de-a patra stătea generalul, însoţit de mesager şi centurioni.

— Legionari! a răcnit Ulpon. Scrisoarea primită ne vesteşte că imperiul a fost salvat! Prin intervenţia directă a zeilor! A avut loc o minune! Vestrogţii au fost nimiciţi în întregime! Slavă zeilor!

— Slavă zeilor! a tunat corul oştenilor, reverberând puternic peste dunele de nisip, risipind sunetele către zările îndepărtate.

În strigătul lor se împletise bucurie, uşurare, speranţă.

— Pe lângă veştile bune, trebuie să vă comunic şi una întristătoare, a continuat, ceva mai încet, bătrânul general, iar peste rânduri s-a aşternut o tăcere atentă. Slăvitul Severus. împăratul nostru, a trecut în rândul zeilor ca un erou, în lupta cu barbarii. Gornişti, onorul pentru eroi!

Sunetele grave ale bucinelor din bronz s-au înălţat trist, solemn… Soldaţii înţepeniseră… Când imnul străvechi, de cinstire a celor căzuţi, s-a terminat, mulţi dintre ei aveau lacrimi în ochi. Severus fusese un general talentat şi un administrator priceput… Mulţi luptaseră sub comanda lui, îl cunoscuseră personal. Un om extraordinar… N-avea urmaşi… Bucuriei anterioare i-a luat locul îngrijorarea. Cine va fi noul împărat? Vor începe iar războaie civile? Dacă Severus murise, cine condusese trupele la victorie? Cine trimisese mesajul? Ce urmau să facă? Răspunzând întrebărilor nerostite, generalul şi-a continuat discursul, îndată ce instrumentele au tăcut.

— Mesajul a fost întocmit de generalul Sabrin, şeful statului major imperial. O parte din legiune va rămâne aici, pentru a asigura paza provinciei. Cinci centurii vor merge în Civis, pentru a asista la încoronarea împăratului. Ordinul nu conţine alte informaţii. Soldaţi! Vom merge în Apoldo. Acolo ne vom odihni, vom sărbători victoria şi vom trage la sorţi centuriile care vor merge în capitală. Alinierea în formaţie de marş!

Soldaţii s-au mişcat iute, vioi, Ştirile le înlăturaseră oboseala. Scăpaseră de grija bătăliilor nemiloase cu barbarii… De fapt, dacă judecau bine, majoritatea n-ar fi preferat să părăsească provincia. Încoronarea împăratului nenumit putea fi, de fapt, o încăierarea sălbatică între diferiţii pretendenţi… Iar bucuria de a vedea megalopolisul, Oraşul Oraşelor, de a participa la sărbători şi de a beneficia de cadouri substanţiale se putea

transforma oricând într-o lovitură de spadă… Mai bine lipsă…

Coloana a pornit mai departe. În ritmul de dinainte. Deşi ofiţerii ar fi permis legionarilor să meargă mai relaxat, curiozitatea, dorinţa de a şti ce se întâmplase, ce-i aştepta, speranţa că în port vor afla noutăţi le dădea aripi, îi făcea să gonească aşa cum n-o făcuseră până atunci.

Şoseaua urma calea soarelui. Îndreptându-se spre vest. Iar când au ajuns pe un deal, au văzut de pe înălţime Apoldo, scăldat în razele roşii reflectate de apa verde, ce se ondula lent… Portul se întindea de-a lungul golfului ce pătrundea adânc în mijlocul oraşului, iar de pe culme zăreau catarge printre turnuri şi clădiri din piatră albă, ce sclipeau purpuriu în săgeţile apusului…

La marginea oraşului i-au aşteptat ofiţeri ai garnizoanei locale, care i-au condus spre locurile de cantonament, pregătite în grabă.

După mulţumirile aduse zeilor şi sacrificiile cuvenite, efectuate de preoţii lui Khator. a urmat banchetul… Ofiţerii au fost invitaţi în casa pretorului local. Soldaţii au rămas între ei. doareu decurionii. Pe mesele încropite din scânduri proptite pe butuci, se aflau tăvi mari. din bronz sau alamă, pline cu cărnuri fierte sau fripte; peşti de tot felul, moluşte, caracatiţe, crustacee, că doar se aflau într-un port; păsări fripte, împodobite cu pene; limbi de vită în saramură şi păstrămuri fragede, afumate proaspăt; pâini mari, rotunde, moi de nu le puteai tăia cu cuţitul şi mai bine rupeai din ele; prăjituri din aluaturi şi miere; pepeni, struguri, portocale şi tot soiul de fructe, care de care mai înmiresmate; amfore cu vin gros, parfumat; ulcioare imense cu zeamă fermentată de orz, pentru oştenii din nordul imperiului; vinuri chihlimbarii, în cupe largi, dinbronz, în care se adăugase răşină, să nu se acrească la căldura verii; blide imense cu tocănuri, tocături şi cioibe acre, să înlăture gustul grăsimilor… Un amestec de

mirosuri, arome, paifumuri… Oştenii s-au înşirat pe bănci, fără a ţine seama de cohorte sau centurii, după prietenii sau la întâmplare. Şi-au amintit brusc că nu mâncaseră ca lumea de trei zile şi, când gongul, ce vestea începutul ospăţului, a bubuit răsunător, vibrant, s-au repezit hulpavi, lacomi, asupra bunătăţilor. Au ras totul într-o viteză înspăimântătoare, hăpăind la nimereală, fără a respecta ordinea tradiţională a felurilor, împingând bucăturile pe gât cu sorbituri zdravene din cupe, amestecând băuturile…

Iar când au terminat tot ce fusese pe scânduri, din marginea împrejmuirii au sosit localnici cu coşuri pline; marinari şi soldaţi din garnizoana portului, cu butelci pântecoase. Şi au luat-o de la început…

Enor se mulţumise cu puţin. Nu era lacom din fire, iar viaţa spartană din garnizoană îl învăţase să nu exagereze. Băuse, după ce crezuse că a mâncat cât se cuvine, alegând bucăţi de soi sau feluri pe care nu le gustase niciodată (mai mult din curiozitate), dintr-o amforă mică, pe care o ascunsese lângă picioare, sub bancă, turnându-şi pe furiş în cupă, fără să-l vadă ceilalţi. În vasul acela mic, elegant, ce nimerise prin cine ştie ce întâmplare la masa soldaţilor, se afla vin de Faletto, dens şi parfumat, ce-ţi ungea gâtlejul şi-ţi aroma răsuflarea… Vin tare, puternic, de băut după ce-ai mâncat bine… I se urcase la cap, îi înmuiase picioarele, îl moleşise ca izbitura puternică a soarelui în deşert… Căzuse în starea lui obişnuită de meditaţie, gândind cât de schimbătoare e viaţa… cu câteva ore înainte goniseră, disperaţi, spre moarte, şi ajunseseră la un ospăţ sardanapalic, de-un belşug cum nu visase…

A simţit banca vibrând lângă el, sub prăvălirea greoaie a cuiva şi o bătaie puternică pe umăr.

— Sănătate, Enor! Se putea să nu dau peste tine? Eşti ca piperul în plăcintele cu ţipari! Apari peste tot. când se aşteptă omul mai puţin!

S-a întors încet, molatic, toropit de băutură.

— Servius! a mormăit, cu limba împleticită. Pe toţi zeii adâncurilor, ce cauţi aici?

Serviua nebunul! Individul care nu stătea o clipă locului, care trecuse prin toate garnizoanele imperiului, prin toate legiunile… Nu reuşise să depăşească gradul de soldat, deşi primise de trei ori cununa de argint şi chiar, o dată pe cea de aur… şi care scăpase de execuţie de nenumărate ori. Dacă Enor nu făcuse carieră din pricina lipsei de zel, mulţumindu-se doar să-şi facă datoria, sârguincios, însă fără a exagera, Servius nu reuşise să avanseze tocmai datorită neastâmpărului, excesului de zel. Se vâra singur în încurcături atât de mari, pe care le rezolva ca prin minune, încât generalii, după ce-l decorau, îl vârau imediat la arest pe perioade îndelungate. Iar unul îi spusese, furios: „Dacă ai putea lupta de unul singur, ai fi o comoară a armatei! Dacă aş putea să te scot din carceră doar în clipa în care începe bătălia, aş fi fericit! Ce să fac cu tine în vreme de pace? Eşti în stare, prin simpla ta prezenţă, să dezlănţui un război între cei mai fideli aliaţi!”, în trecerile lui prin diferite oraşe, prin diferite armate, se întâlnise de multe ori cu Enor, iar firile lor atât de diferite îi apropiaseră. Se împrieteniseră, se completaseră.

— Ce să caut? Am venit să petrec şi eu! Merit, oricum, mai mult ca voi, rânjise individul brunet, înalt, cu o cicatrice uşoară pe pometul stâng (cu care se alesese nu în luptă, avea un talent deosebit de a scăpa nevătămat din cele mai crunte încăierări, ci în patul unei târfe, de ale cărei servicii se declarase nemulţumit, iar individa, ca să-l satisfacă, încercase să-i taie gâtul). Pentru că, băiete, eu am participat la lupta de la Tellus… şi la cea de la Termosty… deşi cea de la Termosty tot la Tellus a avut loc, numai că noi am pornit din Termosty. Am fost trimis aici cu mesaje către guvernatori şi comandanţi de legiuni, direct de pe câmpul de bătălie. Le-am predat comandantului portului, că eram mort de oboseală… a trimis ştafete… iar

eu am dormit o zi întreagă, neîntors… Seara, m-au invitat la petrecerea de la pretor. M-am învârtit un timp printre mărimi… nu m-am simţit în largul meu, aşa că am venit aici.

Cred că au fost încântaţi să scape de mine. Tot timpul şuşoteau prin colţuri şi se întrebau cine va fi împărat.

— Şi când a avut loc lupta? Cum a fost? Ce-i cu minunea de care se vorbeşte? au început să curgă întrebările din jur.

Servius a rânjit, a apucat o cupă mare. a golit-o. a arătat-o cu degetul. Unul din cei din jur s-a grăbit s-o umple. A sorbit, a oftai mulţumit şi a început să povestească. Din când în când trăgea câte o duşcă zdravănă din potir (pe care ascultătorii aveau grijă să-l ţină mereu plin).

— Bătălia a început în a doua zi a decadei a treia. Acum patru zile. Şi s-a terminat în seara zilei a treia. („Atunci când noi abia porniserăm la drum!” a exclamat uluit careva). La început, vestrogoţii au înaintat lent. Măritul Severus ridicase o baricadă la intrarea în trecătoare. Şi încă şapte, la câteva sute de paşi una în spatele celeilalte, pe tot cuprinsul ei, blocând valea dintr-un capăt în celălalt. Urcase pe culmi o mulţime de arcaşi şi prăştiaşi. Capcana părea perfectă. Nu ţinuse seama de un singur lucru: mulţimea duşmanilor. Barbarii au venit, au tot venit… Au umplut câmpul larg din faţa defileului. Eram la baricada din gura văii. I-am văzut cum se desfăşoară, stăpânindu-şi caii. studiind terenul.

Un grup de călăreţi a trecut în goană prin faţa noastră, a dat ocol. Purtau mantii lungi, din piei scumpe, şi sclipeau de atât aur şi bijuterii îngrămădite pe ei. Unul ducea o lance lungă, de care atârna un mănunchi de cozi de vulpe. Vântul le fâlfâia, ca pe un drapel. Am înţeles că erau şefii lor, care stabileau ce aveau de făcut. S-au întors, s-au grupat pe o movilă, au împărţit ordine. Cât vedeai cu

ochii, doar îngrămădeală de oameni şi animale. Bărbaţi înalţi, măslinii, cu armuri din plăci de bronz cusute pe haine din piele groasă, de vită… Cu arcuri… lănci… securi mari, cu două tăişuri… săbii lungi, drepte, din oţel… Apoi drapelul din cozi de vulpe s-a înclinat de trei ori… Şi-n clipa următoare a început urgia… Mi se spune Servius nebunul, dar nu-s nici pe sfert atât de nebun cum era toată hoarda aia! Nu le păsa de moarte, camarade! Puhoiul ce năvălea peste noi s-a rupt în trei: o parte s-a năpustit direct spre baricadă.

În goana cailor; celelalte două s-au ramificat spre dreapta şi spre stânga, au ajuns la poalele munţilor (şi ştiţi ce abrupte-s stâncile din trecătoarea Tellus…) şi au început să se caţăre… ca nişte maimuţe, veveriţe sau orice animal vreţi, nu ca nişte oameni. Ai noştri, de sus, îi doborau cu săgeţile, rostogoleau stânci peste ei… barbarii piereau cu sutele, cu miile… dar câţiva au reuşit să ajungă… au ţinut piept legionarilor… iar alţii urcau în urma lor. În timpul ăsta. mulţimea ce năvălise spre baricadă a fost întâmpinată cu săgeţi, cu lănci… am făcut prăpăd în rândurile lor… dar în locul fiecăruia căzut răsăreau alţi doi… îşi ridicau caii în două picioare, iar lăncile se înfigeau în animale… duşmanii săreau din şa, se căţărau pe baricadă… veneau atât de mulţi, atât de iute, că n-apucai să-i omori pe toţi. Au reuşit să treacă dincolo de de stâncile grămădite… au pătruns între noi… învălmăşeala era groaznică, abia aveai loc să te mişti… te sufocau prin mulţimea lor… am tăiat în stânga şi în dreapta, mi-am făcut loc printre ei, am fugit la baricada din spate… Pe deasupra capului meu şuierau săgeţile camarazilor care doborau barbari… Talazul de călăreţi s-a căţărat pe stânci (ce fel de cai or fi avut? N-am văzut niciodată aşa ceva…), s-a năpustit spre a doua baricadă. Sus, pe culmi, lupta continua la fel de înverşunată. S-a lăsat noaptea. Am sperat că bătălia va înceta. Abia mai ţineam sabia în mână.

Braţul stâng îmi amorţise de atâtea lovituri parate cu scutul, iar ei veneau, veneau şi cred că-şi înlocuiau luptătorii obosiţi cu alţii, odihniţi, că nu stăteau o clipă locului. Sus se auzeau gemetele muribunzilor, ne trezeam cu cadavre decapitate peste noi. La lumina lunii, ar fi părut o luptă între fantome, dacă n-ar fi fost zăngănitul armelor ce se izbeau şi urletele îndurerate. Şi am fost împinşi, dinbaricadă în baricadă, până la ieşirea din trecătoare. Se iviseră zorile… iar când a răsărit soarele, am văzut întinderea prăpădului. Din cele cinci legiuni care apăraseră defileul, rămăseseră câteva sute de oameni. Obosiţi, răniţi… Doar eu, a rânjit încântat Servius, scăpasem nevătămat Rupsesem patru săbii, lovind în plăcile armurilor lor de aramă. Noroc că erau destule pe jos… Deci, când s-a făcut dimineaţă, fuseserăm zvârliţi afară din trecătoare, iar barbarii înlăturau baricadele, dădeau lespezile la o parte, făcând loc puhoiului ce urma să curgă peste noi.

Atunci am văzut, la câteva sute de paşi de noi, legiunea Victris, neînfrânta… legiunea de gardă imperială… în uniforme roşii… pentru ca soldaţii să nu-şi vadă sângele ce s-ar fi scurs din răni. În fruntea ei, însuşi slăvitul Severus. Noi, mâna de supravieţuitori am fugit să ne alăturăm ei.

Legiunea ne-a primit în rânduri şi a strâns scuturile. Şirurile din faţă au întins lănci lungi, cele din mijloc au înălţat spade şi suliţe între scuturile ţinute deasupra capetelor. S-a transformat într-un arici uriaş, care a pornit în pas cadenţat spre intrarea în defileu, să astupe, ca un dop din metal, calea prin care urma să se reverse torentul de călăreţi.

Iar barbarii au năvălit, s-au repezit cu o viteză înspăimântătoare spre falangă, şi-au înfipt cu putere caii în suliţele întinse, încât nu mai puteau fi scoase, lăsând ariciul de fier şi bronz fără ţepi. Au sărit cu caii lor

neobişnuit de sprinteni pe acoperişul de scuturi, strivind oştenii de dedesubt. Falanga s-a sfărâmat, lupta s-a transformat într-o încăierare sălbatică, individuală. L-am văzut pe împărat. Lupta din răsputeri, doboiând barbar după barbar… ştiţi ce bărbat puternic era! apoi o lance l-a nimerit în gât… a şovăit o clipă… suficient cât să tabere pe el vreo patru indivizi cu cojoace de piele netăbăcită, să-l toace cu săbiile şi securile grele. Atunci, dragii mei. a oftat Servius. mi-a fost frică pentru prima oară în viaţa mea. cât sunt cu de nebun. împăratul murise, l-am văzut capul, retezat, în vârful lăncii cu cozi de vulpi. M-a cuprins o groază teribilă, am urlat, am zbierat, am lovit în toate părţile, mi-am croit drum printre barbari şi am fugit. Am fugit cât am putut mai iute. Am uitat de oboseală, de faptul că luptasem o zi şi-o noapte… goneam disperat, părându-mi-se mereu că aud în urmă tropot de copite, dar eram prea înspăimântat ca să întorc capul şi să privesc. Am simţit că mă sufoc, că nu mai puteam să-mi mişc picioarele. M-am întors, hotărât să mor cu faţa la duşman, pentru că nu mai credeam că scap. În spatele meu, doar fugari, câteva sute, din ceea ce fusese o armată de şase legiuni, cele mai bune, cele mai curajoase ale imperiului. Barbarii se opriseră undeva, în urmă. Măcelăreau supravieţuitorii, jefuiau cadavrele, sau poate, tabăra împăratului. Acolo trebuia să fi fost bogăţie, nu glumă…

Am privit în jur. Mă aflam lângă stâncile de lângă Termosty. Fugisem vreo şase mile. Atunci am auzit o voce. Un glas puternic de bărbat, ce venea din înaltul pereţilor de rocă neagră:

— Unde fugiţi, laşilor? Aşa vă faceţi datoria?

Am ridicat capul, dornic să-i zic ceva despre maică-sa şi am înlemnit!

Pe stâncă stătea un bărbat înalt de vreo zece picioare, îmbrăcat în haine ce luceau metalic, dar metalul acela era moale, se mula pe trupul lui imens.

Îl auziseră toţi fugarii. Încremeniseră şi ei. Iar uriaşul a strigat la noi, cu glas tunător:

— Informaţie, ticăloşilor! Aţi merita să fiţi decimaţi!

Bărbatul acela nu era om. Arăta a om, dar nu putea să fie om. Doar zeu… Sau închipuirea minţilor noastre obosite. Ne-am supus fără să crâcnim. Majoritatea nu avea arme. Le aruncaseră, să fugă mai uşor.

Zeul a sărit de pe stâncă, de parcă nu s-ar fi aflat la o sută de picioare de sol. S-a oprit lângă noi, ne-a privit, a descoperit un ofiţer, l-a privit în ochi. Am văzut o ceaţă aurie alunecând din fruntea lui spre cea a bărbatului în uniformă scumpă, acum zdrenţuită. Gigantul s-a uitat la rănile de pe braţele şi de pe pieptul celui din faţa lui şi a zis:

— Te iert, generale Sabrin. Ai luptat vitejeşte… şi ai avut un moment de slăbiciune când ţi-ai văzut împăratul murind… Te numesc comandantul armatei mele!

Generalul a căzut în genunchi, cu capul plecat. Când l-a ridicat, în ochii lui se citea un devotament orb.

Uriaşul a adăugat:

— Rămâneţi aici. Priviţi. Să vedeţi ce păţesc cei care mi se împotrivesc.

Dinspre locul ultimei bătălii se apropia o ceată de călăreţi. Vreo sută. Zeul a întins mâna spre ei. Din degetele lui a ţâşnit o flacără lungă, violetă, care s-a extins spre gloata care venea în galop. Când a ajuns lângă barbari, focul s-a lărgit, i-a acoperit, a fâlfâit o clipă şi-a dispărut. Nu mai existau nici cai, nici călăreţi. Doar un morman negru. Am simţit miros de carne arsă…

Zeul a săltat pe stânci, în locul din care ne vorbise. Am auzit un şuier uşor, un bâzâit subţire, ca de ţânţar singur într-o cameră tăcută. Deasupra rocilor negre s-a ivit… nu ştiu cum să-i zic… ceva rotund, dar nu sferic. Uite, arăta cam aşa, a spus Servius, apucând de pe masă două farfurii adânci, punându-le una peste alta, astfel încât

cavităţile să fie înăuntru. Dar de o mie de ori mai mare. Lticca ca argintul proaspăt lustruit. Iar dedesubt curgeau flăcări roşii şi verzi. S-a înălţat brusc, la peste o nu e de picioare şi s-a transformat într-o sferă de pălălaie albă. M-au durut ochii privind-o, atât de puternică era incandescenţa... Apoi globul de foc a gonit spre trecătoare, mai repede decât cel mai iute cal de curse. Când a ajuns deasupra barbarilor care începuseră să iasă în câmp, scurgându-se din defileu, din sferă au curs boabe negre, iar când acestea atingeau solul, bubuiau puternic, ca un tunet în plină vară, se întindeau în fulgere galbene şi aruncau flăcări şi cioburi aurii în toate părţile. Măcelul a fost cumplit, într-un minut, mii de călăreţi au fost sfârtecaţi în bucăţi, tocaţi, măcinaţi. Câmpia se acoperise de fum, sânge şi bucăţi de carne... nu puteai să-ţi dai seama care era de om şi care de animal.

După aceea globul a gonit prin trecătoare... nu se vedea... îl ascundea munţii... bubuiturile, ca tunetele pe timp de au crsă. continuau... dintre stânci se ridicau valuri de fum şi am înţeles că prăpădul continua în strâmtoare.

A urmat un moment de linişte, adică sumedenia de bubuituri încetase, nu mă mai dureau urechile... vântul aducea din defileu miros de carne arsă, vaiete... zgomot normal, obişnuit de câmp de bătălie... Din depărtare, dincolo de munţi, s-a auzit un sunet surd, zarvă uluită, îngrozită, a unei mulţimi imense... Bănuiam că sfera incandescentă ajunsese deasupra hoardei.

Şi deodată, fără niciun semn premergător, pământul s-a cutremurat, s-a zvârcolit sub picioarele noastre... ne-a aruncat în sus ca pe nişte popice lovite de bilă... am căzut şi ne-am prins de glia care tremura... Iar dincolo de lanţul muntos s-a ridicat o flacără imensă, stacojie... ce se întindea pe multe mile... După aceea, dinspre defileu a năvălit o arşiţă cumplită, un val de aerfierbinte... ca şi cununii de cuptoare încinse şi-ar fi deschis brusc gurile

spre noi… Apoi un tunet înfiorător, de parcă toate tunetele din lume ar fi fost împletite într-un bici, cu care un uriaş ar fi plesnii deasupra noastră. Am simţit o apăsare puternică în urechi, am fost asurzit de bubuitura infernală… Acrul m-a aruncai cât colo. ca pe o frunză moartă… Am zăcut un timp, ameţit… Apoi m-am ridicat în genunchi, am privit în jur…

Ceilalţi începeau şi ei să-şi revină. Pământul, Mama Glia, se liniştise. Nu mai tremura. Generalul Sabrin a încercat să-şi stăpânească teama. Ne-a făcut semn să ne apropiem de el.

— Zeul ne-a spus să-l aşteptăm. Alinierea în formaţie!

Oricât dispreţuiam ofiţerii de stat major, indivizi care stăteau, de obicei, în spatele frontului şi aruncau în luptă mulţimi, sacrificând oamenii ca pe nişte piese într-un joc, nu m-am putut abţine să nu-l admir, în clipa aceea, pe general. Se vedea că-i îngrozit, ca noi toţi, dar se domina, încerca să fie demn de încrederea acordată de zeu…

Să fii demn de încrederea acordată de un zeu… Care muritor nu-şi doreşte acest lucru? Şi cine nu se îndoieşte de capacitatea lui de a face faţă unei asemenea sarcini supraomeneşti?

Ne-am aliniat… Ce mai armată! Nouăzeci şi şapte de indivizi (generalul ne numărase), majoritatea răniţi, epuizaţi, fără arme…

N-am avut mult de aşteptat. De dincolo de culmi a apărut sfera de foc alb. S-a apropiat iute ca fulgerul, s-a răsucit în loc, într-un vârtej de sclipiri albastre, şi s-a transformat iar în discul de metal strălucitor… Luminile roşii şi verzi au pâlpâit iar… forma turtită s-a aşezat pe platoul stâncos de la poalele stâncilor de lângă Termosty… Acum, când era aproape de noi, mi-am dat seama de mărimea ei. Peste o mie de paşi în diametru… Stătea pe nişte stâlpi de metal, ce ieşiseră din interiorul ei şi se proptiseră pe pământ… Razele roşii şi verzi ce ieşiseră de

la baza ei pârjoliseră solul, arseseră vegetaţia… Un disc imens, sclipind argintiu. Într-un cerc înnegrit…

Apoi în peretele neted s-a ivit o deschizătură… s-a deschis o uşă, prin ea a alunecat o scară, din acelaşi metal lucitor… s-a întins până la pământul pârjolit… Iar pe trepte a coborât zeul…

Am îngenuncheat toţi.

S-a apropiat de noi cu paşi mari, grei, care făceau să se zguduie solul… Bubuiau ca bătăile unei inimi gigantice… S-a oprit… Am îndrăznit să ridic ochii…

Era imens… De două. trei ori cât un bărbat voinic… Avea părul şi barba lungi, de-un auriu strălucitor… ca o aură ce-i învăluia figura… Sub veşmintele metalice se distingea un trup armonios, bine proporţionat… Figură frumoasă, chiarprea frumoasă… ochii cenuşii, ca oţelul… cu duritatea acestuia lucind în privire… Ne-a examinat în grabă, apoi a zis, cu vocea-i puternică, asurzitoare:

— Ridicaţi-vă! Duceţi-vă şi căutaţi arme! Peste o oră să fiţi la intrarea în defileu!

S-a întors şi s-a îndreptat spre carul lui ciudat, zburător…

Am alergat grăbiţi spre trecătoare. Ne-am oprit în locul în care fusese măcelărită legiunea Victris… Am despuiat cadavrele de armuri, am ales coifuri şi spade… ocolind cu grijă grămezile carbonizate de călăreţi vestrogoţi… Arătam din nou a soldaţi… nu eram o armată, de fapt o centurie… şi nici aceea întreagă… în valea îngustă dintre munţi se zăreau flăcări… ce-o fi ars acolo?… mă întreb şi acum… în trecătoare nu erau decât pietre…

Am privit cu durere trupurile mutilate ale camarazilor noştri… cu scârbă pe cele carbonizate ale duşmanilor… măcar ştiam că fuseseră răzbunaţi…

Abia ajunserăm la intrarea în defileu, când zeul a apărut lângă noi. Călare pe un cal ciudat… N-avea cap, nici picioare… Doar un trunchi din metal în care fusese

încastrată o şa comodă… cu nişte rezemătoare pentru tălpile-i uriaşe… Făptura aceea din metal, sau ce-o fi fost, plutea deasupra solului, la vreo trei coţi… Zeul s-a oprit, iar bidiviul lui ciudat s-a lăsat pe pământ…

— Urmaţi-mă! a răsunat vocea de tunet. Vreau să fiu sigur că nu scapă niciun duşman!

S-a înălţat iar şi a intrat în trecătoare. La început a păstrat pasul cu noi. În valea îngustă nu mai vieţuia nimeni. Peste tot, flăcări mocninde, care lingeau pietrele… Cadavrele, indiferent că erau alor noştri sau ale barbarilor, arătau cenuşii, carbonizate, şi se spulberau într-o pulbere fină la cea mai mică atingere… chiar la o simplă adiere…

Am trecut repede prin locul acela al morţii, care ne înfiora… Cred că aşa arată infernul… un morman de pietre fumegânde. cu flăcări ce ardeau, nelirănitede nimic… Şi mirosul înfiorătorde ca m³ arsă… M-am oprii şi am vomai îndelung… doar fiere… nu mâncasem nimic de două zile… Oboseala şi emoţiile mă tulburaseră puternic… mergeam ca în vis… cuprins de o senzaţie zdrobitoare de irealitate…

Am ajuns în câmpie… şi mi-am dat seama că tot ce văzusem până atunci fusese nimic… o bagatelă. În defileu totul murise, în afară de flăcări… Câmpia era un iad viu. În depărtare, spre orizont, un arc de cerc dinjăratec… ce se ridica vreo zece picioare de la sol… pornea de la poalele munţilor şi înconjura ceea ce trebuie să fi fost tabăra vestrogţilor… în interiorul lui, vâlvătăi de foc care mistuiau cadavre, corturi, care… Pretutindeni, trupuri sfârtecate, zdrobite, arse… Dar nu în totalitate… nu deveniseră statui fragile de cenuşă… unele, cu răni înfiorătoare sau plăgi imense, se târau, gemeau, strigau în necunoscută a barbarilor…

— Ucideţi-i! Nu lăsaţi niciunul în viaţă! a tunat vocea zeului.

Am început să-i lovim cu săbiile, cu lăncile… Vedeam în ochii celor pe care-i omoram recunoştinţă… îi scuteam

de chinuri…

Zeul imens, de pe calul lui de metal, făcea acelaşi lucru, cu o sabie de foc, ce spinteca trupurile dintr-o parte în alta fără efort, doar atingându-le…

Pe măsură ce înaintam spre zidul de jăratec, descopeream tot mai mulţi supravieţuitori. În centra rămăsese doar un cerc de cenuşă, pe care o spulbera vântul… Spre margini, răniţi. Dar şi războinici neatinşi, care încercau să opună rezistenţă. Se avântau, plini de curaj, spre silueta gigantică şi cădeau despicaţi de flacăra albă.

Într-un loc, câţiva călăreţi, văzând că ne apropiem şi dându-şi seama că n-au nicio şansă, pentru că priviseră măcelul conaţionalilor lor. sau năpustii cu caii lor în (i. capabili de salturi nemaipomenite, spre peretele incandescent. Au fost prinşi, în mijlocul saltului, de limbi de foc aurii, care i-au anihilat

Spre seară, în interiorul cercului nu mai existau decât cadavre. Zeul ne-a făcut semn să-l urmăm. Am pătruns în defileu. Înainte de a intra în valea îngustă, am întors capul. Cercul de flăcări se strângea, pârjolea totul. L-am văzut cum se apropia, i-am simţit dogoarea… şi duhoarea de hoit ars. Un rug gigantic care consuma ceea ce fusese, cu câteva ore mai înainte, poporul înfricoşător al vestrogţilor, războinici pricepuţi, dar numai oameni… ce nu puteau lupta cu zeii…

Când am ieşit din trecătoare, zeul l-a chemat pe general, i-a dat câteva ordine cu voce joasă. Sabrins-a aplecat până la pământ iar divinitatea uriaşă a urcat în casa lui zburătoare, argintie. O izbucnire de flăcări galbene şiverzi… apoi roşii… iar discul imens s-a înălţat spre cer, adispărutânânalturi…

Ne-am târât, chinuindu-ne, spre Termosty.

Oraşul era aproape pustiu. Locuitorii fugiseră, îngroziţi de năvala barbarilor… Rămăseseră câţiva bătrâni,

care ne-au privit surprinşi. Au început să plângă, auzind că ameninţarea dispăruse. Ne-au găsit adăpost în casele părăsite, au scos la iveală ceva de mâncare şi băutură… Am îmbucat ceva… eram prea obosiţi ca să ne hrănim ca lumea… Nu doream decât să dorm… să dorm şi să uit… să-mi iasă din nări mirosul de carne arsă… să închid ochii şi să nu văd flăcările iscate de nicăieri lingând stâncile trecătorii… L-am auzit pe general întrebând dacă exista pe acolo vreun scrib sau instrumente de scris.

Apoi m-am prăvălit într-o prăpastie neagră, adâncă, fără fund…

Când m-am trezit, se făcuse dimineaţă. Mă scosese din întunecimea somnului sunetul trompetei, ce intona adunarea. Am ieşit grăbit şi m-am îndreptat spre piaţa orăşelului. Mă simţeam ciudat de odihnit.

Generalul ne-a examinat pe toţi, a ales vreo zece dintre noi, mai zdraveni, mai puţin răniţi. Ne-a înmânat pergamente sigilate, pe care aplicase pecetea împăratului. Abia atunci mi-am dat seama c-o purtase tot timpul la gât, atârnată de un lanţ de aur.

Bătrânii ne-au dat nişte cai amărâţi, pe care stăpânii nu se îngrijiseră să-i ia cu ei. În graba fugii… Suficient de buni cât să ne ducă până la cel mai apropiat oraş. Sabrin ne-a explicat la fiecare, în parte, unde trebuie să ajungem, cui să înmânăm documentele. Ne-a întocmit foi de liberă trecere şi de rechiziţionare a tot ce aveam nevoie ca să ne îndeplinim misiunea.

Apoi ne-am risipit. Noi, cei zece, spre colţurile imperiului, generalul cu restul „armatei” spre Civis.

Asta a fost tot, camarade… Mai daţi-mi să beau! Iar după ce-o să mă îmbăt ca un porc, să mă ducă vreunul din voi la cazarmă… Să dorm şi să uit… Pentru că-i înfricoşător să lupţi alături de un zeu… chiar pentru un nebun ca mine… nu mai pomenesc cum ar fi fost de-aş fi făcut parte din tabăra adversă…

După aceea n-a mai scos o vorbă. A băut doar, de parcă în pântec ar fi avut jăratecul acela despre care povestise şi pe care se chinuia să-l stingă.

Iar ceilalţi, care-l ascultaseră, făceau acelaşi lucru, cuprinşi de-o temere pe care nu şi-o puteau explica…

c.

„Să nu ucizi… Depinde de împrejurări. Ucizi animale ca să te hrăneşti ucizi duşmanii care-ţi ameninţă existenţa… Uciderea e un gest definitiv, care trebuie să aibă o justificare serioasă. Altfel\ nu-i decât un act gratuit, răutate şi mişelie”.

„Mila e un sentiment al demnităţii. Dacă o manifeşti faţă de cei care au nevoie, cu înţelegere şi dorinţă sinceră dea ajuta. Altfel, devine trufie şi făţărnicie.99

Învăţăturile lui Colb 5\ 12

Eu sunt puterea.

Eu sunt viaţa.

În mâna mea stă soarta tuturor.

Pot zdrobi pe oricine, ca pe o muscă.

Viaţa curge din mine, fluviu năvalnic Ce se hrăneşte cu sânge.

Oare nu zeul v-a creat?

Nu sunteţi jucăriile lui?

Bunul lui plac vă poate şterge de pe faţa Gliei iar mâinile lui, roşii de sânge.

Pot clădi orice.

Eu sunt viaţa

Sunt torentul ce năvăleşte urlând.

Bucuria mea este singurul lucru important din univers.

Imnurile lui Madby 2, 22

A doua zi, în sunetele bucinelor, legionarii s-au adunat mahmuri pe plaja de lângă port. Generalul a chemat centurionii şi, împreună, au procedat la tragerea la sorţi. Dorinţa lui Enor s-a îndeplinit: centuria lui nu făcea

parte dintre cele desemnate a participa la ceremonia încoronării.

Peste câţiva ani. când legiunea Brita a ajuns în Civis, Enor a avut ocazia să afle ce se întâmplase. De la un martor ocular demn de încredere: decurionul Capiter, din corpul de pază al Senatului.

Cum se împrieteniseră cei doi, cum de ajunsese Capiter să-i facă destăinuiri, e o poveste banală, de cazarmă, ce nu merită amintită. Trebuie reţinut doar că Enor a aflat lucruri ce nu ajunseseră la cunoştinţa publicului şi, probabil, nici nu urmau să ajungă vreodată…

Iar în noaptea aceea a amintirilor, Enor potrivise, ca o piatră într-un mozaic, istorisirea decurionului printre cele văzute de el însuşi, reconstituind desfăşurarea evenimentelor…

Deci, în ziua stabilită pentru sosirea zeului în Civis, legiunile se strânseseră, iar grupuri înarmate de soldaţi patrulau pe străzi, păstrând ordinea. Generalul Sabrin se îndreptase, însoţit de un batalion important, alcătuit din supravieţuitori de la Termosty şi din oameni de încredere ai săi. spre amfiteatru. Fusese extrem de laconic în comunicarea făcută Senatului şi refuzase cu încăpăţânare să dea amănunte asupra bătăliei şi despre intenţiile zeului. Anunţase doar că acesta va sosi în prima zi a decadei a doua a lunii a patra. Şi că atunci va avea loc încoronarea noului împărat. Pretinsese că zeul nu-i împărtăşise planurile sale şi afirmase că datoria lui de comandant al oştirii divinităţii îl împiedică să comenteze ordinele primite.

Senatul se întrunise dis-de-dimineaţă, să delibereze. Senatorii discutaseră şi până atunci, dar opiniile părinţilor patriei fuseseră împărţite. Unii susţinuseră că ar trebui să aştepte, să afle opiniile zeului; alţii că trebuie să formuleze unele propuneri, pe care să le supună aprobării Divinului. Necunoaşterea situaţiei reale, comportarea ciudată a lui

Sabrin şi ştirile senzaţionale, incredibile, aduse de acesta îi făcuseră pe mulţi să se îndoiască de spusele generalului. Exista posibilitatea ca povestea acestuia – confirmată doar de mâna de supravieţuitori ai bătăliei (cei care apucaseră să scape vreo vorbă, pentru că majoritatea lor tăceau, ca muţii…) – şi scrisorile trimise în toate colţurile imperiului, solicitând o concentrare nejustificată de trupe, să ascundă, de fapt, intenţia lui Sabrin de a pune mâna pe tronul vacant…

Aşadar, senatorii se adunaseră cu toţii, ca niciodată, iar discuţiile începuseră furtunos, printr-o declaraţie a lui Mangus Superbus:

— Iubiţi colegi, am primit azi-noapte o scrisoare de la un… prieten al meu, din tabăra de la Philippy. Generalul Scod a strâns trupele, a anunţat moartea divinului Severus şi s-a proclamat împărat. A declarat că scrisoarea lui Sabrin este o înşiruire de minciuni; că, bineînţeles, zeii ne-au dăruit victoria, ca de obicei, dar pierderile uriaşe suferite de imperiu dovedesc sacrificiul oştenilor. În frunte cu împăratul, nu intervenţia directă a divinităţii. Pentru că, a zis el, dacă zeul voia să câştigăm, putea să facă să nu pierdem nici măcar un singur om. Şi, de fapt, ce zeu a intervenit de partea noastră? Sabrin n-a spus nimic clar… După acest discurs, Scod şi-a adunat legiunile, a părăsit tabăra din Philippy, lăsând Borbena fără apărare în faţa spânzilor – care pot cuceri saujefui provincia în voie – şi a pornit spre Civis. Mâine, cel mai târziu poimâine, ajunge aici…

Urmaşe o tăcere îngrozită. Gestul lui Scod, de-o inconştienţă evidentă, însemna declanşarea războiului civil… Nu numai că individul era un incapabil, care nu se remarcase prin nimic şi făcuse o carieră conjuncturală, dar firea lui violentă, lacomă, hulpavă, dorinţa de putere şi de bogăţie, precum şi aroganţa înnăscută îl făcuseră antipatic celorlalţi generali. Puţini ar fi fost de partea lui. Pe de altă

parte, Sabrin, ca fost om de încredere al răposatului împărat, cunoştea multe despre administraţia complicată a imperiului, iar talentul lui militar nu putea fi negat Heliogabal, învingătorul polnilor şi autorul tratatului de pace cu katerul, reprezenta un alt candidat potenţial cu şanse de izbândă. Avea la îndemână o armată puternică, bine pregătită, călită în războiul greu cu imperiul din răsărit. Ar fi zdrobit cu uşurinţă legiunile lui Scod. Mai erau Klonz. din îndepărtata Bitnie. cu trupele lui de barbari, care-i juraseră credinţă lui personal: Claudius, ce guverna Esca; Topaz, amiralul flotei; Comos Teibis şi Mangus Superbus, senatori cu averi imense şi cu relaţii politice folositoare…

Capiter făcuse parte din gaida Senatului, în ziua aceea, iar postul lui se aflase lângă o fereastră deschisă din cauza căldurii. Auzea totul şi, când voia, putea chiar să arunce o privire în sala nu prea mare, în care discutau cei cincizeci de părinţi ai patriei. Astfel se întâmplase că avusese ocazia să afle ceea ce puţini au ştiut…

Când auzise despre isprava lui Scod, îngheţase. Război civil… Trecuseră mai bine de o sută de ani de la ultimul… Dinastia Saberilor stăpânise cu fermitate şi menţinuse pacea internă. împăraţii ei îi ţinuseră în frâu pe cei ambiţioşi, ştiuseră să se facă iubiţi de soldaţi şi să dejoace intrigile. O succesiune de buni administratori care fuseseră, în acelaşi timp, militari pricepuţi (sau care avuseseră grijă să se înconjoare de oameni credincioşi, care aveau talentele ce le lipseau lor), făcuseră uitate ororile încăierărilor lipsite de scrupule, măcelurile, intrigile şi teroarea care subminaseră imperiul timp de cincizeci şi trei de ani, perioadă în care se perindaseră pe tron o sută treisprezece împăraţi… dintre care doar unul sfârşise în patul lui, de moarte naturală. Gravitatea crizei era provocată şi de faptul că Severus, care împlinise doar douăzeci şi şapte de ani, nu avea copii şi nu apucase să

desemneze un succesor.

Gândurile lui Capiter fuseseră întrerupte de zarva care se iscase în încăperea pe care o păzea. După un scurt moment de consternare, uimire şi perplexitate, senatorii izbucniseră în proteste zgomotoase. Peste care se ridicase vocea puternică a lui Comos Terbis:

— Să-l declarăm pe Scod duşman al poporului şi imperiului!

Liniştea se aşternuse brusc, ca o mantie de piatră.

O asemenea hotărâre însemna declararea oficială a războiului…

— În numele cui? întrebase sec Mangus Superbus, al cărui glas se auzise limpede în tăcerea ce învăluise sala.

Un moment, nu răspunsese nimeni. Toţi meditau la implicaţiile propunerii şi ale întrebării ce-i urmase.

Apoi se auzise un munnur slab, stins… Moder Astore, îl identificase Capiter. Decanul de vârstă… Un tip înţelept, dar care nu se implica, care prefera să stea de-o parte… să găsească motive să nu acţioneze… Din cauza vârstei, nu avea niciun fel de ambiţii.

— Chiar, în numele cui? Avem de ales între două soluţii: fie senatul desemnează un împărat, căruia îi jurăm credinţă şi noi, şi armata, iar acest împărat va trebui să-l înfrunte pe Scod… dacă va fi acceptat şi de alţi generali… fie să ne asumăm conducerea imperiului. Ca în vremea republicii… dinainte de Camilus Victor… Acest lucru poate fi temporar, până se lămureşte situaţia şi vedem care dintre pretendenţi e mai puternic… sau permanent. Dar, în acest din urmă caz, pe cine ne putem bizui? Avem trupe care să ne accepte? Nu uitaţi că în oraş sunt o grămadă de soldaţi… din legiuni diferite… Ne vor asculta? Se vor supune ordinelor noastre? Sau vor rămâne credincioşi generalilor lor? Războiul poate izbucni imediat, chiar aici… Pe de altă parte, dacă rămânem în expectativă, nu ne va reproşa învingătorul că n-am fost alături de el de la

început?

Îi replicase iute vocea ironică, batjocoritoare, dispreţuitoare, arogantă, a lui Peterus Arbiter. Celebru prin desfrâurile sale, prin indiferenţa faţă de opinia publică, prin neruşinarea cu care îşi făcea de cap. Avea însă o minte analitică, rapidă, pe care răposatul împărat o respecta. Pentru că hedonistul era în stare să dea sfaturi bune. să scoată la iveală ideiândrăzneţe… când se ostenea să-şi piardă timpul cu lucruri serioase.

— Dacă-mi aduc bine aminte, respectabili părinţi şi colegi, ne-am adunat astăzi să întâmpinăm zeul necunoscut, care ne-a transmis prin Sabrin că va instala un nou împărat. De ce să ne batem capul? Va rezolva el problema…

— Vorbeşti prostii! se înfuriase Mangus Superbus. Care zeu? L-a văzut cineva? Ştie cineva ceva? Sabrin poate susţine orice. Poate că lupta a fost câştigată chiar de răposatul împărat, fără niciun ajutor divin… Poate că ajutorul a sosit din partea unui om… Poate că totul e o înscenare a lui Sabrin. ca să se urce pe tron! Stăm şi pălăvrăgim, iar alţii, precum Scod, acţionează!

— Şi dacă este, totuşi, zeu? întrebase, amuzat, Peterus.

— Zeu! Cine mai crede în zei? se enervase Mangus. Poate plebea incultă! vorbim de divinul Severus, pe care l-am trecut ieri în rândul zeilor oficiali… Dar ştim cu toţii cât de zeu a fost! Aţi pomenit vreo divinitate care să moară? Să fim serioşi! auzi, zeu!

— Mangus, vezi că poţi fi condamnat pentru blasfemie! zâmbise

Peterus.

— Oricum. Încercase să potolească lucrurile Comos Terbis. a trecut mult timp de când zeii n-au intervenit în treburile oamenilor… Dacă a apărut un zeu nou, o să-i înălţăm un templu, o să-i aducem sacrificii şi cu asta,

basta! E drept că-i bine să ai de partea ta o divinitate care să-ţi distrugă duşmanii… Să revenim la problemele noastre. Să nu aşteptăm să ni le rezolve zeii, că până acum n-au făcut-o! Tot noi va trebui să ne batem capul… Deci, care-i opinia voastră? îl declarăm pe Scod duşman al imperiului? Da sau nu?

Nu primise răspuns. Nu apucase să primească răspuns. Pentru că peste oraş se răspândise un zgomot puternic, un bubuit asurzitor, urinat de strigăte puternice, ţipete îngrozite, urale, exclamaţii uimite…

Capiter se întorsese în direcţia sunetelor. Senatorii se îngrămădiseră la fereastră, lângă el. dornici să afle ce se întâmpla.

Deasupra Civisului. la o înălţime de câteva mii de picioare, apăruse un disc imens, lucind a metal lustruit. Argintiu. Din partea lui inferioară ţâşneau flăcări roşii, galbene, verzi. Discul ocolise de câteva ori megalopolisul, parcă dorind a fi zărit de toţi locuitorii. Apoi se oprise şi rămăsese suspendat deasupra amfiteatrului. Stătuse acolo, sclipind şi răspândind jeturi de incandescenţă colorată, timp de câteva minute. După aceea, coborâse lin, dispărând dincolo de tribunele ovalului uriaş al circului.

— Ce zici, colega Mangus? auzise Capiter vocea batjocoritoare a lui Peterus. Există zei? Sau poate am eu vedenii… Pentru că eu, care nu cred în nimic, am senzaţia că am văzut ceva ce nu-i omenesc…

Mangus Supeibus nu răspunsese. Soldatul întorsese capul şi-l privise pe senator. Pe chipul acestuia se citea groaza. Şi disperarea… dezilizia… un sentiment de zădărnicie… Cine ştie ce planuri clădise senatorul, convins că Sabrin minţise… Iar acum socotelile lui se dovediseră greşite… vorbele spuse într-o clipă de enervare puteau să-i aducă pedepse cumplite… chinuri veşnice…

— Să-i ieşim în întâmpinare, propusese, cu vocea lui abia auzită, Moder Astorc. Să ne închinăm lui şi să-i cerem

sfatul.

— De data asta ai dreptate, rânjise Petems. Se petră că zeii şi-au adus aminte de oameni. E cazul ca şi oamenii să-şi amintească de zei. O fi bine? O fi rău? Nu ştiu! Dar măcar o să ne distrăm. Adică cu, că voi… nu vă duce mintea!

Îi răspunseseră voci mâniate care, într-o manieră puţin senatorială, exprimaseră păreri nu tocmai binevoitoare despre mama lui şi despre maniera în care fusese conceput. Peterus râsese şi concluzionase:

— S-a terminat cu viaţa liniştită, băieţi! Un zeu adevărat… ăsta e în stare de mai multe decât vă închipuiţi… poate citi gândurile… aşa că s-a zis cu intrigile, culinguşelile… Cine ştie, poate deveniţi oameni cinstiţi, adevăraţi părinţi ai poporului!

Apoi fugise, hohotind, de la fereastră, urmat de blestemele furioase ale colegilor săi. Întrerupte de vocea calmă, bătrânească, a lui Moder Astore:

— Derbedeul ăsta a avut întotdeauna dreptate. Pun pariu că are şi de data asta…

Curieri care-şi făcuseră loc cu greu pe străzile ce gemeau de oameni, aduseseră ştirea că nava zeului se aşezase pe nisipul din centrul amfiteatrului, acoperind aproape întreaga arenă. Grăunţele galbene se topiseră, se transformaseră într-o sticlă cenuşie la căldura puhoiului de flăcări colorate ce ţâşniseră din disc. Probabil că lucrurile fuseseră stabilite din timp, pentru că soldaţii lui Sabrin (care alcătuiau, după spusele lor, Legiunea Divină), ocupaseră cu mult înainte poziţii la intrarea în circ şi interziseseră accesul oricui. După ce corabia zeului se aşezase pe pământ, generalul intrase singur în arenă.

Senatorii continuaseră să se certe pe treptele monumentale care duceau în clădirea în care îşi ţineau şedinţele. Unii propuneau să aştepte sosirea divinităţii, alţii, mai fricoşi, considerau că un asemenea gest ar fi fost

o impoliteţe, o insultă… că era de datoria lor să iasă în întâmpinarea zeului şi să-şi declare supunerea. În timp ce se târguiau ca nişte precupeţe, pe străzile învecinate se auziseră urale, ţipete isterice de bucurie, adoraţie şi groază. Dinspre clădirea ovală a jocurilor se apropiase un grup restrâns de soldaţi, făcându-şi loc prin mulţime.

În unna lor, silueta imensă a zeului.

Unbăibat uriaş, de două ori mai mare decât un om obişnuit.

Capiter se simţise copleşit de groază, căzuse în genunchi, scăpând lancea. Auzise clănţănitul dinţilor celor de pe trepte, gâfâitul lui Moder Astore, care abia mai putea respira… Senatorii în robe purpurii se prăbuşiseră pe lespezile late din marmură albă, prosternându-se…

Iar zeul se tot apropiase…

Soldatul privise trupul uriaş, călare pe un fel de butoi din metal roşu, lucitor, care plutea la câteva palme deasupra solului.

Cei care-l însoţeau împinseseră în lături nobilii trântiţi pe trepte, îi făcuseră loc…

Uşa fusese construită pentru oameni obişnuiţi şi, deşi era destul de înaltă şi de Iată, nu lăsase suficient loc trupului zeului, ca să pătrundă înăuntru.

Silueta gigantică se pogorâse de pe bidiviul ciudat (sau car, că va fi fost), se oprise în prag, întinsese mâinile şi apucase lespedea de marmură de deasupra intrării. Zăbovise o clipă, apoi se întorsese spre Sabrin, care mersese tot timpul în urma lui şi spusese:

— E preafrumoasă… e păcat s-o stric…

Îşi dusese mâinile la piept… în jurul lui se răspândise o ceaţă verde, străbătută de vine roşii, care-l acoperise ca o manta, îl ascunsese privirii celordinjur… se strânsese, pâtninizând în trupul zeului… în faţa uşii rămăsese un bărbat identic celui de dinainte, dar micşorat… doar cu un cap mai înalt decât cei din jur… Se întorsese spre cei

întinşi pe trepte şi spusese sec, cu o voce ce transmitea un ordin căruia nu puteai să nu te supui:

— Veniţi în sală! Avem de discutat!

Apoi intrase.

Capiter se întorsese, fără să-şi dea seama, la postul lui, şi privise pe fereastră zeul care se îndreptase spre tronul gol de pe estrada din faţa băncilor şi se aşezase… Văzuse mulţimea senatorilor furişându-se spre locurile lor, rămânând încă în picioare, neîndrăznind să se aşeze…

Cel de pe tron le făcuse semn, iar ei se prăbuşiseră pe scaune.

Zeul bombănise, arătând tronul:

— E cam mic… Să faceţi unul potrivit.

Apoi continuase, privind calm bărbaţii îngroziţi:

— De aici înainte, eu voi fi împăratul vostru!

Hototise, iar pereţii se cutremuraseră:

— Pe mine nu mă puteţi detrona, nici n-aveţi de ce să-mi aşteptaţi moartea! Aşa că alegeţi: sau mă slujiţi cu credinţă sau mă lipsesc de voi!

Urmaşe o tăcere îndelungată. Senatorii nu îndrăzniseră nici să respire… Zeul îi privise batjocoritor şi zâmbise:

— Nu vă bucuraţi? Nu-mi uraţi domnie îndelungată?

Bărbaţii în purpură se cutremuraseră înainte ca vreunul dintre ei să apuce să scoată un cuvânt, se auzise o voce calmă, calculată, cu o urmă de nepăsare ironică:

— Prea divinule, pentru a ne striga urările ne trebuie un nume. Neştiinţa noastră în cele dumnezeieşti e mare., n-am reuşit să ne dăm seama care /eu ne-a onorat cu dorinţa de a participa la cele lumeşti… Eşti oare Jo. Stăpânul Tunetelor? Sau Ara, Călăreţul Soarelui? Cum să-ţi spunem? Şi iartă-ne pentru prostia noastră…

Zeul zâmbise din nou.

— Îmi placi, Peterus. Cred că ne vom împrieteni… dacă n-o să te obrăzniceşti prea mult.

Apoi tunase:

— Eu sunt Madby! Singurul, unicul zeu!

Peterus Arbiter pălise, însă îşi recâştigase repede aplombul şi strigase:

— Trăiască slăvitul, divinul Madby!

Iar corul senatorilor repetase, cu voci tremurătoare:

— Trăiască slăvitul, divinul Madby!

Peterus se gândise o clipă şi. cu o expresie de sfidare, adăugase expresia de avertisment, ce figura în protocol:

— Cave cadas!

Madby îi rânjise batjocoritor, dar cu o urmă de simpatie:

— Fii fără grijă… vor cădea alţii!

Apoi se ridicase şi, în timp ce se îndrepta spre uşă, spuse către bărbaţii copleşiţi de teamă:

— Mă duc să văd palatul. Treburile imperiului pot aştepta până mâine. Sabrin va fi purtătorul vorbelor mele. Să-l ascultaţi ca şi cum aş fi de faţă! Trimiteţi scrisori în provincii şi anunţaţi ştirea. îi mai las lui Scod… şi altora… încă o zi!

Ieşise, se urcase pe vehiculul lui plutitor şi traversase, însoţit de soldaţi, piaţa uriaşă, îndreptându-se către coloanele albe, strălucitoare, ale reşedinţei oficiale a împăratului.

Sabrin rămăsese lângă estradă.

Începuse deja să împartă ordine, să dicteze scrisori secretarilor. Senatorii nu scoteau o vorbă. Îngroziţi, încruntaţi, cufundaţi parcă într-un coşmar… Doar Peterus zâmbea din când în când…

Dar în aroganţa lui se strecurase teama…

d.

Singura certitudine a omului e moartea. Nu ştie când şi cum va veni, dar o aşteaptă. Şi pentru ca nu cumva disperarea produsă de această aşteptare, uneori îndelungată, să-l facă să-şi ia singur viaţa, Dumnezeu la

înzestrat cu dorinţa de a trăi de a se agăţa cu orice preţ de existenţa pe acest tărâm. Şi i-a mai dăruit nesiguranţa într-o altă viaţă.

Căci oare, dacă am şti că această trecere prin valea plângerii este doar o etapă spre fericirea veşnică, am a veaputerea să răbdăm nenorociri, dezamăgiri şi truda zilnică? N-am arunca în grabă acest învelişpieritor, în schimbul eternităţii?

De aceea vă spun că Dumnezeu a făcut totul cu socoteală. Credeţi că i-ar fi fost greu să se înfăţişeze oamenilor şi să spună: „Nu există moarte! Viaţa e veşnică, iar după chin urmează răsplata!”? Dar atunci, cine ar avea tăria să îndure traiul pe pământ? Un strop de îndoială valorează mai mult decât credinţa orbească, prostească. Iar adevăratul har e dăruit doar celor ce-l pot înţelege…

Învăţăturile lui Colb 13, 2

B.

Eu am puterea.

Eu sunt puterea.

Pot făptui orice.

Nimeni nu mi se poate împotrivi.

Lumea e un bazar din care aleg Lucrurile care-mi plac Fără a plăti.

Pentru că totul e al meu.

Totul mi se cuvine.

Viermi târâtori, fiţi fericiţi

Că zeul binevoieşte să vă strivească!

Trăitori inutili în această lume.

Singura care există.

Pentru că doar pe aceasta am făurit-o.

Unde veţi găsi alta care să vă accepte nimicnicia? Sunteţi jucăriile mele.

Eu v-am dat viaţă, eu v-o iau.

Eu sunt puterea Eu sunt bucuria puterii Eu sunt plăcerea puterii.

Iar voi, nimicul fără rost.

Zeul nu zăbovise în palatul imperial. îl vizitase, îi admirase mobilierul elegant, picturile măiestre, podoabele împrăştiate peste tot, apoi se dusese pe nava lui şi rămăsese peste noapte acolo. Dacă rămăsese, pentru că legionarii de pază avuseseră impresia că văzuseră, prin întuneric, o umbră ce se ridicase din discul uriaş…

Senatorii se adunaseră dis-de-dimineaţă, îngrijoraţi şi speriaţi. Madby era cu adevărat zeu, văzuseră cu toţii transformarea… Iar legionarii lui Sabrin îşi mai descususeră gurile şi povestiseră câte ceva din isprăvile de la Termosty şi Tellus… Părinţii patriei fuseseră obişnuiţi cu intrigi, cu lupte pentru putere, cu împăraţi mai slabi sau mai puternici. Dar poţi să înfrunţi o divinitate? Mulţi dintre senatori nici nu crezuseră în zei. Iar acum, un întreg sistem de valori, o anumită experienţă a vieţii, o reţea de relaţii, tot ce constituise baza existenţei lor, toate se dovedeau inutile…

După un timp, venise şi zeul. Madby îşi luase o statură mai puţin impozantă decât prima oară. Intrase pe uşile înalte, plecând uşor capul, şi se îndreptase spre tron. Fusese plăcut impresionat văzând că fusese deja înlocuit cu altul, mai mare, mai comod.

Se aşezase şi făcuse semn senatorilor prosternaţi, să se ridice.

— Scod a ajuns la Felipe. îl voi întâmpina şi voi încheia socotelile cu el. Heliogabal a rămas liniştit la postul lui. Voi ţine minte. Klonz pornise la drum, dar a primit scrisoarea în timpul nopţii şi s-a întors. Dintre toţi şefii militari şi guvernatorii de provincii, doar Topaz pare a nu fi convins de adevărul spuselor mele. A trimis câteva galere spre Civis-Port, să afle cât mai multe. Şi a adunat toată flota lângă Parand. Probabil că, după ce va cunoaşte adevărul, se va supune. În ţările din jur e linişte. Deocamdată. Katerul e grav bolnav, iar Chalid, urmaşul lui,

a pus în vedere ambasadorului latgan să părăsească imperiul poln imediat după moartea unchiului său. Dar până atunci mai avem timp… în nord a apărut o hoardă nouă, care i-a atacat pe vecinii noştri, moralii… în ţinurile din sud e secetă. Recolta e compromisă. Au început deja tulburări. Trebuie să trimitem grâne şi bani. Cam asta ar fi tot. Alte probleme?

Părinţii patriei îngheţaseră. Dacă ştirile erau adevărate… Dacă Madby putea să afle peste noapte ştiri ce ajungeau în Civis, în mod obişnuit, abia după câteva săptămâni, întregul sistem de guvernare se schimba… Birocraţia rutinieră a imperiului, care făcuse totul fără grabă, trebuia dinamizată. Altfel, îşi pierdeau toţi capetele… Pe de altă parte, raţiunea îi obliga să recunoască eficienţa unor asemenea informaţii… Să combaţi tulburările înainte de a începe cu adevărat… să mobilizezi trupele înainte de sosirea duşmanului… s-ar putea să vină iar zile de glorie…

În cele din urmă, Moder Astore se ridicase, tremurând. Pe figură i se citea o spaimă neţărmurită. Dar şi încăpăţânare. Precum şi convingerea că trebuie să facă un anumit lucru, indiferent ce s-ar întâmpla.

Madby se întorsese spre el cu bunăvoinţă, îi zâmbise şi-i făcuse semn să vorbească.

— Preslăvitule… divinule… se bâlbâise bătrânul. Ai făcut ieri o afirmaţie… pe care mintea mea n-a înţeles-o… n-o poate pricepe… nu se potriveşte cu ce ştiu… nici cu tradiţia imperiului…

— La ce te referi, prea bunule? îl încurajase Madby.

— Ai susţinut că eşti zeu… am văzut şi am priceput… Dar că eşti singurul zeu… asta depăşeşte puterea mea de înţelegere…

Bătrânul îşi strânsese apoi tot curajul şi începuse să vorbească iute, coerent, cuprins de-o indiferenţă totală faţă de ce-ar fi putut să-l aştepte:

— Există un întreg pantheon Există un zeu al fulgerelor şi războiului, unul al soarelui, altul al muzicii, o zeiţă a dragostei... Politica imperiului a fost să-i lase pe fiecare să creadă în zeii lui. Pentru că am fost convinşi că există o mulţime de divinităţi, că fiecare fenomen este dirijat de altă putere. Iar acum aflăm că totul este minciună, că nu există decât o singură divinitate! Unii se vor lăsa convinşi, dar există o mulţime de oameni sinceri în credinţa lor. Nu-ţi vor nega divinitatea, dar nu-ţi vor accepta unicitatea. Mulţi vor prefera să moară, decât să suporte o schimbare atât de fundamentală! Divinule, învaţă-ne ce să facem! Aici nu-i vorba de Scod şi de o legiune răsculată, ci de învăţăturile a mii de ani, pe care trebuie să le uităm într-o zi! Fiindcă e greu să afli că tot ce-am făcut, sute de ani, să bizuit pe minciună!

— Mai e o problemă, se vârâse în vorbă, fără să ceară permisiunea. Mangus Superbus. Templele. Reprezintă o putere. Au multă bogăţie, preoţi fanatici şi credincioşi din tot sufletul zeului lor. După cum spunea onoratul coleg, nu-ţi vor nega divinitatea, dar nu vor recunoaşte că eşti singurul zeu... Se vor produce tulburări. Va trebui să ucizi multă lume... mai ales în provinciile abia adăugate imperiului, în care zeii locali sunt respectaţi în mod deosebit. Înţelepciunea ta e mare. Avem nevoie de sfatul tău, încheiase senatorul, care părea sincer îngrijorat atât de criza pe care o întrevedea, cât şi de posibila reacţie a lui Madby.

Acesta hohotise, iar râsul lui zguduise pereţii.

— Peterus, tu ce ai de spus?

Hedonistul se ridicase încet, preocupat. Răspunsese calm:

— Cer iertare colegilor mei că m-am îndoit de inteligenţa lor. Problema ridicată este foarte gravă. Nu mă pricep la teologie şi leogonie. dar au dreptate. A schimba, peste noapte, o credinţă de milenii... Să nu mai vorbim de

interesele materiale. Ce se va întâmpla cu averile templelor? Dar cu veniturile din jertfe şi donaţii? Poate că ar trebui să acţionăm treptat… Să introducem peste tot cultul adevăratului zeu, Madby, şi să slăbim, încetul cu încetul, credinţa în alţi zei… Iar cândlumea va începe să-i uite, să instaurăm cultul zeului unic…

Zeul de pe tron hohotise din nou.

Estrada fusese înconjurată de un nor cenuşiu-verzui, în care sclipeau puncte aurii… Şi care se risipise brusc:

Pe tron stătea un bătrân voinic, cu păr lung, alb, cu barbă zburlită, colilie. În mână ţinea, ca pe o lance în zigzag, un fulger din incandescenţă galbenă.

— Eu sunt Madby! Eu sunt Jo. Stăpânul Tunetelor!

Din nou, ceaţa cenuşie… Iar când dispăruse, în faţa senatorilor uimiţi se afla un tânăr atletic, cu păr blond şi figură imbeibă. Purta pe umăr o tolbă cu săgeţi aurii, iar la picioarele lui zăcea un arc imens, sclipind în toate culorile curcubeului. Lângă el fremăta un cal din flăcări galbene.

— Eu sunt Madby! Eu sunt Ara, Călăreţul Soarelui!

Apoi iar negura fumurie… urmată de-o lumină blândă, albastră… din care se strecurase afară o femeie de-o frumuseţe desăvârşită, perfectă… cu pielea ca floarea de măr, cu părul ca macii sub soare…

— Eu sunt Madby! Eu sunt Atera, Dăruitoarea de Săruturi!

Strălucirea trecuse din azuriu în sidefiu… Din razele selenare se ivise o femeie la fel de perfectă, la fel de frumoasă… cu pielea de fildeş, cu părul tors din beznă… iar în el, prinsă o semilună argintie.

— Eu sunt Madby! Eu sunt Luna, Stăpâna Nopţii!

Sala se întunecase brusc. Negura acoperise totul. Iar pe tron apăruse o siluetă gârbovită, cu capul lipsit de came… o ţeastă uscată, cu orbitele goale…

— Eu sunt Madby! Eu sunt Moartea!

O strălucire bruscă, izbăvitoare, triumfătoare. Pe

estradă, rânjind încântat, Madby privea senatorii încremeniţi.

— Aţi priceput ceva?

Moder Astore ieşise din rândurile de bănci. Îngenunc luase şi sărutase mâna zeului, care stătea rezemată pe braţul tronului.

— Iertare, stăpâne! Prostia oamenilor e atât de mare! Pe cât de mare e înţelepciunea divină! N-am fost în stare să pricepem un adevăr esenţial, dar atât de evident: nu există decât un zeu, care a luat o mulţime de înfăţişări pentru ca noi, nătărăii, să pricepem mai bine! Tu eşti totul, tu eşti întregul… iar noi n-am văzut decât câte o faţă din infinitatea aspectelor tale! Iartă-ne, divinule! Am greşit din neştiinţă, nu din rea voinţă!

— N-am de ce să iert. N-am ce să iert, spusese, cu generozitate, Madby. Iar pentru credinţa ta sinceră, pentru înţelegerea ta, te numesc mare preot al cultului meu în întreagul imperiu! Toate templele, din toate localităţile, mari sau mici, trec în subordineata! Şi-ţi vei păstra şi locul în Senat! Am zis!

În sală se răspândise o uimire şocată… un început de uşurare… Se părea că lucrurile nu stăteau chiar atât de rău… iar explicaţia avea o logică impecabilă… Sigur, nu puteai accepta cu uşurinţă o schimbare atât de importantă, dar, în fond, treaba era destul de subtilă, putea să meargă…

Ca o manifestare a opiniei generale, Peteras Arbiter îndrăznise să sugereze:

— Ţinând seama de cele văzute, aş propune următoarea tactică în privinţa templelor şi preoţilor. Comunicatul oficial să menţioneze trecerea imperiului la cultul zeului-împărat Madby… dar cu un amendament: enoriaşii îşi pot păstra credinţa în zeii lor personali, templele vor rămâne dedicate, în continuare, aceloraşi divinităţi ca în trecut… cu o mică modificare – de fapt, de-o

importanţă extraordinară. În fiecare templu, ceremoniile se vor desfăşura ca şi până acum… dar, de frecare dată când va fi pomenit numele zeului, se va menţiona, în mod explicit, că acesta reprezintă o întruchipare a lui Madby… iar ritualul va fi completat cu rugăciuni şi imnuri de slavă aduse zeului unic. Pe statuile divinităţilor se va adăuga, după numele celui pe care-l reprezintă, un text scurt… ceva în genul: unul dintre chipurile lui Madby… Iar templele vortrece în subordinea colegului nostru Moder. dar bucurându-se de o largă autonomie, plătind doar o taxă simbolică. În aparenţă, nu se va schimba nimic. În fapt, lucrurile devin cu totul altceva…

Madby a zâmbit, încântat:

— Ştiam că pot să mă bizui pe inteligenţa ta, Peterus! mai are cineva vreo idee? Sau sunteţi de acord cu cele propuse?

Senatorii se mulţumiseră să aprobe. Ce să adauge? Cât despre osanale… teama că zeul le-ar simţi lipsa de sinceritate îi împiedica să rişte.

Madby se ridicase:

— Rămâneţi să redactaţi hotărârile, conform celor discutate. Să le difuzaţi în provincii. Sabrin va conduce şedinţa. În lipsa mea. Să i se aşeze un scaun, alături de tron! Eu mă duc să lămuresc situaţia lui Scod…

Continuarea şedinţei fusese doar o chestie de rutină. Capiter nu mai fusese atent. Se întrebase ce s-o întâmpla la Felipe…

Aflase peste două zile, de la un negustor care povestea, în gura mare, în piaţa de peşte, minunile la care asistase:

„Legiunea Corbus năvălise în oraş pe înserate. Soldaţii au ocupat clădirile oficiale, iar Scod a pretins să i se acorde onorurile imperiale. Am fost dus în faţa lui, împreună cu ceilalţi… sunt un amărât de consilier municipal… Ne-am prosternat, i-am făcut urările

cuvenite… Ce să facem? Să ne punem cu nebunul? Şi atunci a apărut un bătrân… gârbov it, cocârjat… să nu dai un bronz pe el. Legionarii l-au lăsat să treacă, or fi crezut că-i un cerşetor, sau cine ştie ce-o fi fost în capul lor… A ajuns în faţa lui Scod şi, în loc să se prosterneze, ca noi toţi, l-a privit pe general în faţă şi i-a zis:

— N-ai primit scrisoarea Senatului? Nu ştii că există un împărat? Ce cauţi aici, cu armata?

Scod l-a privit uimit, neştiind dacă să se înfurie sau să râdă. Apoi, plictisit, făcuse semn unui soldat din garda personală:

— Înfige lancea în el!

Ostaşul a lovit, dar suliţa s-a oprit în aer, ca şi cum s-ar fi izbit de un zid invizibil. Vârful de metal s-a frânt şi a căzut zăngănind pe lespezi…

Iar bătrânul a început să crească… Şi a tot crescut, măi oameni buni. până a ajuns la tavan! Scod a căzut în genunchi, atât de îngrozit, că nu reuşea să scoată o vorbnă! Doar bâiguieli fără noimă…

Iar zeul, care acum se înfăţişa în toată slava sa, a scos de la brâu o sabie de foc şi l-a despicat în două! După care s-a întors furios spre soldaţi. Aceştia se prăvăliseră cu feţele la pământ, ca loviţi de trăsnet. Şi zeul a răcnit la ei:

— Aţi merita să vă fac bucăţi! Marş înapoi la garnizoana voastră! Şi să nu îndrăzniţi să-mi încălcaţi vreodată poruncile!

Şi aşa s-a terminat răzmeriţa lui Scod… Legionarii au strâns imediat tabăra şi au dispărut în goană, cu centurioni cu tot…”

Probabil că informaţia ajunsese iute şi la Topaz, pentru că amiralul a împrăştiat imediat flota în porturile de bază, apoi a trimis o scrisoare linguşitoare împăratului…

Iar după aceea s-au întâmplat altele, dar nimeni n-a îndrăznit să se opună guvernării lui Madby…

e.

Stăpânul a încredinţat robului un ogor. Robul l-a însămânţat, iar după aceea şi-a văzut de treburile lui. Iar când a venit vremea secerişului, mare lucru n-a fost de strâns, căci bălăria crescuse mai mare decât grâul.

Stăpânul s-a înâiriat şi a spus: „Unde este câştigul meu? însă dacă eu, având şi alte pământuri, cu lucrători mai harnici, pot suporta pierderea, tu ce vei face, om nesocotit? Ce vei mânca la iarnă?”

Şi vă întreb în numele Domnului: „Ce-aţi făcut cu sufletele voastre? De ce le-aţi lăsat în paragină? Ce veţi face când va veni vremea socotelilor?”

Învăţăturile lui Colb

4, 21

6.

Enor îşi reluase viaţa paşnică din garnizoana Herilioon. În oraş era linişte. După panica de la început, vestea victoriei adusese o bucurie exagerată. Sigur, întrebările privind viitorul împărat năşteau oarecare temeri, dar pentru o provincie periferică, orice conducător părea la fel de bun (sau de rău).

Se discuta mai mult despre tulburările din Templu, pentru că obdinii aveau o înclinaţie naturală spre speculaţii teologice şi obişnuiau să despice firul în patru cu orice ocazie.

Eroul întâmplării fusese un individ necunoscut, despre care unii susţineau că s-ar numi Colb. Tânărul venise în clădire ca orice credincios, respectând ritualul de purificare, apoi se rugase îndelung în sala goală, întunecoasă. În care sălăşluia zeul fără chip şi nume. La plecare fusese oprit de unul dintre preoţi, care-l întrebase, pe un ton jignitor, de ce nu aduce jertfe Celui Atotputernic. Străinul îl privise uimit, părând a nu înţelege despre ce-i vorba, apoi răspunsese nedumerit, exprimându-şi îndoiala că zeul ar avea nevoie de aşa ceva. Discuţia strânsese în jurul celor doi o mulţime de prelaţi şi de credincioşi care-şi

văzuseră, până atunci, de rugăciunile şi de treburile lor. Un preot mai în vârstă îl dăduse la o parte pe subalternul insolent şi încercase să lămurească lucrurile.

— Nu ştii că trebuie să aduci jertfe Celui fără nume? (De fapt, traducerea exactă era, după cum aflase între timp Enor, *Cel al cărui nume* nu poate fi rostit).

— Atunci când Domnul a vorbit cu Anar şi i-a transmis cele zece porunci, n-a pomenit nimic de sacrificii.

— Ai dreptate, acceptase bătrânul. Dar învăţăturile lui Core…

— Core n-a afirmat niciodată că avorbit cu Dumnezeu. Iar ritualurile stabilite de el seamănă teribil de mult cu cele ale stăpânitorilor noştri de atunci, mamadeii…

Afirmaţia stârnise rumoare. Teorii de acel fel alcătuiau erezia fraţilor din pustiu, eremiţii… O doctrină care făcuse destul de mulţi prozeliţi printre credincioşi, cu toate eforturile preoţilor de a o combate.

Prelatul se enervase, dar îşi stăpânise mânia. Nu se cuvenea să ridice vocea în Casa Domnului…

— Asta-i blasfemie! Pui la îndoială rânduielile Templului?

— Tot ce-i omenesc este îndoielnic. Doar Dumnezeu cunoaşte adevărul, îl înfruntase Colb.

— Jertfa e hrana divinităţii…

— Un Dumnezeu atotputernic se hrăneşte oare cu fumul unor cărnuri arse? Oare, în atotputernicia sa, nu-i în stare să-şi pregătească o hrană mai de soi? Iar dacă n-are trup şi chip, de ce trebuie să mănânce? Cu ce s-a hrănit înainte de a crea lumea şi toate cele ce-s în ea? Jertfa e trufie şi prostie! Trufie, pentru că oamenii îşi închipuie că pot cumpăra bunăvoinţa Domnului, judecându-l după meschinăria lor. Prostie, pentru că nu se ostenesc să înţeleagă adevărata esenţă a divinităţii.

Între cei prezenţi se stârnise discordie. Unii îndeosebi cei amărâţi, pentru care jertfele însemnau o

cheltuială greu de suportat, se bucurau auzind argumente ce le sprijineau nemulţumirile pe care nu îndrăzniseră să le exprime. Alţii, credincioşi la fel de sinceri ca şi ceilalţi, dar care nu puneau la îndoială dogma, fuseseră şocaţi de blasfemie.

Preotul încercase să răspundă prinţustificări logice, de bun simţ, văzând reacţia necunoscutului:

— Jertfa este un simbol… un sacrificiu mărunt din partea oamenilor, care-şi manifestă astfel credinţa Un omagiu umil adus zeului…

— Singurul omagiu care face plăcere Celui de sus este gândul curat şi fapta bună! Jertfa înseamnă simbolul supunerii faţă de Templu!

V-aţi învăţat la trai bun şi luxos, vă împodobiţi hainele sacerdotale cu aur şi bijuterii, ca nişte curtezane! Aţi devenit o clică hulpavă, nesătulă, lacomă de putere, în loc să rămâneţi slujitorii Domnului! Aţi îndepărtat regii unşi de Dumnezeu şi v-aţi instalat în locul lor, îmbinând puterea spirituală cu cea lumească! Dar va veni vremea judecăţii! Şi vom vedea atunci la ce vă vor folosi cărnurile arse şi fumul de tămâie! Aţi transformat Casa Domnului într-o afacere, iar preoţimea într-o castă închisă, în care se intră prin rudenii şi relaţii, nu prin pioşenie şi credinţă!

Apoi. profitând de momentul acela de zăpăceală. În care prelaţii rămăseseră cu gura căscată, incapabili să reacţioneze. Colb îşi făcuse loc prin mulţime şi dispăruse. Probabil că plecase din oraş, la fraţii din deşert, pentru că n-a fost găsit, deşi soldaţii Templului îl căutaseră îndelung.

Spusele lui au fost comentate, tălmăcite şi răstălmăcite, iar mulţi îi dădeau dreptate. Chiar unii preoţi, a căror credinţă nu putea fi pusă la îndoială. Templul se vârâse prea mult în politică, iar guvernatorul latgan trebuia să ţină seama, în hotărârile sale, de opinia consiliului bisericesc.

În întreaga Calmee, nu numai în Herihoon, s-a

răspândit zvonul că apăruse, în sfârşit, un profet. După secole în care Domnul păruse că-şi uitase poporul iubit.

Apoi s-au ivit alte ştiri, mai importante… şi lumea a uitat de Colb…

Pentru că sosiseră mesajele Senatului. Întâi cel care vestea desemnarea noului împărat, zeul numit Madby. care binevoise a prelua conducerea statului. Apoi informaţii amănunţite despre luptele de la Tellus şi Termosty… despre uciderea lui Scod… despre afirmaţia zeului-îînpărat că

1 unica divinitate care lua după voie. Înfăţişarea oricărui zeu… că adorarea unui zeu însemna, în fapt, credinţă în Madby…

Enor fusese şocat, aflând noutăţile.

Îl uimise, în primul rând, numele Divinului. Nu uitase întâmplarea din cârciuma lui Helibaal şi înfruntarea dintre străinul blond şi demonul (căci altceva ce-ar fi putut fi?) care pusese stăpânire pe ţăran… Madby… Numele acela îi răsunase în minte, datorită talentului său despre care nu pomenise nimănui şi care-i folosea să se înţeleagă cu târgoveţii şi barbarii din oraşele mărginaşe ale imperiului… fără a avea vreo garanţie că nu fusese doar o închipuire…

Corelând datele, povestea avea logică…

Colb alungase demonul din trupul în care-şi găsise adăpost, afirmând că Madby era în stare să-şi construiască unul propriu… Iar în cârciumă, Waldar îi povestise despre bătălia ce urma să aibă loc… despre situaţia gravă în care se găsea Severus… îşi amintea atenţia bizară cu care

1 urmărise posedatul… şi, după câteva ore, la multe mii de mile, apăruse un zeu care purta numele demonului izgonit. Ce însemnau mii de mile pentru un demon?

În joc se afla o miză deosebit de importantă.

Demonul preluase puterea în imperiu. Cine să-l înfrunte? Ce le pasă zeilor de soarta oamenilor? Ce

importanţă avea că imperiul era condus de un demon adevărat sau de un descreierat mai rău decât un demon?

Dar demonul (pentru că Enor avea convingerea profundă că Madby nu putea fi zeu) susţinea că-i divinitatea supremă, unică… înlăturase cultul tuturor celorlalte divinităţi, le declarase încarnări ale sale… Zeii nu puteau suporta un asemenea afront… trebuiau să reacţioneze… iar asupra imperiului urmau să se abată nenorociri cumplite…

Frământările lui Enor nu erau singulare.

Întregul Herihoon fierbea.

Obdinii se aflau în faţa unei dileme ce părea irezolvabilă.

Religia lor susţinea că nu există decât un zeu. Din acest pune de vedere, pretenţia lui Madby nu contrazicea dogma. Dar numele zeului lor nu putea fi rostit… iar zeul cel nou pretindea să i se amintească numele în rugăciuni…

Pe de altă parte, afirmaţia Divinului că toţi ceilalţi zei erau forme de manifestare ale sale ataca însăşi esenţa credinţei obdine, care considera că toate celelalte zeităţi nu existau, erau idoli falşi şi fără putere, erau creaţii ale minţilor bolnave ale popoarelor îndărătnice care refuzau adevărata şi singura religie…

Sigur că divinitatea putea lua orice chip dorea. Dar din moment ce interzisese, în poruncile transmise lui Anar, reprezentarea zeului sub formă de chip cioplit sau zugrăvit, şi menţionase că-i singura divinitate, iar celelalte erau false, cum putea să afirme acum că, de fapt, acei zei falşi, pe care-i dispreţuiseră la porunca Dumnezeului cel adevărat, erau întruchipări ale sale?

Exista aici o contradicţie profundă, care putea zdruncina din temelii credinţa strămoşească. Pentru că un enoriaş putea susţine că-şi respectă religia adorând cine ştie ce zeitate barbară, formă a Celui de nenumit… Iar puterea credinţei, care ţinuse poporul unit în vremuri de

restrişte, s-ar fi diminuat, populaţia ar fi fost asimilată de latgani, ca multe alte neamuri, iar poporul ales ar fi dispărut.

Dar acestea erau probleme ale viitorului, probleme care trebuiau gândite bine, înainte de a se decide rezolvarea lor. Pentru moment, trebuia răspuns la cererea zeului de a-i pomeni numele în timpul ceremoniilor…

Discuţii îndelungate, ţinute în secret, noaptea, în casa marelui preot Anar (prelatul îşi alesese, la instalarea în funcţie, numele anticului întemeietor al religiei obdine) duseseră la o soluţie de compromis. Iar Templul transmisese lui Moder Astore, responsabilul Senatului cu problemele religioase, o petiţie în care ruga ca, ţinându-se seama de specificul credinţei, să se permită o anumită abatere de la ordinul imperial. Căci zeul lor neputând a fi numit, menţionarea lui Madby în rugăciuni l-ar ofensa, chiar dacă aceasta ar fi fost denumirea sa adevărată. Se propunea. În schimb, să adauge ritualului o frază care proslăvea zeul-împărat. (Subtilitatea, pe care preoţii sperau să n-o remarce nimeni, consta în ambiguitatea traducerii. Formula sugerată însemna, de fapt, *zeul care guvernează întreaga lume*, una dintre formulările folosite uneori pentru a face referire la Cel de nenumit. Anar şi grupul lui doreau, în realitate, să nu schimbe nimic din cele ce fuseseră).

În contradicţie totală cu frământările lui Enor şi ale obdinilor, latganii şi ceilalţi locuitori ai Herihoonului, care proveneau din provincii învecinate Calmeeii, erau încântaţi de desfăşurarea evenimentelor, înfrângerea miraculoasă a unui duşman ce păruse invincibil, înlăturarea grabnică a pericolului războiului civil, ideea în sine de a fi conduşi de un zeu, toate acestea le păreau senine bune, vestitoare a unei epoci de prosperitate şi bunăstare. Iar faptul că multitudinea de divinităţi în care credeau se dovedise a fi compusă dintr-un singur element, dar proteean, multiform,

nu-i deranjase cu nimic. îşi puteau continua liniştiţi rihialurile cu care fuseseră obişnuiţi. Până acum. zeul de dovedise aducător de noroc. Sperau să fie aşa şi în continuare.

Obdinii, potoliţi într-un fel de vicleşugul lui Anar – care fusese acceptat de naivul Astore –, începuseră să studieze problema mai atent. Se mulţumiseră, în prima fază, să înlăture pericolul imediat, dar rămăseseră cu convingerea că dogma se afla în pericol. Cu talentul lor de a despica firul în patru, discutau pretutindeni, aproape fără să se ferească de străini, dacă apariţia lui Madby se potrivea cu poruncile divine, dacă n-ar trebui să-şi revizuiască părerile, dacă nu sosise timpul unei reforme religioase… Sectele mărunte căpătau glas, iar curentele favorabile integrării în imperiu se ciocneau, deocamdată verbal, cu partizanii rezistenţei cu orice preţ.

Colb apăruse din nou în Herihoon… iar grupuri eterogene, alcătuite din simpli târgoveţi, ţărani veniţi cu treburi la oraş. funcţionari, ba chiar şi preoţi mărunţi, de obicei tineri. Înclinaţi spre schimbare, se strângeau în jurul lui şi-l năpădeau cu întrebări.

Într-o zi, Enor a nimerit la o asemenea discuţie. S-a oprit şi a ascultat, stând de-o parte, încercând să-şi lămurească propriile-i îndoieli.

— Învăţătorule, se grăbise un bărbat rotofei, rumen în obraji, cu barba neagră, creaţă. Dacă Zeul nenumit este şi divinitatea celorlalte popoare, atunci ce mai rămâne din doctrina lui Anar? Adică am suferit mii de ani, am îndurat robii şi exiluri, pentru ceva ce ne-ar fi revenit fără niciun sacrificiu? Păgânii au acelaşi cuvânt ca şi noi, în faţa Domnului?

Colb a închis ochii şi a rămas pe gânduri, un timp. A început să vorbească încet, aproape şoptit, în liniştea atentă a mulţimii:

— A fost, cândva, un om bogat şi înţelept. Domnul îl

fericise cu o mulţime de copii, oile lui fătau câte doi miei. iar grâul său dădea rod de o sută de ori cât semănase. îşi iubea toţi copii la fel şi avea grijă de ei. Dar fiul cel mare, moştenitorul, cârtea văzând ceea ce considera a fi risipa părintelui său şi i-a spus, într-o zi: Părinte al meu, aide unde dărui dar dacă vei arunca spre fraţii şi surorile mele averea ta, mie ce-mi va rămâne? Căci eu trudesc alături de robi pe câmpuri, eu ţin socotelile gospodăriei, mă scol în zori şi mă culc mult după asfinţit... iar numea mea va G zadarnică, pentru că, după cât eşti de generos, mare lucru nu voi moşteni. Şi e drept ca ca, care sunt tiu! rău dintâi, urmaşul care-ţi va duce neamul mai departe, care lucrez mai mult decât cel de pe urmă sclav, să capăt la fel ca şi ceilalţi, care nici prin drept, niciprin trudă, nu merită mila ta?! & x tatăl i-a răspuns: Dacă ne luăm după aparenţe, ai dreptate, fiu al meu. Dar cei de care mă îngrijesc nu-s fraţii tăi de sânge? Nu trebuie să aibă şi ei rostul lor pe lume? Se cuvine ca fii unui om bogat să trăiască în sărăcie? Surorile tale nu trebuie să capete zestrea cuvenită neamului din care se trag? Bogăţia lor va fi prilej de mândrie şi pentru tine, căci nu-ţi va fi ruşine de neamurile tale. Iar ce-i al tău, epus deoparte şi nimeni nu va irosi ce ţi se cuvine. Şi un părinte trebuie trebuie să se îngrijească din timp de toate vlăstarele sale, mai ales de cele fără drepturi. Căci, neştiind ce va hotărî soarta, nu pot să mă bizui doarpe tine. Oricând Domnul tepoate chema în faţa lui iar altul mă va moşteni. Şi dacă nu-mi voi trata toţii fii cu înţelepciune şi iubire, la cine voi găsi sprijin la bătrâneţe, dacă tu vei pieri? Dar astea-s doar vorbe şi justificări. Adevărul este că sufletul meu simte în oricare dintre odraslele mele chemarea sângelui, şi-mi sunt dragi toate, indiferent de lipsurile şi păcatele lor. Pe tine te iubesc pentru truda şi sârguinţa ta. Pe ei îi iubesc în amintirea zilelor fericite în care i-am zămislit. Şi, fiind ai mei, n-am obligaţii şi faţă de ei? Până şi un animal îşi

îngrijeşte puii, darămite un om… Aşa că încearcă să înţelegi, o fiu al meu, pentru că vei deveni şi tu părinte, iarjudecata ţi se va schimba…

Apoi Colb a tăcut şi a deschis ochii, privind cu albastrul lor luminos spre cei din jur. Şi a adăugat, de data asta pe un ton aspru:

— Oare nu toate popoarele se trag din perechea făurită de Domnul, la începuturi? Nu-s toate copii lui? Nu merită toate mila şi îndurarea lui?

Dreptul moştenirii e asigurat, darunde-i iubirea frăţească? N-are Dumnezeu de unde să dea tuturor? Milostivirea lui e limitată, de vi-e frică să n-o irosească dăruind şi altora? Sunteţi singurii care aţi suferit? V-aţi pierdut vremea în gospodăria tatălui, îngrijind vitele, şi sunteţi geloşi pe fraţii care au colindat lumea, învăţând şi folosindu-şi darurile cu care i-a înzestrat Cel de sus… Anar n-a făcut nicio înţelegere prin care să rezulte că voi sunteţi mai presus de alţii. Aţi fost poporul ales doar prin faptul că Domnul v-a vorbit înaintea altora. Numai că i-aţi transformat învăţătura într-o doctrină sterilă. E timpul să vă căiţi, să vă deschideţi inimile spic dragoste şi înţelegere. Să lăsaţi trufia şi credinţa că moştenirea vi se cuvine de drept. Stăpânul poate face ce vrea cu averea sa şi nu are a vă da socoteală vouă!

Mulţimea a mârâit, nemulţumită. Dar profeţii mustraseră întotdeauna poporul… Vorbele lui trebuiau cumpănite, interpretate, lăsând dojana – poate meritată – de-o parte.

Însă un preot tinerel, cu câteva fire de barbă pe figura-i copilăroasă, a întrebat, oarecum timid, dar ferm în convingerea lui:

— Dar zeul acesta, Madby, nu seamănă de loc cu ceea ce ştiam noi despre divinitate! Este sau nu este Dumnezeu, Cel al cărui nume nu poate fi rostit?

Colb a oftat şi a zâmbit trist:

— N-are importanţă cine-i Madby… Credinţa oamenilor a fost încercată de atâtea ori… însă, după părerea voastră, cum ar trebui să arate Domnul? Dacă se va ivi aici, în faţa voastră, îl veţi recunoaşte? Căci El poate lua orice chip, poate veni între voi cu înfăţişarea unui om obişnuit, pentru a vă cunoaşte chinul şi nevoile. Dar voi doriţi minuni şi semne, nu înţelepciune… Şi poate, pentru voi, Madby se apropie mai mult de imaginea divinităţii… Sufletele voastre ce vă spun? Sământa sădită de Dumnezeu în voi, când v-a creat, ce roade a dat? Căci Domnul poate fi simţit în spirit, nu văzut cu ochii, auzit cu urechile sau pipăit cu mâinile… Dacă sufletul vostru e gol, orice vorbă amăgitoare îl poate umple… Domnul v-a dăruit înţelegere. La ce-o folosiţi?

Iar Colb şi-a luat toiagul lung şi a plecat din mijlocul mulţimii.

f.

Doar Dumnezeu ar avea dreptul să fie trufaş. Pentru că ele veşnic, atotputernic şi atoateştiutor. Dar El este umil, pentru că ştie că universul pecareL-a creat nu-i perfect. Şi nu-i perfect nu pentru că n-ar fi putut să-l făureascăperfect, ci pentru că a lăsat oamenilor libertatea de a-şi decide singuri soarta. Iar umilinţa îl împinge să ia deseori chip de om, pentru a înţelege mai bine ce-i în sufletul creaturilor sale. Pentru că nu poţi da staturi decât în privinţa lucrurilor pe care le cunoşti bine…

Învăţăturile lui Colb, 6, 16

7.

Speculaţiile teologice ale obdinilor continuaseră cu înverşunarea specifică neamului. Aveau o îndelungată tradiţie în domeniu şi nu era prima oară când religia trecea printr-o asemenea criză.

Dar Enor nu le mai urmărea dezbaterile. Avea alte preocupări, alte griji…

Începuse să se îndoiască de propriile-i opinii. Ştirile

sosite din Civis dovedeau că Madby îşi luase rolul în serios.

Întreprinsese, de unul singur, un raid în nord, printre triburile a căror vânzoleală dădea bătaie de cap continuă guvernatorilor provinciilor de margine. Se zvonea că năvălise, cu arca lui de metal lucitor, asupra hoardelor pornite în bejenie, le nimicise sau le îngrozise în asemenea hal, încât migraţia îşi schimbase cursul spre est, către împărăţia fabuloasă a kitilor, cei de dincolo de marele pustiu… Triburile de la graniţă se grăbiseră să-şi reînnoiascăjuiămintele de credinţă oferiseră ostatici şi plătiseră tributul restant, arătându-se dispuse la orice concesii, numai să nu cunoască mânia îngrozitoare a zeului…

Apăruse şi în provinciile insulare din vest, acolo unde stăpânirea latgană nu se consolidase încă. Barbarii fuseseră cuprinşi de panică. O parte din bandele nesupuse din munţi trecuseră marea, spre insuliţele sărace şi pustii, pe care imperiul nu se ostenise să le anexeze. Celelalte depuseseră armele şi ceruseră îndurare, oferindu-se să slujească în provincii îndepărtate, pentru a-şi dovedi buna credinţă…

Klonz şi Claudius întâmpinaseră cu bucurie sosirea lui Madby.

4

recunoscând meritele acestuia în instaurarea păcii în zonă. Admiraţia lor era sinceră şi, ca toţi militarii care adorau zei războinici, nu le fusese greu să-l accepte ca divinitate. Mai ales că acea divinitate corespundea întru totul ideii lor despre un adevărat zeu. Şi despre un împărat aşa cum trebuia imperiului…

Deci nordul şi vestul statului latganfuseseră pacificate. Era evedent că, pentru multă vreme, barbarii superstiţioşi şi îngroziţi nu vor îndrăzni să se răzvrătească.

Sudul imperiului, păzit de întinderile de nisipuri fierbinţi, dincolo de care nu ştia nimeni că ar exista ceva,

pentru că nu reuşise nimeni să le străbată, constituise întotdeauna singura graniţă sigură. Doar guvernatorii locali mai unelteau din când în când, iar unul dintre ei reuşise, cu secole în urmă, să instaureze dinastia vrednică, dar de scurtă durată, a Trebizonilor.

Deocamdată, măsurile luate de Madby de a aduce grâne din provinciile mai roditoare înlăturaseră orice motive de tulburări.

Mai mult decât atât: zeul zăbovise acolo patru zile. plimbându-se pe cer cu carul lui zburător şi trimiţând fulgere azurii spre cerul fierbinte, încetul cu încetul, apăruseră nori albi, pufoşi, pe care alte izbucniri de incandescenţă îi storseseră de apă. Iar peste câmpiile uscate ale Sabizului plouase… cum nu se întâmplase de ani de zile.

Enor se întreba dacă un demon ar fi făcut atâtea pentru binele imperiului… La urma urmei, ce dovezi avea că discuţia din cârciuma lui Helibaal existase cu adevărat, că nu fusese doar o închipuire a lui? Sau poate înţelesese greşit numele…

De fapt, ce era un demon? Tot un zeu, dar unul minor. Iar în istoria imperiului, ierarhia zeilor se schimbase de atâtea ori, încât Enor se gândea că, poate, aşa cum în lumea oamenilor se produc răsturnări, probabil că şi în lumea zeilor unul dintre ei căpăta, peste noapte, puteri neobişnuite, care-l ridicau deasupra celorlalţi…

Era clar: căldura ce-i toropise mintea, ambianţa de speculaţii teologice din Herihoon, importanţa evenimentelor, toate acestea îl molipsiseră de dorinţa de a răstălmăci faptele, o dorinţă nepotrivită cu slujba sa de ostaş.

Noroc de întâmplările din imperiul polnilor, care-i abătuseră gândurile de la înclinaţia aceea periculoasă, care – mai mult ca sigur – îl ducea spre nebunie.

Sosise vestea că bătrânul kater îşi dăduse obştescul

sfârşit, iar Chalid, nepotul şi urmaşul lui la tron, se instalase de îndată la conducerea statului, osândind la moarte toate rudele care i-ar fi putut ameninţa poziţia.

După cum făgăduise, trimisese vorbă ambasadorului latgan să părăsească grabnic teritoriul poln pentru că, decretase el, tratatul de pace încheiat de răposatul kater nu mai era valabil.

Caravana diplomaţilor imperiali pornise spre casă, fiindcă zăbava însemna moarte. Dar Alber, senatorul care condusese ambasada, trimisese în grabă un curier către Heliogabal, anunţându-l de cele întâmplate, să se pregătească din timp. Pentru că, de îndată ce trimişii latgani ar fi ieşit din teritoriul poln, se declanşa războiul.

Heliogabal îşi mobilizase legiunile, vestind Senatul de pericol şi ceruse tuturor provinciilor de graniţă să fie gata de luptă.

Menţionase însă în scrisoarea către Senat că singura lui speranţă rămăsese intervenţia directă a împăratului, deoarece garnizoanele din est fuseseră reduse considerabil după încheierea păcii, iar forţele de care dispunea i-ar fi permis, în cazul cel mai bun, să ţină în loc ofensiva duşmansului, pentru un timp.

Ca urmare, guvernatorul din Calmeea strânsese toate trupele disponibile şi le expediase generalului. Pe lângă legiunea Brita, care avea garnizoana în Herihoon, mai adunase cohortele răzleţe din porturi şi alcătuise din ele încă două legiuni. Iar obdinii, conform obligaţiilor faţă de imperiu, mobilizaseră formaţii de voluntari, care urmau a servi ca trupe auxiliare. Spre surprinderea guvernatorului, băştinaşii se înrolaseră în număr mai mare ca altă dată. Spionii imperiali raportaseră că făcuseră acest lucru din mai multe motive: teama ca polnii, care nu uitaseră sprijinul acordat de Calmeea latganilor, în războiul trecut, puteau să se răzbune groaznic, în caz de victorie; amintirea jugului îndurat cu mai multe secole în urmă,

când provincia (pe atunci stat independent) fusese cotropită de vecinul de la răsărit; dar motivul cel mai important era dorinţa de a-l vedea pe împăratul-zeu, de a-i cunoaşte puterile. Obdinii voiau să-şi lămurească, o dată pentru totdeauna, îndoielile privind divinitatea lui Madby. Iar în funcţie de asta, să-şi revizuiască sau nu credinţa.

Oricum, guvernatorul din Calmeea strânsese toţi oamenii disponibili şi-i pusese la dispoziţia generalului. De îndată ce Aber trecuse graniţa, o ştafetă polnă înmânase comandantului unui fort de frontieră plicul cu pecete roşie, care vestea declanşarea ostilităţilor.

Scrisoarea lui Chalid, o înşiruire de obscenităţi şi insulte, afirma făţiş intenţia acestuia de a duce războiul până la zdrobirea completă a latganilor. Cât despre presupusa divinitate a lui Madby, noul kater declara că nu există decât doi zei în univers: Bazor al focului şi Halor al apei. Restul erau doar inventţii şi scorneli ale unor înapoiaţi mintali. De aceea, îl va jupui de viu pe Madby, pentru a dovedi că-i un impostor.

Heliogabal, îngrozit de blasfemie, trimisese urgent pergamentul cu pecete roşie senatorilor, implorând intervenţia zeului. În realitate, generalul se liniştise, văzând puhoiul de trupe ce soseau din provincii. Se străduise să pună în mişcare mecanismul administrativ necesar cazării şi aprovizionării. Sperase ca zeul să se mânie citind mesajul insultător.

Spre norocul lui Heliogabal şi spre ghinionul lui Chalid, Madby îşi terminase periplul glorios prin provincii. Se întorsese în Civis, dar rămăsese retras, petrecându-şi majoritatea timpului în nava sa, pe care o aşezase, ca şi rândul trecut, în arena amfiteatrului.

Reacţia lui, la aflarea conţinutului scrisorii katerului, fusese de-o violenţă ce-i înspăimântase pe senatori. Flăcări argintii îi ţâşniseră din degete, transformând pergamentul în scrum. Făgăduise, urlând de se zguduiseră pereţii, că

aceeaşi soartă o va avea întregul imperiu poln.

În aceeaşi zi părăsise capitala latgană, în arca lui zburătoare. Sosise (după cum se dovedise ulterior) în Apoolnya cam într-o oră. Heliogabal îl întâmpinase în grabă, cu teamă şi respect. Madby fusese plăcut impresionat de adoraţia bătrânului general şi se sfătuise îndelung cu ai în privinţa celor ce urmau a fi făcute.

A doua zi, în văzul întregii armate, discul de metal se înălţase spre cer şi se făcuse nevăzut. Aghiotanţii aflaseră de la general că zeul intenţiona să vadă unde se află armata polnă, pentru a-şi pregăti lovitura.

Madby se întorsese repede. Strânsese statul major (îl adusese cu el şi pe Sabrin, vechi prieten al guvernatorului din est) şi arătase militarilor uimiţi hărţi pe foiţe lucioase, elastice, de-o calitate şi claritate ce depăşea puterea de închipuire a acestora. Stabiliseră imediat planul de campanie, iar spre seară trupele se puseseră în mişcare.

Enormărşăluia şi el, în rândurile legiunii Brita.

Toată ziua trupele clocotiseră Dacă la început priviseră înfruntarea ce-i aştepta cu resemnarea soldatului ce ştie că poate pieri oricând, după sosirea zeului fuseseră cuprinse de-un entuziasm de nestăvilit. Credeau cu fermitate în victorie. Iar Enor renunţase la îndoielile lui. O divinitate care aducea binele imperiului nu putea fi tea! înţelesese el greşit sau încurcase ceva…

În zori, trecuseră graniţa. Fortificaţiile mărunte, simple posturi de control şi vămuire, fuseseră părăsite, iar oştenii din cele două tabere retraşi spre corpurile principale ale armatei. Oricum, clădirile din cărămizi nearse n-ar fi rezistat nici măcar unui simulacru de asediu…

Apoi mărşăluiseră spre est, către albia Rengului… Majoritatea soldaţilor erau obişnuiţi cu mersul îndelungat prin pustietăţi şi zăduf, aşa că îndurau cu stoicism praful şi arşiţa. Din când în când, pe deasupra lor trecea discul

metalic în care călătorea zeul…

Spre amiază, când aerul se încinsese de-ţi ardea plămânii, întinseseră tabăra şi se ascunseseră la umbra corturilor.

Porniseră din nou la drum spre seară, luminaţi de stele.

Iar spre zori păşiseră pe iarba moale, verde, suculentă, de pe malul fluviului.

Dincolo de apă era doar câmpie întinsă, parcă netezită de-o mână grijulie. Duşmanul n-apăruse încă.

Enor descoperise, uimit, că totul fusese plănuit cu grijă, ca şi cum conducătorii ştiuseră din timp ce se va întâmpla. Din căruţele cu bagaje fuseseră descărcate snopuri de trestie şi scânduri, iar geniştii făcuseră pontoane, între care întinseseră podeţe înguste, pe care le aduseseră cu ei „gata făcute. În două ore, peste apa liniştită, gălbuie, se întinsese un pod şubred, ce se legăna uşor. Iar cohortele începuseră să treacă spre ţărmul celălalt. Oamenii se ţineau de frânghii întinse, ca nişte balustrade, de-a lungul punţilor.

Cavaleria trecuse dincolo înot. Caii pătrunseseră cu bucurie în apă, răcorindu-se. Iar căruţele şi echipamentul greu de asediu fuseseră urcate pe plute din buşteni şi trase cu funii până la malul nisipos, jos…

Spre seară, armata se afla în formaţie de luptă, gata să facă faţă oricărui atac neaşteptat. Însă duşmanul nu apăruse decât a doua zi, spre prânz, când armata latgană ajunsese într-un loc în care câmpia începuse a se văluri, iar spre orizont se întindeau dealuri domoale.

Heliogabal stabilise locul de tabără în vârful unei coline, iar legionarii săpaseră şanţuri şi ridicaseră întăritori din pământ. Cavaleria mazoră şi auxiliarii corabi, în majoritate arcaşi, fuseseră plasaţi în aripa stângă. În dreapta, voluntarii obdini şi trupele strânse din porturi…

Apoi. pe când toţi se aflau la posturile lor. spre

răsărit se văzuse un nor de praf ce se apropia iute. Se grăbiseră să încheie pregătirile, să termine fortificaţiile, să pună la adăpost căniţele cu provizii. Din depărtare se auzca un ropot greu… zvon vag de voci şi zăngănit…

Iar când pe culmea cea mai apropiată au apărut cete de călăreţi, au ştiut că lupta urma să înceapă cât de curând…

Abia atunci şi-a dat seama Enor că discul zburător al zeului nu mai apăruse de mult pe cer. Rămăsese undeva, în urmă, la adăpostul colinelor…

A bănuit că Madby întinsese o capcană polnilor.

Curând, câmpia s-a umplut de călăreţi. Cete mici se apropiau în goană de tabără, apoi se retrăgeau în grabă. Probabil erau cercetaşi care observau puterea inamicului, modul în care îşi distribuise trupele…

Printre dâmburile joase au început să se scurgă puhoaie de pedestraşi în zale lucitoare, cu lănci lungi, subţiri, şi scuturi rotunde. Apoi arcaşi urcaţi pe cocoaşele cămilelor… Elefanţi de luptă, purtând turnuri de metal… cu colţii întăriţi cu vârfuri din oţel…

Mulţimea s-a desfăşurat într-un arc de cerc imens. În centru, infanteria, grupată în jurul elefanţilor. În dreapta, cămilele. În stânga, cetele de călăreţi.

Vâlva lor umplea văzduhul, ropotul tălpilor şi copitelor ce izbeau pământul devenise asurzitor.

Apoi s-a aşternut tăcerea. O tăcere grea, ameninţătoare, mai înspăimântătoare decât zgomotul dinainte.

Pe Enor l-a cuprins groaza. Nu-şi imaginase că duşmanul putea strânge o armată atât de mare. Iar tactica era clară: polnii aveau să izbească tabăra cu elefanţii şi infanteriştii. Mulţimea de arcaşi călări trebuia să zdrobească aripile şi să încercuiască fortificaţiile din vârful colinei… să nu scape nimeni. Urma să aibă loc cea mai înfiorătoare înfrângere suferită de latgani în toată istoria

lor… iar provinciile estice aveau să rămână la dispoziţia învingătorului…

Un trâmbiţat puternic, reveiberând deasupra câmpiei… o fluturare de flamuri…

În vârful dealului a apărut o ceată de călăreţi în straie bogate, colorate… Alături de ei. flamura azurie, din mătase brodată, a katerului. Chalid venise să privească victoria.

Iar când infanterişti i s-au dat brusc la o parte, croind în mijlocul lor un spaţiu larg, în care a năvălit, ca un uragan, ca un torent de oţel sclipind în soare, cavaleria grea, Enor a ştiut că nu mai există scăpare…

Pentru că polnii obţinuseră o rasă de cai uriaşi, aproape de două ori cât cei obişnuiţi. Pe aceştia călăreau soldaţi înveliţi în armuri din oţel, prin care nu trecea nicio armă. Talazul de animale grele, dar sprintene, acoperite şi ele cu zale şi plăci din metal, constituiau o forţă de izbire căreia nu-i rezista nimeni. Dărâma ziduri, călca în picioare falange şi şiruri de oşteni… ca lava izvorânddintr-unvulcan, ce prăpădea totul în cale…

Enor auzea bubuitul copitelor uriaşe lovind pământul… tot mai aproape… tot mai aproape…

Şi simţea nevoia (pe care n-o simţise niciodată până atunci. În viaţa lui de oştean) să arunce armele şi să fugă. Dar încotro să fugă?

Pătrunseseră atât de adânc în ţinuţiurile polnilor… Şi, chiar de-ar fi fugit, trebuia să se oprească pe malul Rengului. Pentru că, deşi născut la malul mării, nu ştia să înoate.

Atunci, în momentul acela de disperare, deasupra lui s-a auzit un sfârâit puternic… care acoperea bocănitul năvalnic. Enor a ridicat privirea spre cer şi a văzut o sferă transparentă, cu diametrul de vreo zece paşi. Plutea mult deasupra taberei… apoi a plonjat spre călăreţii care galopau… să oprii deasupra lor… Din partea de jos a

globului (în interiorul căreia se zărea Madby, în veşmântul lui metalic) ţâşneau raze aproape invizibile, de-un albastru deschis… ce se pierdeau în aer… Sfera a coborât, razele au atins pământul, ridicând nori de praf… călăreţii au năvălit în împletitura lor… s-au turtit, într-un amestec de metal deformat şi came zdrobită Galopul a încetat, cavalerii şi-au strunit bidivii, oprindu-i cu greu din goană. Madby şi-a mişcat globul spre cei care se strânseseră la un loc, nehotărâţi, neştiind ce să facă… i-a transformat şi pe aceştia într-o mâzgă însângerată…

După aceea, evenimentele s-au desfăşurat într-o viteză înnebunitoare. Sfera transparentă ce strivea totul cu razele ei, s-a rostogolit peste mulţimea de pedestraşi, croind cărări de cadavre… Elefanţii se prăbuşeau ca nişte jucării sau, pierzându-şi controlul, o luau razna, călcând în picioare oştenii… Apoi prăpădul s-a abătut asupra trupelor de la marginile frontului, terciuind cămile şi cai, oameni şi animale…

Abia când a auzit trâmbiţele sunând atacul, Enor şi-a dat seama că bănuiala lui dintâi fusese adevărată, că totul fusese plănuit din timp, că Madby întinsese o capcană polnilor, iar aceştia picaseră în ea.

Valul cavaleriei auxiliarilor a năvălit din părţi, strivind sub copite duşmanii supravieţuitori. Iar Enor, împreună cu legionarii care aşteptaseră lângă parapete, s-a năpustit în câmpie. S-a auzit urlând, împreună cu camarazii lui, cuprins de furie distrugătoare. A urmat o perioadă haotică în care a izbit cu lancea şi cu sabia, măcelărind fără încetare… Când a simţit că cuprinde oboseala, că nu mai poate să-şi mişte mâinile din cauza muşchilor amorţiţi, s-a oprit şi a privit în jur.

Din strălucitoarea, uriaşa, nemaiîntâlnita oştire polnă nu rămăsese nimic… doar mormane de cadavre…

În vârful dealului, acolo unde se afla Chalid şi curtenii lui, se zărea un zid de flăcări, ce făcea orice fugă

imposibilă. Katenil fusese şi el prins în cursă. Sfera transparentă se aşezase pe pământ, iar Madby ieşiseră afară, ţinând în mână o sabie de flăcări galbene. Purta haine lucind met alte. un fel de armură elastică, mulată pe trup.

Arcaşii de pe culme au slobozit asupra lui un nor de săgeţi. Zborul lor se frângea brusc, ca şi cum ar fi întâlnit o pavăză invizibilă... i se prăbuşeau la picioare... iar el urca încet, strivind iarba sub tălpile uriaşe...

A fulgerat cu sabia în stânga, în dreapta...

Lama de foc spinteca armurile ca pe nişte pergamente vechi, sfărâmicioase.

Katerul s-a repezit spre Madby, împungând cu iataganul.

Sabia de flăcări a retezat lama de oţel de lângă mâner.

Mâna zeului uriaş l-a apucat de ceafă pe tânărul în veşminte de brocart aurit, ca pe un căţel... l-a scuturat, potolindu-i zbaterea.

Apoi Madb> a zburat capetele oştenilor rămaşi să-şi apere conducătorul, cu mişcări atât de iuţi, încât nu puteau fi urmările.

După aceea şi-a îndreptat atenţia asupra trupului ce atârna în mâna gigantică.

— Cine va jupui de viu pe cine? a tunat vocea zeului, răsunând deasupra câmpiei, iar soldaţii l-au auzit cu toţii.

Minutele care au urmat au fost atât de îngrozitoare, încât Enor nu le-a uitat niciodată.

Madby a început să jupoaie trupul pe care-l ţinea de gât cu mâna stângă! Smulgea bucăţi de piele cu haine cu tot, cu petece din cămaşa de zale... parcă jumulea o găină. Iar katerul, spre uimirea luptătorilor care se strânseseră la poalele colinei, mânaţi de-o curiozitate morbidă, gemea slab. printre dinţii pe care-i strângea cu atâta înverşunare încât plesniseră.

Şi Enor a simţit, fără să vrea. admiraţie şi respect nemărginit pentru cel torturat, care se străduia să-şi păstreze demnitatea... şi a mai simţit silă faţă de neîndurarea zeului...

În cele din urmă, când corpul fusese despuiat şi de haine, şi de piele, rămânând un fel de zdreanţă însângerată, Madby l-a ridicat încât să-l privească în ochi şi a tunat din nou:

— Cine e zeu?

— Tu în niciun caz, câine! a strigat Chalid. Slavă Lui Bazor! Slavă lui Halor! Vei pieri în focul pe care apa nu-l poate stinge! Eşti doar un vraci impostor!

Şi, cu ultimele puteri, l-a scuipat în faţă pe Madby. Saliva amestecată cu sânge şi frânturi de dinţi s-a întins pe faţa acestuia. Iar Divinul, cuprins de mânie, a ridicat zdreanţa însângerată şi a trântit-o de pământ, strivind-o sub călcâi...

Legionarii s-au privit stânjeniţi... iar Enor a vomat îndelung, cuprins de-o greaţă de nestăpânit.

Flăcările din jurul colinei dispăruseră.

Madby s-a îndreptat spre cortul din mătase strălucitoare, brodată cu aur şi argint. A smuls flamura azurie din faţa lui, a rupt-o în bucăţi, apoi a tras perdeaua ce acoperea intrarea.

Înăuntru erau doar cadavrele celor trei soţii favorite ale răposatului kater. îşi tăiaseră singure gâtul, nesuportând ruşinea de a ajunge sclavele duşmanului...

g După ce ai vieţuit îndelung şi ai suferit mult, ai impresia că viaţa ar trebui trăită pe dos, de la coadă spre capăt că experienţa te-ar scuti de greşelile tinereţii. Însă bucuria nevinovată, fără Mu, a anilor de început n-ar 6 aceeaşi dacă ar fi stăpânită mereu de amintirea celor prin care ai trecut Dumnezeu a orânduit bine lucrurile. Bucuria sinceră de a trăi preţuieşte mai mult decât înţelepciunea experienţei. Şoimul ce n-a cunoscut colivia zboară mai sus,

mai iute, decât cel care ştie că jos îl aşteaptă gratiile…

Învăţăturile lui Colb 6, 14

8.

După o scurtă perioadă de odihnă, a urmat corvoada strângerii şi incinerării cadavrelor.

Mulţimea auxiliarilor s-a grămădit să despoaie trupurile duşmanilor de arme, îmbrăcăminte, bijuterii. S-au găsit destui legionari care să profite de ocazie. Iar cei din administraţia militară au preluat convoaiele cu provizii ale inamicului.

Spre mirarea lui Enor. comentariile soldaţilor erau fav orabile lui Madby. Răspunsese cum se cuvenea unei insulte grav e, larobdinii şi inctorii. care cunoşteau blândeţea stăpânirii polne şi aveau multe poliţe de plătit, considerau că lucrurile nu depăşiseră normalul. Ciudat amestec de rafinament şi cruzime, în provinciile astea din est, gândise Enor, obişnuit cu un mod mai simplu, mai omenesc de a vedea lucrurile.

Zeul nu întârziase mult la locul luptei. După ce discutase cu Heliogabal şi Sabrin, şi le dăduse instrucţiuni despre acţiunile următoare, se urcase în discul zburător şi se îndreptase în direcţia Comoleei, capitala polnă.

Iar legiunile s-au urnit şi ele, în duhoarea cărnii arse. În drum au trecut pe lângă cetăţi spulberate, din care nu rămăsese decât cenuşă şi mine… oraşe cu porţile deschise şi drapele veizi şi roşii, în semn de supunere faţă de Madby. iar locuitorii stând îngenuncheaţi în faţa zidim lor. aşteptând să fie luaţi înstăpânire… Heliogabal instala garnizoane, cerea provizii, numea guvernatori şi consilieri…

Apoi armata se urnea mai departe, pe drumurile prăfoase… într-o dimineaţă, în timp ce şoseaua urca un deal, Enor a auzit strigăte uimite. Când a ajuns pe culme, a înţeles motivul: înfaţalor, în valea largă. Înverzită, se întinde;] un oraş atât de maiestuos, atât de sclipitor. Încât

Civisul părea un sătuc amărât. Palate uriaşe, cu cupole acoperite cu mozaicuri sclipind a azur, carmin şi şofran; turnuri imense, ce încercau să străbată până-n cer; vile elegante, împrejmuite de grădini în care valurile de flori multicolore ameninţau să sufoce clădirea… Un amestec de strălucire, măreţie şi splendoare, ce lăsa privitorului simţământul că se află cu adevărat în faţa lăcaşului stăpânitorilor lumii…

În centru, ridicat din lespezi de marmură albă şi neagră, templul ciclopic al celor două divinităţi polne…

Alături, un parc ce se întindea cât vedeai cu ochii… în care pomi plini de roade se strecurau printre hăţişuri de copaci exotici, cu aspect bizar… straturi acoperite cu flori… mireasma lor, purtată de vânt, te ameţea, te ducea într-o lume a visării… havuzuri în care clipoceau jocuri măiestrite de apă. iar stropii plutitori descompuneau razele soarelui în curcubec micuţe, multiple… Prin copaci zburau păsări cu penaje vii. colorate. iar pe peluzele verzi se plimbau ţanţoşi păuni cu cozi înfoiate…

Iar în mijlocul acelei feerii de culoare şi aromă se înălţa spre cer un palat din piatră albă şi verde, şlefuită, ce oglindea lumina soarelui, transformând-o într-o aură ceţoasă, ca un nor de ierburi transpartente…

Trupele uluite s-au oprit în drum. Dinspre oraş venea o procesiune de nobili, înveşmântaţi în straie scumpe, pe care sclipeau podoabe lucrate în aur şi argint, ce strângeau în împletititura lor bijuterii ce luceau a foc împietrit… Polnii s-au oprit, au îngenuncheat, iar dintre ei s-au desprins trei bătrâni, în odăjdii brodate cu perle. Cel din mijloc purta, pe palmele-i întinse, o pernă de mătase purpurie… pe ea stătea o cheie mare, din aur roşu. Duşmanul capitula… oferea învingătorului capitala…

Atunci, din înalturi s-a auzit un vâjâit iute, un zbârnâit ca de coardă de arc destinsă brusc… iar în faţa legiunilor ce începuseră a se obişnui cu asemenea apariţii,

a coborât sfera transparentă a lui Madby.

Zeul a ieşit în întâmpinarea delegaţiei polne. Bătrânii se aruncaseră în praf. cu feţele la pământ. Apoi se târâseră. ca nişte şerpi, spre picioarele lui... le-au îmbrăţişat, le-au sărutat., au ridicat spre el, cu braţe tremurătoare, perna cu cheia strălucitoare...

Zeul a luat-o şi a spus, cu voce calmă, din care răzbătea o ameninţare ascunsă:

— Sper ca supunerea voastră să fie sinceră...

Apoi a adăugat:

— Veţi face parte din imperiul meu. Să stabilim cât mai degrabă organizarea provinciilor!

Şi a pornit, urmat de nobilii polni şi de ofiţerii latgani, către templul alcătuit din marmură albă şi neagră.

Au zăbovit acolo îndelung. Dar când au ieşit, feţele tuturor arătau mulţumite. Latganii păreau satisfăcuţi, iar polnii uşuraţi. Probabil că se înţeleseseră asupra unor condiţii mai bune decât speraseră cei învinşi, dar care corespundeau speranţelor învingătorilor.

— Să-mi văd palatul! a tunat Madby, iar nobilii în straie împodobite s-au grăbit să-l conducă, temători, respectuoşi, dar şi convinşi că zeul va fi mulţumit de ceea ce va vedea.

Sabrin a ales o cohortă, pentru a asigura paza. Cea din care făcea parte Enor.

Şi astfel, veteranul din Antreea a cunoscut luxul nemaipomenit de care se bucuraseră katerii, regi ai regilor şi împăraţi ai împăraţilor.

Când soldaţii au pătruns în palat, după ce străbătuseră parcul răcoros, înmiresmat, în care adierea purta zvon de ciripit, au găsit, în holul imens de la intrare, o mulţime de bărbaţi şi de femei, care s-au prosternat zărindu-i.

Madby. care venea în urma lor. a întrebat un poln înalt, oacheş, înveşmântat într-o robă de mătase, de

culoarea smaraldului (mai târziu, Enor avea să afle că se numea Pardufaal, mare preotal lui Bazor, care devenise conducătorul cultului lui Madby în provinciile polne şi guvernator al Comoleeii):

— Cine-s aceştia? Ce caută în palatul meu?

— Servitori, a răspunstemător prelatul. Cei care au grijă de curăţenie, de v eşmintele şi de masa katerului… Cei mai mulţi sunt bucătari. Foştii kateri acordau cam multă importanţă bucuriilor pântecului, a oftat preotul. Au adus aici cei mai buni specialişti în gastronomie…

— Serios? s-a amuzat Madby. Poate că ar trebui să le cunosc şi eu talentul.

Unul dintre cei îngenuncheaţi a ridicat capul spre zeu şi a întrebat umil (era majordomul palatului, nobil dintr-o familie veche, pentru că nu se cuvenea ca această funcţie, care oferea posibilitatea de a se îngriji direct de făptura katerului, să fie ocupată de oameni de rând…):

— Şi ce-ar dori divinul stăpân să guste?

— Tot ce se pricep să gătească, a răspuns, nepăsător, Madby. Nu mă pricep la hrana pământească. N-am mâncat niciodată. Voi încerca toate felurile şi voi vedea dacă-mi place ceva.

Majordomul a întors capul şi a şuierat scurt nişte comenzi, apoi şi-a ridicat din nou privirea către zeu:

— Permite divinul stăpân să ne apucăm de treabă?

Madby a făcut semn cu mâna, a lehamite. Servitorii s-au târât grăbiţi, cu spatele, către ieşire, şi au dispărut în grabă.

— Până va fi gata masa, poate Divinul binevoieşte a vizita palatul… a sugerat prelatul-guvernator.

— Mda… a aprobat cam fără chef noul stăpân.

Au colindat încăperi împodobite cu tablouri uriaşe, reprezentând bătălii sau scene de vânătoare, peisaje de-o frumuseţe impresionantă… cu covoare groase, moi, cu motive complicate, în care îmbinarea culorilor dovedea un

gust ales, sofisticat… cu sofale comode, acoperite cu cuverturi din mătase grea, de care atârnau ciucuri din fir de aur… cu scrinuri din fildeş, ornamentate cu perle roz sau plăci din sidef lucitor… cu lădiţe din mahon sau abanos… cu măsuţe din argint şlefuit, sclipind ca oglinzile… cu perne din catifea moale… cu draperii grele, din ţesătură de argint, cu motive animaliere brodate din safire întunecate…

Ferestrele mari, acoperite de perdele transparente, lăsau să intre răcoarea grădinii şi aroma florilor.

Atmosfera de belşug şi risipă avea ceva lasciv, ireal, nu prea se potrivea cu gustul sobru al latganilor. Enor se simţea stânjenit, socotind în minte câtă undfi fusese necesnră pentru a plăti bogăţiile aruncate la nimereală pe podele… Şi unde ajunsese cel pentru care se strânseseră toate acestea? Putrezea pe-un câmp, ciugulit de corbi… în acelaşi timp, recunoştea că gustul artistic al celui ce împodobise palatul reuşise să creeze o ambianţă comodă, plăcută, umană… că sub masca neglijenţei se ascundea un rafinament deosebit, necunoscut de indivizii pragmatici şi austeri din imperiul de asfinţit…

Iatacuri intime, singuratice, alternau cu săli mari, mozaicate, ale căror podele din piatră erau acoperite de ţesături catifelate… cu foişoare cu ferestre largi, prin care se strecurau ramurile pline de roade ale copacilor din grădină… Risipa de aur, argint şi nestemate umplea aerul de străluciri bizare, reflectând în toate direcţiile razele ce pătrundeau printre perdele…

În cele din urmă, guvernatorul a surprins un semn discret al majordomului şi a tuşit, atrăgând atenţia zeului:

— Masa vă aşteaptă, stăpâne… câteva gustări, pentru începui… până vor fi pregătite şi alte feluri…

Madby s-a lăsat condus spre o sală imensă, luminată de candelabre din aur, în care lumânările din ceară albă ardeau în globuri de cristal, răspândindu-şi strălucirea în

cele mai îndepărtate colţuri.

În centrul încăperii, o masă rotundă, cu diametrul de vreo douăzeci de paşi. Fusese acoperită cu o pânză albă, brodată cu aur şi perle roz. Pe ea, platouri din aur masiv, simple sau în formă de corăbii, scoici sau corole de flori. În acestea, soiuri de mâncăruri pe care Enor nu le cunoştea… feluri prea rafinate pentru un simplu soldat, ca el… Ouă descojite în sosuri albastre, peşti împodobiţi cu dunguliţe roşii, din cine ştie ce mirodenii… brânzeturi nenumărate… cântaţi, afumături şi tocături reci, din cărnuri diferite… gelatine multicolore, ciuperci, salate mustind în zemuri aromate… plăcinţele aburinde, fragede sau crocante… lipii minuscule… legume înăbuşite ce omau măruntaie de păsări sau vânat… Sute de feluri de mâncare, fiecare cu mirosul ei, care de care mai ademenitor…

Lângă masă fusese aşezat un tron de aur, dar al cărui aur abia se mai vedea sub diamantele, safirele, opalele, rubinele şi smaraldele ce fuseseră încrustate în el.

Iar pe masă, în faţa tronului, un singur tacâm. Farfurii suprapuse din porţelan alb, cu floricele albastre, aduse tocmai din îndepărtatul imperiu de dincolo de pustiurile aproape imposibil de străbătui… cupe de aur. grele, masive, împodobite cu lac şi email… pahare din sticlă transparentă, roşie sau albastră… cuţite cu tăiş din oţel, dar cu mâner din aur roşcat…

— Să vedem cât de pricepuţi sunt bucătarii lui Chalid, a rânj it ironic

Madby.

Majordomul s-a instalat iute în dreapta stăpânului şi a ridicat un platou de pe masă. L-a oferit zeului. Acesta l-a privit nedumerit. Enor, care stătea de pază la uşă, a avut senzaţia că Madby nu ştia ce să facă. Nobilulservitor a înţeles acelaşi lucru. A aşezat platoul pe masă a luat farfuria din faţa lui Madby şi a pus pe ea, folosind un cleşte de argint împodobit cu safire, patru stridii mari. A stors

peste ele zeama dintr-o felie de lămâie, dintre cele ce omau cochiliile de pe tavă… s-a dat înapoi respectuos, aşteptând…

Zeul a întins mâna-i uriaşă a prins o scoică în degete, a vârât-o în gură… Majordomul s-a cutremurat, îngrozit, a vrut să spună ceva… s-a stăpânit… în ochi i se citea un amestec de repulsie, ruşine, teamă… Madby a strâns fălcile… s-a auzit trosnetul cochiliei… a rămas un moment pe gânduri, parcă analizând ceea ce ţinea în gură… a făcut un gest… majordomul i-a ghicit intenţia, s-a repezit cu un castron imens, din aur sclipitor… zeul a scuipat amestecul de sidef şi came moale… polnul i-a întins o cupă cu apă, în care pluteau petale de trandafiri.

— Clătiţi-vă gura, a şoptit el.

Madby i-a ascultat sfatul, apoi s-a uitat supărat la el.

— Nu ţi-am spus că n-am mâncat niciodată hrană omenească?

Explică-mi cum se procedează, prostule!

Nobilul a tresărit sub insultă, s-a albit, a strâns din fălci şi a plecat privirea, în care Enor apucase să vadă, pentru o frântură de secundă, o ură profundă…

Majordomul s-a stăpânit şi a desprins cu îndemânare carnea roz dintr-o cochilie. A întins-o zeului.

Acesta a dus lingura la gură, a degustat îndelung conţinutul, l-a înghiţit… a ales singur partea comestibilă din celelalte două stridii, a hăpăito lacom… a tras platoul lângă el, l-a golit în viteză, apoi a mormăit:

— Mai vreau!

— Prea puternice… a îndrăznit majordomul, mai sunt o mulţime de feluri aici sunt doarantreurile… felurile de bază abia urmează…

— Bine, să gust din toate… după aceea voi hotărî dacă mi-a plăcut ceva…

În continuare, s-a desfăşurat un spectacol atât de uluitor, încât Enor a uitat de pază şi de îndatoririle sale,

rămânând cu privirea aţintită asupra zeului care trăgea în faţa lui platou după platou, se uita o clipă la majordom, care-i explica (dacă era cazul) cum se mănâncă felul respectiv, apoi golea toată tava. Fiecare vas conţinea o cantitate suficientă ca să sature un om normal, iar pe masa imensă se aflau peste o sută de asemenea platouri…

Pe măsură ce Madby termina un fel, servitori tăcuţi şi iuţi mutau tăvile pline mai aproape de zeu, făcând loc altora, imense, pe care se aflau felurile de bază: un viţel întreg la frigare, împănat cu cârnaţi şi tocături; un mistreţ, în interiorul căruia fuseseră vârâte prepeliţe umplute cu ouă de bibilică: miei pregătiţi în maniere diferite; un pui de cămilă fiert în iaurt; păsări de toate soiurile. Începând cu raţe lăcuite. după reţeta din imperiul kitilor, şi terminând cu fazani şi păuni cărora li se puseseră, după ce trecuseră prin cuptor, penajele viu colorate; purcei de lapte; rasoale de vită cu sosuri iuţi; peşti uriaşi, fierţi sau fripţi la jar… Toate acestea u pe tăvi imense, pe care le purtau câte patru bărbaţi solizi, tăvi împodobite, pe margini, cu sculpturi măiestrite, reprezentând scene mitologice sau de vânătoare…

Dinspre bucătărie venea un şuvoi continuu de servitori care purtau platouri pline, boluri cu supe înmiresmate, menite să odihnească stomacul şi să trezească pofta de mâncare… iar alt şuvoi căra, în acelaşi ritm, vasele goale…

Madby hăpăia într-un ritm uluitor… vâra câte o pulpă întreagă de miel în gură şi trăgea afară, imediat, oasele curăţate… ca şi cum ar fi avut în cavitatea bucală o moară cu roţi repezi – sau un acid care rodea carnea…

Enor se întreba, curios, unde încăpuse cantitatea aceea uriaşă de hrană… statura zeului era, bineînţeles, mai mare decât a unui om obişnuit… dar mâncase cât să sature două sute de persoane… iar silueta nu i se deformase, nu i se umflase burta…

Tot timpul cât zeul mâncase, paharnicii umpluseră de zor cupele şi paharele cu vinuri diferite: albe, un pic mai gălbui decât apa; galbene ca şofranul: chihlimbar»; roze ca perlele născute sub semnul aurorei: roşii ca petalele de maci; sângerii; rubinii; galben-verzui; stacojii şauaproape negre, dense…

Iar zeul golise cu plăcere, până la fund, potirele imense ce cuprindeau conţinutul unei întregi amfore…

Şi, precum mâncarea nu-l făcea să dea vreun semn că s-ar fi săturat, nici băutura nu părea să aibă efect asupra lui. Enor îl urmărise atent (ca şi ceilalţi, de altfel, dar, spre deosebire de alţii, care se uimiseră văzând ce cantităţi uriaşe vâra zeul într-însul, Enor urmărea detalii care nu spuneau nimic celorlalţi) şi remarcase că pe figura lui Madby apăreau rapid, dispărând cu aceeaşi viteză, semne de plăcere, de încântare gurmandă când înghiţea un fel deosebit… După cum, atunci când golea o cupă gigantică, se înroşea iute la faţă, ochii i se tulburau, avea o ezitare a mişcărilor… toate acestea petrecându-se într-o succesiune rapidă, care abia dura ceva mai mult de-o secundă… apoi revenea cel dinainte… Mai mult, secvenţa bizară apărea doar uneori… părea că zeul se distrează, că încearcă să descopere ce bucurii ale simţurilor găseau oamenii în mâncare şi în băutură…

După toate aparenţele, Madby fusese încântat de ideea mâncării, apreciase ameţeala produsă de alcool… dar avea puterea de a-şi stăpâni organismul, de a înlătura imediat efectele neplăcute…

Iar şirul de servitori căra în continuare de la bucătărie fel de fel de fripturi, tocane, ostropeluri… mâncăruri rafinate sau banale, făcute din raritătţi aduse de peste mări şi ţări, sau din cele mai obişnuite legume…

După aceea, se trecuse la deserturi…

Boluri cu dulceţuri, peltele, şerbeturi, siropuri: plăcinte de diferite soiuri; aluaturi dulci, în sosuri

înmiresmate a trandafir sau mustind a miere; aspicuri dulci şi îngheţate colorate; tarte şi torturi cu glazuri sclipitoare; fructe de cele mai diferite forme, mărimi, culori şi arome, în stare naturală sau glasate, salate sau pasate; budinci imense; nuci şi alune de diferite forme şi mărimi…

Iar toate acestea însoţite de lichioruri strălucind a frânturi de curcubeu închise în clondire de cleştar, vinuri înspumate, dulci, care fierbeau împaharele înalte, transparente, din sticlă subţire… băuturi nealcoolice, din sucuri de fructe, în care fusese presărată zăpadă adusă tocmai de pe culmile munţilor, ca să adauge aromei naturale a roadelor răcorimea menită să îndepărteze arşiţa verii…

Iar Madby golea vasele ce i se aduceau, cu aceeaşi viteză neomenească, vădind prin expresii iuţi. aproape insesizabile, plăcerea pe care-o simţea…

Zeul descoperise o parte din bucuriile oamenilor… şi le aprecia…

În cele din urmă, şuvoiul celor ce cărau dinspre bucătărie a început să se răărească… a încetat cu desăvârşire…

Atunci a apărut un bărbat în straiele albe ca zăpada ale bucătarilor imperiali. Purta, pe o tavă de aur, ale cărei margini fuseseră acoperite de un şirag de smaralde, o cupă de argint împodobită cu motive din lac verde, închipuind frunze ce se împleteau. Alături de cupă, o linguriţă de aur, sclipind galben…

S-a apropiat încet de zeu, cu capul plecat. A îngenuncheat în faţa lui şi i-a oferit platoul.

— Prea puternice stăpân, pentru a încheia această modestă masă, care a oglindit nepriceperea nevrednicilor tăi robi. v-am adus eu însumi delicatesa cea mai preţuită de toţi katorii pe care i-am slujit: dulceaţă de cormaxe verzi… Aici, în cupa aceasta, se află producţia pe un an de

zile a întregului imperiu… iar a pregăti aceste poame rare, în aşa fel încât să li se păstreze întreaga aromă, transformând însă gustul lor acru, neplăcut, într-o mângâiere a buzelor şi a limbii, este un lucru pe care doar puţini maeştri bucătariâl ştiu… Prin raritatea ei şi prin dificultatea preparării, dulceaţa de cormaxe verzi reprezintă o hrană cu adevărat zeiască. De aceea mi-am permis s-o pregătesc chiar eu şi să vi-o ofer ca semn al omagiului nostru…

Madby l-a privit ciudat ca şi cum ar fi desluşit în spatele vorbelor bucătarului un înţeles ascuns, pricepui doar de el. A întins mâna şi a luat cupa de pe tavă. A prins în cealaltă mână linguriţa sclipind a soare la amiază, a cufundat-o în pasta verde şi a ridicat-o încet. A privit atent globurile mărunte, ca nişte biluţe de smarald, prinse în terciul moale, aromat… A vârât linguriţa în gură şi i-a lins conţinutul…

A rămas un timp gânditor… Enor îl privea cu o atenţie încordată… bănuia că se întâmpla ceva deosebit… a văzut pe figura lui Madby alergând în goană plăcerea nebunească, încântarea ce atingea extazul… urmate brusc de o crispare dureroasă de-o agonie ce exprima chinul infinit., apoi, imediat, figura zeului a redevenit senină… a continuat să scoată din pocal linguriţă după linguriţă de pastă verde… degusta calm, pătruns de plăcere, preparatul extrem de rar şi de preţios…

În cele din urmă. a oftat satisfăcut şi a spus:

— Bucătarule… nu-ţi ştiu numele… eşti deosebit de pricepui… într-adevăr, dulceaţa ta este o mâncare zeiască… De aceea, ca să te răsplătesc, am lăsat un pic în cupă… ca să te bucuri şi tu de bunătatea pe care ai pregătit-o. Serveşte-te!

— Doamne… nu sunt demn… s-a bâlbâit cofetarul, care se uita la Madby, cu o expresie de teroare întipărită pe figură.

— Ba da, ba da, dragul meu, a şoptit, plin de blândeţe, Madby. Iar dacă nu mănânci de bunăvoie, o să mă ostenesc să-ţi vâr eu dulceaţa pe gât! Cu pocal cu tot!

Omul a oftat, apoi s-a hotărât brusc. A apucat linguriţa şi a înghiţit ce mai rămăsese pe fundul cupei de argint. În clipa următoare s-a învineţit, s-a cutremurat şi s-a prăbuşit la picioarele zeului, mort.

— Din câte cunosc eu obiceiurile casei katorilor, a spus liniştit Madby, ca şi cum n-ar fi băgat de seamă nimic, majordomul palatului trebuia să guste personal din fiecare fel… pentru a verifica dacă n-a fost otrăvit. N-am băgat de seamă să se fi întâmplat astăzi aşa ceva. Presupun că va trebui să-mi caut alt majordom… care să fie convins că nu are rost să încerce să ucidă un zeu.

Şi, cu o mişcare iute, l-a despicat până la brâu, cu sabia lui de foc, pe individul de lângă el.

Apoi s-a ridicat şi a zâmbit către guvernatorul şi nobilii care aşteptaseră. În tot acest timp, în picioare, lângă perete:

— A fost o masă bună… o experienţă interesantă… mâncărurile oamenilor sunt foarte gustoase… cred că o să le folosesc de aici încolo… sper să fie la fel de bune şi fără otravă. Păcat de bucătarii ăştia talentaţi…

Sper că polnii s-au convins că nu pot fi omorât. De altfel, după cât mi-au pus în mâncare, cred că nici n-a mai rămas otravă în imperiu! Ce indivizi nesocotiţi! Fidelitatea e bună, când nu-i absurdă. Executaţi toţi servitorii! a ordonatei, scurt, comandantului gărzii.

Şi a ieşit, însoţit de nobili.

Iar în urma lui s-a dezlănţuit măcelul.

Într-o zi, Colb şi cei care-l însoţeau se aflau în apropiere de Cadey. Şi le-a zis: „Dă mergem să-l vizităm pe prietenul nostru Lazarus”. Iar ceilalţi au răspuns: „Cum ţi-e voia, Doamne

Dar, când au ajund în Cadey, au găsit casa plină de

tristeţe, pentru că Lazarus fusese înmormântat cu o zi înainte.

Colb a grăit: „Este o greşeală. Sorocul morţii lui nu sosise încă”. Dar Marta i-a răspuns: „N-a fost nicio greşeală învăţătorule. Lazarus a murit cu adevărat

Iar Colb s-a dus la cimitir; urmat de toţi, a dat piatra la o parte de pe mormânt şi a zis: „Lazarus, ieşi afară!”

Şi Lazarus s-a ridicat din groapă, în văluit în giulgiu.

Apoi s-au dus acasă, au mâncat şi au stat de vorbă.

Dar, de atunci şi până la moartea sa cea adevărată, Lazarus n-a mai zâmbit niciodată, A rămas cu o tristeţe ciudată şi n-a reuşit nicicând să explice ce văzuse acolo unde fusese.

Pentru că, povestea el, în ţinutul în care fusese nu exista nici durere, nici întristare… Doar o senzaţie bizară de împlinire… iar întoarcerea înapoi în lume îl lipsise de acea împlinire… Dar lumea aceea în care fusese părea a nu exista… era doar un gol uriaş, întunecat, în care se împleteau gânduri… de vor fi fost gânduri… Acolo uitase cine fusese, însă amintirea a ceea ce văzuse era atât de vagă, încât părea mai degrabă o senzaţie, o bănuială…

Şi încheia întotdeauna povestirea cu cuvintele lui Colb: Lumea cealaltă nu seamănă cu lumea pe care o cunoaştem… poate nici nu-i lume… căci toate lumile prin care trece omul nu-s decât amăgiri…”

Timatheus: Viaţa lui Colb 15, 3

După masacrul din palatul imperial. Madby a avut o întâlnire furtunoasă cu membrii polni ai administraţiei noilor provincii adăugate statului latgan. I-a acuzat de tentativă de sacrilegiu, de lipsă de încredere în puterile sale, a luat înfăţişarea lui Bazor al Focului şi a lui Halor al Apei, a omorât câţiva indivizi doar aşa, ca să se amuze şi, după ce a vârât groaza în ei, a anunţat că a decis să stabilească în Comoleea capitala pe timp de vară a imperiului. După ce a adăugat că va păstra reşedinţa, care-

i plăcuse, a ordonat să i se găsească alţi servitori, de încredere.

Apoi a plecat spre Civis, în discul lui zburător, lăsând în urmă oarecare uşurare, dar şi convingerea că nu-i de glumă cu zeul.

Ultima lui ispravă, de dinaintea plecării, a produs mare spaimă şi uimire. În timp ce se îndrepta spre piaţa centrală, unde se afla nava sa, înconjurată de soldaţi, a observat un obelisc imens, din granit negru, şlefuit.

Un ac subţire, de peste o sută de coţi. ce împungea spre cer. l-a plăcut şi a hotărât pe loc să-l ia cu el în Civis, unde dorea să-şi construiască o locuinţă potrivită. Luxul kalerilor scosese în evidenţă meschinăria palatului imperial latgan. Deci s-a oprit în piaţă şi, în faţa mulţimii îngenuncheate, a smuls blocul uriaş de piatră din postamentul lui şi a plecat cu el sub braţ, spre navă…

După plecarea zeului, au pornit pe drumul de întoarcere şi trupele imperiale. Mai bine zis, majoritatea lor, pentru că o legiune şi câteva cohorte de auxiliari au rămas în garnizoana noii provincii, Polna Major. Sabrin, ascultând de anumite ordine primite de la Madby, a pus să fie grămădite în furgoane tablouri, vase de preţ, covoare, sculpturi, podoabe, mobilierdelux… Pentru noul palat ce urma a fi construit. Toate obiectele au fost bine ambalate şi bine inventariate. Clădirile oficiale (cu excepţia palatului katerilor, acum al zeului) şi templele fuseseră despuiate de tot ce avuseseră mai frumos. Polnilor li se păruse normal, deşi nu le plăcuse: şi ei procedaseră la fel în teritoriile cucerite…

Legiunea Brita fusese însărcinată să însoţească acea caravană ce transporta valori nepreţuite, până la Civis, unde încărcătura urma a fi preluată de intendenţii imperiali. Până în Apoldo, unde oamenii şi bagajele urmau a se îmbarca pe galerele flotei de război, convoiul avea să se bucure de tovărăşia voluntarilor obdini, în calitate de

paznici suplimentari.

Drumul a fost parcurs în linişte, fără grabă. O plimbare plăcută chiar dacă prin teritorii pustii. Siguranţa obiectelorconta mai mult decât viteza. Aşa că animalele trăgeau încet carele pline cu lăzi căptuşite cu paie şi câlţi, în care fuseseră ambalate comorile. Obdinii se veseleau şi chefuiau tot timpul, bucurându-se de victoria asupra duşmanului secular. Iar recunoştinţa faţă de zeul lor fără nume ce le dăruise biruinţa se amestece, fără ca ei să-şi dea seama, cu recunoştinţa faţă de Madby… care, dacă nu era încă acceptat făţiş ca întrupare a Celui Atotputernic, era recunoscut măcar ca instrument al Acestuia…

În Apoldo, legiunea a zăbovit câteva zile până când hamalii, sub supravegherea funcţionarilor imperiali (care verificaseră riguros inventarul), au aşezat cu grijă lăzile în calele corăbiilor.

Obdinii au organizat un chef monstruos, după ce şi-au încasat solda şi şi-au vândut prăzile negustorilor din port. După care au plecat, chiuind, pe caii lor uşori, spre aşezările de baştină…

Legionarii au primit permisii îndelungate, au umplut cârciumile şi lupanarele din port, tocându-şi în grabă arginţii.

Iar Enor, care nu era mai breaz decât camarazii săi, a umblat mai mult beat decât treaz. Poate şi din dorinţa inconştientă de a uita anumite lucruri la care fusese martor…

În a treia zi de când se afla în oraşul de la malul mării, a făcut o descoperire ciudată, surprinzătoare: Colb se afla în localitate!

A aflat de la cetăţenii portului că tânărul ciudat îşi alcătuise o ceată de ucenici şi colinda, însoţit de ei, întreaga Calmee, zăbovind ici, colo, după chef. Predica sau discuta cu mulţimea, fără să-şi aleagă interlocutorii, dispus să răspundă la întrebările oricui.

Din ce i se povestise, Enor îşi dăduse seama că imaginea pe care şi-o făceau oamenii despre Colb diferea mult, deoarece nu întâlnise două persoane care să aibă aceeaşi părere. Unii vedeau în el un luptător împotriva birocraţiei teocratice a Templului, abigotismului mărunt şi meschin a acesteia. Deci un indiv id agresiv, v estind pedepse şi prăpăd. În felul profeţilor din vechime. Alţii, dimpotrivă, pomeneau de un om blând şi înţelegător, care vorbea despre pace şi frăţie între oameni, despre faptul că toţi sunt copii Domnului, egali în drepturi… Unii povesteau despre miracole şi minuni, alţii doar despre un învăţător blajin, om ca toţi oamenii, care nu săvârşise nimic supranatural…

Cei care-l însoţeau făceau parte din toate categoriile: un preot ucenic, un scrib, un fost funcţionar la vamă, câţiva meseriaşi, ţărani, un păstor… cu totul, doisprezece.

Enor avusese, atunci, un presentiment ciudat Numărul treisprezece însemna, la obdini, moarte. Nu se putea ca învăţătorul cel blond să nu cunoască acest lucru. Iar cel de-al treisprezecelea din ceată era, după cum numărai, fie Colb (dacă îl adăugai după numărul însoţitorilor, în care fiecare avea un anumit număr), fie Huda. prelatul începător. ucenicul cu numărul doisprezece (dacă numărătoarea începea, după cum era normal, cu Colb) …

Enor, ca toţi soldaţii, credea în superstiţii, ţinea seama de tot felul de semne, purta amulete şi talismane care să-l apere îmbătălii. Acorda multă importanţă presentimentelor şi simţirilor bizare, inexplicabile. Numărul acela straniu, aducător de nenoroc, îi trezise bănuiala că aventura lui Colb, atât de nevinovată în aparenţă, urma să se termine tragic.

Bizareria şi puterea acelui presentiment făcuseră să-l ţină minte peste ani… până se adeverise…

Apoldo, port cosmopolit, în care alături de obdini se

aşezaseră şi alte popoare (surse istorice neverificate susţineau că oraşul fusese cucerit de obdini de la naţiune de altă rasă pe care o asimilaseră, dar nu pe deplin, iar preoţii din Herihoon îi priveau pe obdinii de acolo cu suspiciune, bănuindu-i că-şi adoră, în secret, zeităţile păgâne, din strămoşi…) era o aşezare mult mai tolerantă decât cele din restul Calmeeii. Alături de templul rezervat zeului fără nume se înălţau altare ale divinităţilor din întreg imperiul, iar Kathor avea o locuinţă măreaţă. Preoţii Celui Negru reprezentau o congregaţie puternică, respectată şi temută în zonă. Nici măcar bigoţii din Herihoon nu îndrăzneau să se lege de ei, deşi îi urau din tot sufletul.

Poate că oraşul era cel mai potriv it, gândise Enor. pentru o învăţătură deasupra raselor şi neamurilor, care să afirme egalitatea şi frăţia tuturor oamenilor. Acolo, în amestecul acela de rase şi credinţe, oamenii ajunseseră să se respecte pentru faptele lor, nu pentru apartenenţa la un neam sau la o religie. Colb putea găsi mulţi adepţi… Oricum, mai mulţi decât printre locuitorii Herihoonului, prea legaţi de tradiţiile lor străvechi, aspre şi rigide, dar care îi ajutaseră să supravieţuiască… sau decât printre fraţii din deşert, urmaşi posaci ai profeţilor mâniei lui Dumnezeu, neiertători şi neînţelegători cu cele omeneşti.

Cuprins de-o curiozitate inexplicabilă, Enor se apucase să colinde pieţele publice şi parcurile. Adică locurile în care s-ar fi putut afla Colb şi adepţii lui.

L-a descoperit pe treptele templului lui Kathor, stând pe lespezile de piatră încinse de soare. Înconjuraţi de localnici. Lângă el. un grup de oameni atenţi, cu priviri avide, care-i sorbeau fiecare cuvânt. Cei doisprezece… Diferiţi între ei prin vârstă, înfăţişare, îmbrăcăminte (câţiva purtau săbii, lucru neobişnuit la nişte predicatori ai păcii, dar practicat până şi de fraţii din pustie când călătoreau, din cauza vremurilor tulburi… unul nota ceva

grăbit, cu un styl din os, pe o tăbliţă cerată…) dar asemănători prin ceva greu de definit… o expresie comună, de oameni aflaţi în pragul iluminării… o linişte şi o indiferenţă ciudată, care se amestecau, în mod inexplicabil, cu o sete evidentă de a afla, de a cunoaşte ceva anume…

În faţa lui Colb stăteau câţiva dintre prelaţii tineri ai zeului întunecat.

Ştiau toţi că, deşi zeitatea pe care o slujeau simboliza negura, nefiinţei, preoţii lui Kathor apreciau discuţiile inteligente, speculaţiile îndrăzneţe şi, îndeosebi, umorul.

Enor s-a apropiat, dornic să asculte.

Unul dintre prelaţi, cu robă albastră lungă până-n pământ, tocmai întreba, rânjind cu gura până la urechi (după zâmbetele ironice ale celorlalţi, se părea că urma o chestie cunoscută şi că se amuzau cu anticipaţie de încurcătura în care se va trezi tinerelul cel blond):

— Zeul pe care-l slujim poate multe, dar nu orice. îşi are limitele sale.

Tu spui că Dumnezeul unic. În numele căruia propovăduieşti, este atotputernic. Atunci, poate să cred/. e o piatră atât de grea încât să nu fie în stare s-o ridice el însuşi?

— Poate, a afirmat calm Clb.

Preotul a rămas, o clipă, cu gura căscată. Apoi a insistat:

— Poate n-ai înţeles întrebarea. Poate n-ai sesizat contradicţia. Poate să creeze…

— Am înţeles prea bine şi am răspuns corect, l-a întrerupt tânărul.

Tu n-ai înţeles întrebarea, de aceea n-ai priceput nici răspunsul meu.

Indivizii! robe albastre s-au privit intrigaţi. Rânjetele dispăruseră, înlocuite brusc de interes. Discuţia părea să devină atractivă…

— Deci susţii că nu ştiu ce te-am întrebat. Nu vrei să mă lămureşti şi pe mine, neştiutorul? s-a prefăcut umil slujitorul Celui întunecat.

— Porneşti de la ideea că Dumnezeu e o făptură asemănătoare omului, care are braţe şi ridică greutăţi. Dumnezeu e spirit, e o formă aparte a materiei, care nu seamănă cu nimic din ceea ce cunosc oamenii. Judecata noastră despre divinitate trebuie să decurgă din acest fapt. În acelaşi timp, universul nu-i doar cel pe care-l cunoaştem sau simţim, există în el spaţii şi dimensiuni inaccesibile simţurilor noastre, dar în care divinitatea poate pătrunde oricând – sau se află deja. Pentru ea, noţiunea de a putea face un anumit lucru nu-i contrară celei de a nu-l putea face, pentru că aceste două noţiuni se pot afla în planuri diferite, care n-au legătură între ele. Dumnezeu este multiplu, în unitatea sa. O parte a lui poate săvârşi lucruri imposibile pentru alte părţi ale sale. Dar, ca întreg, poate face orice. De aceea întrebarea ta este eronată, pentru că se referă doar la una din părţile divinităţii, fără a ţine seama de infinitatea celorlalte. Căci Dumnezeu poate pare contradictoriu minţilor noastre ce nu pot judeca întregul, ce nu cunosc tot echilibrul de forţe pe care El le controlează… Pentru că L judecaţi pe Domnul după voi, iar ceea ce depăşeşte puterea voastră de înţelegere atribuiţi unor caracteristici omeneşti pe care, chipurile, le-ar avea divinitatea… De aceea vă imaginaţi zei cu înfăţişare omenească, pentru ca să vă semene. Nu vă închinaţi unor idoli sau chipuri cioplite, ci propriilor voastre slăbiciuni şi defecte, pe care le ridicaţi la nivel de model absolut. Dacă v-aţi cunoaşte bine, aţi descoperi că în voi există rău. Iar Dumnezeu nu poate fi rău…

Enor rămăsese impresionat de termenii elevaţi, de tonul doct… Şi de uşoara resemnare cu care vorbise Colb, de parcă s-ar fi săturat să tot explice unor elevi lipsiţi de interes sau de capacitatea de a-l înţelege…

Preoţii se strânseseră între ei şi şuşotiseră un timp. Răspunsul îi derutase. În cele din urmă, unul dintre ei s-a desprins de grup şi a întrebat:

— Şi atunci, deşi afirmi că Dumnezeu nu seamănă a om, că-i făcut dintr-o substanţă aparte şi că locuieşte în alte sfere, în alte dimensiuni decât cele pământeşti, nu poţi nega că zeii – sau zeul cel unic, cum pretinzi

— Au vorbit cu muritorii, le-au transmis învăţătura lor… Noi, oamenii, cu simţurile noastre imperfecte (după cum ne-ai explicat) n-am avea acces la universul divinităţii… Atunci, cum a avut loc acea transmitere de învăţătură? Sau negi că învăţăturile după care ne ghidăm ne-au fost date de zei?

— Nu, a oftat Colb. În acest lucru constă tragedia divinităţii… Dumnezeu poate lua, în una dintre infinitele sale părţi, chip omenesc, pe care-l poate trimite printre muritori, pentru a răspândi poruncile şi învăţăturile Sale. Sau pentru a cunoaşte el însuşi, pentru a simţi direct chinul şi suferinţele creaţiilor Sale. Dar încercarea Lui… încercările Lui, pentru că au fost multe… s-au dovedit, până acum, zadarnice. Între om şi divinitate există, deocamdată, până acum, o imposibilitate de comunicare… Dumnezeu şi-a explicat de atâtea ori vrerea… dar cum să găsească vorbe care să explice nemărginirea unor făpturi mărginite? Cuvintele lui au exprimat doar o parte a ceea ce voia să transmită, pentru că ştia că doar atât poate să încapă în înţelegerea omenească… Iar vorbele Lui au fost pricepute atât cât au fost în stare să priceapă cei care le-au auzit… deşi au fost aleşi cu grijă… Şi, pentru ca fenomenul transmiterii să fie deformat complet, cei care I-au ascultat cuvintele au explicat altora cum au putut, iar cei care i-au auzit au reţinut doar o parte… Şi aşa, din gură în gură, vorbele Domnului au fost răstălmăcite, şi-au pierdut înţelesul de la început, au ajuns deformate la urechile oamenilor de rând… iar minţile acestora au mai

schimbat câte ceva… De aceea, multe din cele pe care oamenii le atribuie Domnului sunt contrare voinţei acestuia… iar El încearcă, pe măsură ce oamenii evoluează, să le comunice din nou ce are a le spune, în speranţa că, de data asta. va fi priceput mai bine…

Din nou şuşoteli, consultări… iar preotul a revenit:

— Dacă Dumnezeul tău e atotputernic, aşa cum te lauzi, de ce nu face o minune? De ce nu-i transformă pe oameni, încât să fie în stare să priceapă, fără niciun efort, ceea ce are a le spune?

Colb a zâmbit trist, înduioşat parcă de neputinţa celuilalt de a-l înţelege.

— Dacă Domnul ar face aşa ceva, s-ar dovedi tiran faţă de creaturile sale, transmiţându-le, împotriva voinţei lor, ceva ce nu se potriveşte cu puterea lor de înţelegere. I-ar schimba în jucării care să-i urmeze vrerea fără a şti pentru ce. Iar Dumnezeu nu poate face acest lucru, pentru că el a urmărit, atunci când a creat omul, să obţină o făptură înzestrată cu raţiune, cu judecată şi discernământ. Fiindcă darul cel mai de preţ pe care l-a oferit Domnul omului a fost libertatea de a-şi hotărî singur soarta, de a înţelege singur ce-i bine şi ce-i rău. Însă acest dar este un instrument fin şi complicat, a cărui mânuire se învaţă greu. Va trece încă mult timp până când omul va fi în stare să-şi folosească pe deplin puterile minţii…

După un moment de tăcere, unul dintre localnicii ce ascultaseră discuţia a intervenit cu o întrebare de cu totul alt fel:

— Învăţătorule, dacă există un singur zeu… este Madby acela?

Colb a închis ochii, lăsând fruntea în jos. Apoi a grăit încet, aproape în şoaptă:

— Am spus că vorbele lui Dumnezeu au ajuns deformate la urechile oamenilor. Că imaginea pe care şi-o face omul despre divinitate corespunde, într-un fel,

propriilor slăbiciuni şi dorinţe. Deci chipul zeului pe care-l adorăm depinde, într-o mare măsură, de capacitatea noastră de a alege... de a discerne ce-i divin şi ce-i pământesc în gândurile şi cunoştinţele noastre... Există o clipă, fundamentală în viaţa fiecăruia când avem posibilitatea de a opta... de a alege dintre diferitele înfăţişări ale divinităţii pe cea adevărată, dintre multele chipuri false construite de imaginaţie sau de necunoaşterea omenească... iar acest lucru trebuie făcut înainte ca prejudecăţile, comoditatea, dorinţa de a fi precum ceilalţi, să ne îngrădească această opţiune, care trebuie să fie sinceră să pornească din străfundurile sufletului, pentru a se apropia cât mai mult de adevăr. Fiecare dintre oameni arc, pentru un timp, dreptul de a opta... şi, zic eu, chiar obligaţia de face acest lucru

Apoi a ridicat fruntea şi a privit, cu ochii lui limpezi, mari, omul din faţa lui:

— Divinitatea e una... fiecare poate opta pentru cea adevărată sau pentru una falsă. Dumnezeu nu intervine în această alegere. Omul trebuie să aleagă după cum e în stare să judece... după cât de mult s-a apropiat de ceea ce trebuie să fie.

Bărbatul a înghiţit în sec şi a mormăit:

— Vorbeşti în cimilituri, învăţătorule... Nute-am înţeles... Este sau nu Madby singurul zeu?

Colb a răspuns cu greu... parcă împotriva voinţei sale. parcă înlocuind răspunsul potrivit cu un altul:

— N-a sosit timpul pentru a răspunde la o asemenea întrebare... Cupa amărăciunii trebuie sorbită până la fund... Va veni şi clipa adevărului... Până atunci, întreabă-ţi mintea dăruită de Dumnezeu care sunt caracteristicile divinităţii? Se potrivesc acestea împăratului? Şi vei descoperi singur răspunsul...

Apoi a plecat în grabă, urmat de adepţii lui.

Iar Enor a încercat să găsească un răspuns la

întrebarea aceea şi s-a oprit înainte de a descoperi răspunsul, zăpăcit şi îngrozit…

I.

Într-o zi, Colb vorbea poporului în faţa Templului, iar câţiva preoţi îl ascultau.

— Un călător din nordul Calmeeii a vrut să petreacă, după obicei. Sărbătoarea Primăverii în Templul din Herihoon. Dar când a ajuns aproape de capitală, au năvălipteste el furi din pustie. L-aujeluit de tot ce a cea şi, după ce l-au lovit cu bâte şi cuţite, l-au părăsit, aproape mort, la marginea drumului.

Şi a trecut pe lângă el un preot al Templului, care şi-a acoperit faţa cu pulpana mantiei, a întors privirea în altă parte şi şi-a văzut de drum.

Apoi a venit un târgoveţ, şi el credincios zeului fără nume. Când a zărit rănitul, a fugit de acolo în grabă.

Într-un târziu, a apărut un locuitor din Parela, portul de la hotar. De felul lui, negustor de peşte. Deşi nu era obdin, nici ca neam, niciprin credinţă, se ducea la sărbătoarea din Herihoon, sperând să vândă marfă multă. A văzut trupul de la marginea drumului, a oprit căruţa şi a examinat rănitul. Văzând că trăieşte, i-a spălat rănile, le-a pansat cum a putut, a urcat pe cel aflat la nevoie peste sacii cu peşte uscat şi l-a dus la un doctor.

Vă întreb deci, care dintre cei trei a dovedit, prin purtarea sa, că*i* mai aproape de învăţătura Domnului? Preotul, credinciosul sau păgânul?

— Întrebarea ta e greşită, străine, a intervenit cu superioritate unul dintre preoţi. Se vede că nu cunoşti mare lucru despre religia noastră, deşi o critici de zor! Află deci că un credincios poate participa la Sărbătoarea Primăverii doar o dată la zece ani, iar acest lucru îi aduce mare cinste în faţa zeului Dar accesul în Templu e condiţionat de trecerea prin ritualuri îndelungate de purificare. Iar atingerea unui cadavru anulează acea

purificare; deci şi posibilitatea participării la sărbătoare. Preotul şi credinciosul, văzând trupul de pe marginea drumului s-au gândit; în primul rând, la zeu, apoi la semenul lor. Căci, te întreb, ce-i mai important, supunerea faţă de Atoatecreatorul sau grija faţă de un necunoscut care – poate – murise şi nu putea fi ajutat cu nimic? Păgânul, neavând niciun fel de obligaţii, putea umbla cu cadavre. Dacă se spurca sau nu, îl privea doar pe el, pentru că, oricum, avea să ardă în focul cel veşnic!

— Întrebarea mea n-a fost greşită, a răspuns Colb. Ştiam tot ce mi-ai spus despre Sărbătoarea Primăverii. De fapt, discutăm acum în ce constă obligaţia faţă de Dumnezeu: în respectarea unor ritualuri stricte, pe care nu le înţelege nimeni, stabilite cu multă vreme în urmă, din motive necunoscute, sau respectarea voinţei lui Dumnezeu? în ce constă credinţa: în a respecta spiritul învăţăturii Domnului, sau litera învăţăturii Sale? Aceasta-i întrebarea pe care trebuie să şi-o pună fiecare om. Iar dacă i se pare că fratele lui, aproapele lui, are mai puţină importanţă decât nişte reguli abstracte, cum va spera să fie înţeles de Cel de Sus? Pentru că nimeni nu-i perfect şi are nevoie, când va veni vremea, de un judecător care să judece nu faptele seci, ci adevărul din spatele lor… Cine-şi foloseşte mintea dăruită de Dumnezeu, va înţelege. Cine nu, se va supune orbeşte unor rituri pe care nu le pricepe, ascunzându-şi trufia şi prostia sub pretextul că respectă dorinţa Domnului.

Timatheus: Viaţa lui Colb 16, 3

Călătoria din Apoldo până în Civis-port durase doar patru zile.

Enor nu se aflase pentru prima oară pe mare. Doar copilărise într-un port, pe o insulă, iar bărcile şi corăbiile îi fuseseră mai familiare, la un moment dat, decât caii sau căruţele. Şi după ce ajunsese soldat apucase să străbată marea dintr-un capăt la celălalt când legiunea fusese

mutată dintr-o garnizoană în alta. Ba ajunsese, o dată, chiar pe Marea-Ocean, când Klonz cucerise Bitnia şi folosise toate trupele disponibile ale imperiului…

Atunci se speriase, pentru că trirema se zgâlţâise zdravăn pe valurile uriaşe ale oceanului, de-l apucase greaţa de atâta legănat… legănat care nu se compara cu balansarea uşoară, abia perceptibilă, de pe marea blândă pe care o cunoscuse…

Deci, nefiind la prima lui călătorie pe o galeră de război, Enor nu trăise niciun fel de emoţie. Totul decursese cum se cuvine, adică într-o rutină normală.

Acostaseră în rada portului capitalei, la vreo zece mile de magalopolis, iar intendenţii imperiali se grăbiseră să ia în primire încărcătura.

Apoi şirurile de care grele, trase de boi. se urniseră spre nord-est. către colinde între care se întindea oraşul. Legionarii mărşăluiau încet. păstrând ritmul vehiculelor pe care le însoţeau.

Drumul unna cursul sinuos al Imbrului, care se scurgea leneş către marea leneşă…

Câmpia începuse să se vălurească uşor, vestind apariţia dealurilor stinghere, ce începuseră deja a se ridica încet, de dincolo de orizont…

Brusc, pe deasupra lor a trecut ceva uriaş, vâjâind.

Cărăuşii s-au grăbit să ţină de juguri, domolind animalele, să nu păgubească încărcătura preţioasă.

Din nou un şuierat…

Enor s-a uitat spre cer, ca şi camarazii săi. A zărit un bloc imens de marmură, zburând prin aer către Civis.

Şi-a stăpânit uimirea, ştiind că va afla curând explicaţia.

Dar când soldaţii au ajuns în apropierea oraşului şi au putut distinge bine colinele, din rândurile lor s-a ridicat o rumoare mirată.

Colina Tarpetă, dealul abrupt de pe malul Imbrului,

nu mai arăta aşa cum o ştiau! Culmea ascuţită îi fusese retezată, netezită, iar pe spaţiul astfel obţinut se înălţau lespezi albe, strălucitoare, ce alcătuiau un cerc imens. În faţa lor, pe piedestaluri din rocă galbenă, stăteau înfipte două obeliscuri subţiri, aciforme, înalte, ameninţând cu vârfurile lor ascuţite cerul îndepărtat. Unul negru, din granit lustruit – pe care legionarii l-au recunoscut de îndată: cel care fusese în piaţa Comoleeii – celălalt dintr-o rocă roşie, ce sclipea sângeriu în bătaia soarelui.

Colina forfotea de oameni, care săpau, cărau, montau, instalau, ciopleau, se certau… lărmuiau ca un stol de gâşte… Convoaie de căruţe veneau dinspre oraş. Încărcate cu materiale: piatră, var, nisip…

Apoi s-a auzit iar vâjâitul prin aer… O lespede imensă, strălucind a albeaţă din zăpadă imaculată, a plutit pe deasupra lor… s-a îndreptat spre cuhnea dealului… s-a aşezat încet, lin, lângă celelalte…

Abia atunci Enor l-a zărit pe Madby. Stătea lângă cercul uriaş din plăci de marmură. Ţinea în mână un fel de harpă… degetele lui uriaşe atingeau cu grijă corzile instrumentului ce nu scotea niciun sunet… iar pietrele gigantice se mişcau… se deplasau… se aşezau acolo unde dorea zeul…

După strălucirea lor albă, pură, Enor a presupus că stâncile cioplite proveneau din cariera de la Torena – aflată la cincizeci de mile spre nord – locul în care se găseau cea mai curată marmură din imperiu, singura demnă de un palat al împăratului-zeu…

Deci Madby se apucase să-şi construiască palatul ce urma să fie mai grozav decât locuinţa extravagantă a katerilor…

Imaginea lespezilor ciclopice străbătând văzduhul şi a zeului care le mişca prin intermediul unei harpe nemaivăzute a bântuit imaginaţia oamenilor multă vreme, iar zvonul despre această minune a ajuns până în cele mai

îndepărtate colţuri ale imperiului.

După ce şi-au potolit, cât de cât, uimirea, ofiţerii au strigat la soldaţi, ordonându-le să continue drumul. Aceştia s-au supus cu greu, smulgându-se fără plăcere din farmecul spectacolului de vis la care asistau. Cărăuşii, care văzuseră lucruri asemănătoare şi în alte zile, şi-au biciuit animalele, iar convoiul s-a târât mai departe, spre inima oraşului, către depozitele intendenţei imperiale din vecinătatea vechiului palat.

În timp ce mergeau pe drumul pietruit, Enor a întors capul, din întâmplare, în direcţia opusă colinei Tarpeta… şi a zărit, mirându-se că nu-şi amintise mai devreme de existenţa ei, Colina Execuţiilor… tradiţionalul loc de supliciu al celor condamnaţi la moarte. Părea că-şi păstrase străvechiul scop. În vârful ei se zăreau eşafoade, roţi înălţate pe stâlpii uriaşi, ţepe subţiri, ruguri pregătite…

Dinspre culme venea miros de sânge şi putreziciune… iar în lemnele ascuţite atârnau bucăţi de trupuri sfârtecate…

Ciudate gusturi avea zeul, a comentat în sinea sa Enor… să-şi ridice locuinţa chiar alături de lăcaşul chinurilor. Fără îndoială, ţipetele celor torturaţi ajungeau până în palatul lui Madby… oare nu-l deranjau? nu-i stricau bucuria? sau poate că-i făceau plăcere…

A alungat iute asemenea gânduri blasfematorii. Până atunci, zeul împărat nu făcuse nimic condamnabil. Înfrânsese duşmanii statului, din afară şi din interior, întinsese puterea latgană peste teritorii ce nu-i aparţinuseră niciodată. Iar pedepsele pe care le aplicase fuseseră meritate.

Au trecut pe lângă forfota sclavilor şi meseriaşilor care trebăluiau de zor… pe lângă mulţimea orăşenilor ce priveau încântaţi zborul lespezilor gigantice… şi zeul uriaş care le manevra… au intrat în oraşul înghesuit,

îngrămădit, făcând loc carelor prin lovituri date cu cozile lăncilor în gloata care nu se sinchisea.

Civis… capitala lumii… oraş zgomotos, plin de viaţă, în care nimeni nu stătea locului o clipă… oraş amestecat, puturos, duhnind înfiorător, în care monumente şi temple de-o măreţie impresionantă se învecinau cu cocioabe răpciugoase… parcurile înverzite, pline de arbori şi de plante aduse de pe cuprinsul întregului imperiu, alternau cu străduţe întortocheate, mirosind a igrasie şi a mucegai… în care cerşetorii se agăţau de picioarele trecătorilor în straie bogate – localnici sau provinciali veniţi să viziteze oraşul sau sosiţi cu însărcinări oficiale…

Civis… oraşul urât şi iubit… pe care duşmanii cei mai aprigi îl doreau, pentru că devenise simbolul stăpânirii… cetatea ce trecuse prin atâtea mâini, revenind întotdeauna în posesia întemeietorilor ei, latganii, până când aceştia învinseseră pe toţi cei care doriseră s-o cucerească… simbol al dominaţiei, dar şi al toleranţei… locul în care fiecare era la el acasă, unde se întâlneau credinţe şi superstiţii ciudate, aduse din locuri îndepărtate, ce prosperau alături de cele ale latganilor conservatori, statornici în obiceiurile lor străvechi…

Soldaţi, funcţionari, cetăţeni, senatori, plebei, sclavi, cerşetori, vagabonzi, hoţi, criminali, târfe, vestale, preoţi, învăţaţi, meseriaşi…

O mulţime imensă… populaţia unei întregi provincii înghesuită între cele şapte coline… cetatea în care până şi mizeria avea o măreţie neobişnuită…

Oraş pe care-l urai la distanţă, dar pe care-l îndrăgeai de îndată cei călcâi pământul…

După ce au străbătut jumătate din megalopolisul clocotind de viaţă, soldaţii au ajuns, în sfârşit, la depozite… şi-au predat încărcătura, ofiţerii au întocmit documentele de rigoare… oştenii au fost îndrumaţi spre cazarma destinată trupelor în tranzit… loc bine cunoscut de mulţi

dintre ei…

Apoi, permisia binevenită… năvala în cârciumi… vinul acrişor, rubiniu, alături de feliile de slănină afumată… pe care n-o gustaseră de mult, de când fuseseră trimişi în provinciile fierbinţi, unde grăsimea râncezea imediat, iar religiile locale interziceau consumarea cărnii de porc pentru a feri oamenii de molime…

Şi zvonurile… glasul ce nu tăcea o clipă al cetăţii, care transmitea, fără încetare, orice… iar oştenii provinciali au aflat, cu mirare, o mulţime de lucruri noi… inclusiv cele la care asistaseră…

Enor s-a întâlnit cu Capiter, Zorostru, Caius, Togore şi mulţi alţi camarazi, cunoscuţi vechi şi prieteni de nădejde… şi au băut şi au vorbit… şi au vorbit şi au băut…

Încet, larma oraşului s-a potolit… Noaptea a izgonit o parte dintre gură-cască prin văgăunile lor… cei cu treburi se retrăseseră de mult, pregătindu-se pentru o nouă zi, la fel de agitată… negustorii închiseseră prăvăliile… rămăseseră deschise doar cârciumile şi bordelurile… Apoi şi acestea şi-au zvârlit în stradă ultimii clienţi… şi-i pentru scurt timp, Civisul a cunoscut liniştea…

Legiunea Brita a avut parte doar de un popas scurt în Oraşul Oraşelor. După o săptămână a fost expediată în Partha. Nu pentru că acolo s-ar fi întâmplat ceva ce-ar fi necesitat prezenţa soldaţilor, ci pentru că obiceiul latgan cerea ca garnizoanele să-şi schimbe des componenţa, pentru ca oştenii să nu se lenevească, să nu lege prietenii prea strânse cu băştinaşii (ceea ce ar fi îngreunat înăbuşirea unor eventuale răscoale) …

Oricum, în săptămâna aceea Enor aflase multe.

Zeul adusese cu sine, din provinciile polne, un arhitect vestit. Cel care ridicase templul şi palatul imperial din Comoleea. Un oarecare Apolodor. Se sfătuise cu el îndelung şi-i spusese ce doreşte… iar maestrul îi mărturisise unde se opreau cunoştinţele lui, care dintre

cerinţele zeului nu le putea îndeplini şi de ce… Madby râsese binevoitor şi-i răspunsese că va avea el grijă de rezolvarea acelor probleme… Şi avusese! Dezvelise, într-o singură zi, dealul de la Torena, scoţând la iveală vâna de rocă albă, şi spintecase stânca uriaşă de marmură brută în lespezi imense, pe măsura planurilor sale. O mulţime de robi lustruiseră bucăţile de piatră şi legaseră de ele, cu funii transparente, împletite dintr-un fuior necunoscut, cutii mici, negre, dintr-un metal uşor. Iar zeul cântase la harpa lui minunată şi dusese lespezile la locul lor… în câteva zile se săvârşise munca a mii de oameni, trudă pe care Apolodor o apreciase ca putând fi săvârşită în zece ani şi care urma să coste jumătate din veniturile imperiului…

Cei care văzuseră (sau aflaseră de la cei care văzuseră, sau afirmau acest lucru îndoielnic, pentru că nimeni nu-şi închipuia că zeul permitea accesul oricui la secretele sale) planurile noului palat susţineau că acesta se compunea din două părţi distincte. Una centrală, uriaşă, care consta dintr-un zid înalt, neted – dintr-un fel de metal ciudat, pe care nu se putea căţăra nici măcar un păianjen – zid circular, care înconjura o platformă rezistentă, pe care urma să stea discul zburător al zeului, când acesta nu-l folosea. Incinta circulară nu era acoperită, deci zeul îşi putea înălţa sau coborî nava după voie. Zidul avea o singură uşă, care, i-ar fi spus Madby lui Apolodor, nu putea fi deschisă decât prin apăsarea mâinii zeului, altfel, cu niciun chip… în jurul acestei redute urma să se întindă un spaţiu liber de o sută de coţi, plin cu capcane pentru cei care ar fi încercat să pătrundă secretele zeului. Iar, înjur, un palat care trebuia să întreacă în dimensiuni, frumuseţe, bogăţie, lux, risipă, bun gust, decoraţiuni, mobilier, etc. tot ce exista în lume şi, în primul rând, castelul katerilor, pe care-l ridicase chiar Apolodor, deci îl cunoştea cel mai bine. Zeul ridicase structurile de piatră ale palatului, o

muncă grea, imposibilă pentru oameni. Detaliile, adică zidurile interioare, sculpturi, podoabe, finisaje şi alte lucruri de genul acesta urmau a fi făcute de meseriaşi adunaţi din tot imperiul, care lucrau simultan, pentru ca treaba să se termine repede. Madby îi prezentase lui Apolodor un plan de lucru atât de bine întocmit, încât acesta declarase cunoscuţilor că doar un zeu îl putuse concepe, atât de mult depăşea cunoştinţele omeneşti.

De la poalele colinei până la palat urma să se ajungă urcând un şir de trepte de marmură, care se opreau, din loc în loc, pe platforme împodobite cu statui, bănci, chioşcuri… Scara în sine reprezenta o operă de artă, de care Apolodor era foarte mândru… se pare că şi zeul fusese mulţumit… Restul colinei, întreaga pantă, trebuia transformată în terase-grădini. Aşa cum spuneau legendele că ar fi existat în străvechea şi puţin cunoscuta Babilonie… Madby inventase un sistem de a urca apa din Imbru până la înălţimea palatului, asigurând stropitul continuu al grădinilor suspendate şi jocul fântânilor arteziene…

Într-un cuvânt, palatul urma să fie o adevărată minune, un miracol al arhitecturii…

Iar după câte se săvârşiseră într-un timp atât de scurt, nimeni nu se îndoia că aşa va fi…

În plus, pentru ca admiraţia supuşilor să fie şi mai sinceră, finaţele statului nu fuseseră afectate în niciun fel, pentru că partea cea mai costisitoare a muncii o făcuse chiar zeul; podoabele şi mobilierul proveneau din prada de la polni sau din tributurile restante (pe care niciun cetăţean nu sperase să fie încasate vreodată) achitate de barbarii din nord, speriaţi de apariţia Divinului; meseriaşii urmau a fi plătiţi din despăgubirile de război încasate din vistieria răposatului kater…

Civisul începuse să creadă că începuse o epocă de prosperitate.

Cam acestea erau ştirile aflate de Enor. Se părea că

Madby reuşise să se facă iubit de locuitorii megalopolisului. Mai ales că făgăduise că inaugurarea palatului o să constituie motivul organizării unor festivităţi şi serbări deosebite, având în vedete că situaţia încordată de la încoronate şi războiul cu pionii nu-i permiseseră să ofere supuşilor petrecerile ce se cuveniseră…

Drumul până la Partha a fost lung şi anevoios. Provincia se afla undeva, în colţul de nord-est al imperiului, într-o zonă muntoasă, greu accesibilă… Legiunea s-a oprit de multe ori pentru a repara drumuri şi poduri, pentru a ridica forturi sau a le reconstrui pe cele părăsite… Pentru că asta era soarta soldatului latgan: militar în vreme de război, constructor în timp de pace…

Iar până să ajungă în oraşul înghesuit între culmi şi păduri, ştafete călare le aduseseră tot timpul ştiri despre ce se întâmplase în restul imperiului.

Se părea că zeul fusese cuprins de o adevărată pasiune pentru construcţii.

Nu numai că palatul fusese ridicat la timp şi întrecuse aşteptările cetăţenilor, dar sărbătorile şi jocurile reprezentaseră ceva atât de neobişnuit, dovediseră o risipă şi o generozitate cu adevărat divină…

După aceea, în câteva zile, Madby sfărâmase centura de stânci care bloca portul Masalinei, deschizându-l comerţului şi înlăturând efectele catastrofale ale furtunilor oceanice asupra navelor care nu aveau unde să se refugieze. Deja, pe pieţele latgane, sporiseră cantităţile de untură de kit, peşte uscat şi chihlimbar…

Apoi despicase istmul îngust, dar din cremene dură, de la Zagar, reducând considerabil ruta corăbiilor ce veneau dinspre grânarele Asorei, şi care nu mai erau nevoite să ocolească atât de temutul Cap al Furtunilor…

Lărgise gurile Imbrului şi permisese corăbiilor să pătrundă pe fluviu până în apropierea capitalei, mărind de zece ori capacitatea portului…

Construise un rezervor pentru captarea apei de ploaie în Samitra, scobind, pur şi simplu, un munte de bazalt cu sabia lui de foc…

Ridicase o piramidă din blocuri gigantice de piatră în nordul Civisului, iar în vârful acesteia permisese instalarea unui templu al său…

Iar în Alena, capitala Asorei, clădise nişte silozuri uriaşe, dintr-un material necunoscut… ceea ce însemna că grânele care, până atunci, putrezeau pe câmpurile prea roditoare câteodată, neavând unde să fie depozitate, deveneau o rezervă pentru vremuri de restrişte…

Pretutindeni, oamenii aduceau slavă lui Madby, binefăcătorul…

Apoi, la fel de brusc cum apăruse, patima aceea pentru construcţii ciclopice, pentru lucruri considerate imposibile, dispăruse…

Înlocuită de cu totul alt fel de preocupări, care au stârnit la început curiozitate, apoi teamă şi groază…

Şi l-au întrebat pe Colb:

— Învăţătorule, de ce eşti atât depornit împotriva preoţilor? Oare nu-s ei purtătorii cuvântului lui Dumnezeu?

Iar Colb le-a răspuns:

— Într-o zi, un călător a plecat spre un oraş pe care nu-l mai văzuse niciodată. Avea treburi acolo şi dorea să ajungăpână-n asfinţit şi a întâlnit în cale un cioban bătrân, care păzea nişte capre ce păşteau mărăcinii pustiei. Iar călătorul l-a întrebat pe cioban: „E lung drumul până în oraş?” Bătrânul i-a răspuns: „Da… cale lungă şi grea… De câte ori mă duc acolo, plec în zori şi, mergând neîncetat şi fără zăbavă, abia în zorii următori ajung… Iar drumul trece prin pustie, aşa că trebuie să-mi iau cu mine apă şi merinde…99

Şi călătorul a călărit mai departe… până a ajuns la un han. S-a oprit şi a cerut hangiului să-ipregătească un burduf mare cu apă şi merinde pentru drumul îndelungat

Cârciumarul a râs şi s-a mirat de asemenea grijă, iar străinul i-a povestit despre spusele ciobanului. „Apoi acela-i bătrân şi merge pe jos, i-a explicat hangiul, de aceea drumul îi pare lung. Dar tu, care ai cal bun şi iute, vei străbate repede calea. Iar eu te voi lămuri cum să scurtezi drumul, ca să ajungi mai curând. Mai bine rămâi aici, mănâncă bine, lasă calul să se odihnească şi, cu puteri sporite, vei ajunge la timp în oraş”.

Iar călătorul a zăbovit şi hangiul a profitat de ocazie ca să facă vânzare bună, îmbiindu-l cu bucate şi vinuri de soi. Iar când drumeţul să îndurat să părăsească adăpostul umbros şi plăcut, degeaba s-a grăbit, pentru că a ajuns la porţile cetăţii după ce acestea fuseseră închise.

Căci lăcomia de câştig îi face pe unii să-şi folosească învăţătura sprepaguba altora. Iar preoţii Templului gândesc mai mult la pungile lor, decât la calea celorlalţi spre Domnul. Şi zăbava plăcută, în care asculţi vorbe mieroase, te poate costa izbăvirea sufletului…

Învăţăturile lui Colb 21, 13

Pe vremea când aplicarea legii de lesdivinitate se făcea extrem de sever, iar cohorte întregi fuseseră detaşate pe lângă preţuri, ca să ajute gărzile la percheziţii şi arestări, Enor descoperise, într-o vilă bogată din Nova Sitei; copia unei lucrări despre care se vorbea mult Cel care o scrisese, un necunoscut sau cineva care folosise un pseudonim, părea a fi familiar al lui Peterus Arbiter. Se zvonea că autorul ar fi însuşi Peterus. Individul se dovedise, în alte împrejurări, destul de priceput ca să scoată un asemenea opuscul şi singurul argument împotriva paternităţii sale ar fi fost lenea arhicunoscută a celebrului iubitor de plăceri…

Enor ascunsese rola de pergament în sân, o citise pe furiş, apoi o arsese. Mai bine să cadă pradă flăcărilor o carte, decât să ajungă chiar el pe rug, acuzat de blasfemie.

Conţinutul acelei lucrări, aşa cum îl reţinuse Enor,

era următorul:

METAMORFOZELE ZEULUI

Zeiţele muze neînzestrându-mă pe mine, nevrednicul Trismegistus, cu talentul poeziei, nu pot cânta în versuri ciudatele şi incredibilele lucruri pe care le-am văzut cu ochii mei. Dar uimirea a cerut a fi exprimată într-un fel, pentru că divinitatea se manifestă în chipuri de neînţeles muritorilor, iar aceştia trebuie să ştie prin ce se deosebeşte zeescul de omenesc. Fiindcă, fără a cunoaşte anumite secrete, respectul faţă de zei poate să scadă din simplă neştiinţă, din incapacitatea de a aprecia dacă un anumit fenomen e omenesc sau divin. Căci acestea se apropie uneori atât de mult, încât unele comportări ale zeului sunt extrem de umane şi nu-i de mirare că unii nu reuşesc a recunoaşte divinitatea când ia înfăţişarea unui muritor.

Dar să lăsăm aceste vorbe deşarte şi speculaţii inutile. Să încercăm a povesti fapte văzute, nu auzite din gurile altora şi deformate de patimi, interese sau prostie. Să fim martor imparţial, care să descrie viitorimii fapte sigure, recunoscute. Până nu apucă a fi transfigurate de timp şi de uitare, devenind legende.

Căci zeul, după cum a arătat la prima-i apariţie în Civis, era în stare să ia orice înfăţişare, el fiind, în fapt, mulţimea infinită de zei cu aspecte atât de diferite. Şi trăise toate experienţele acestora. De aceea unele fapte văzute de nevrednicii mei ochi par de mirare, iar unii vor fi înclinaţi a nu da crezare vorbelor mele. Vă asigur însă de veridicitatea lor, mărturisind că uimirea celor neîncrezători a fost împărtăşită şi de nevrednicul vostru servitor. Prezentul manuscris încearcă să fie mărturie şi dovadă a ciudatei comportări a zeului atât de ciudată încât s-au găsit unii care au spus că acela care a creat lumea era nebun… cel puţin din punct de vedere omenesc…

Povestea mea începe în ziua în care zeul a inaugurat

noul său palat Fuseseră invitaţi toţi senatorii, cu familiile lor; guvernatori; generali şi alţi oameni de vază din imperiu. Grupurile de vizitatori se plimbau prin încăperile uriaşe, admirând bogăţia şi frumuseţea podoabelor. Dar cea mai mare uimire o provoca lumina, care izvora din nişte globuri montate în candelabrele de cristal, în locul lumânărilor. O lumină rece, dar mai strălucitoare decât a soarelui.

După ce au privit totul şi au apreciat gustul decoratorului, oaspeţii au fost invitaţi în sala cea mare, unde îi aşteptau mese îmbelşugate, pline cu tot soiul de bunătăţi. Şi s-au înfruptat din generozitatea zeului. Iar acelaşi lucru îl fa cea cu şi cetăţenii Ci visului, pentru care se organizaseră petreceri şi ospeţe în toate pieţele.

Iar zeul a stat la masă alături de oaspeţi şi s-a bucurat de gustul bucatelor. Cunoscând că Peterus, numit şi Arbiter, avea gusturi alese şi-şi petrecea timpul inventând noi reţete, l-a invitat lângă el şi i-a cerut părerea asupra măiestriei bucătarilor. Dar Peterus, deşi i-a lăudat preparatele şi reţetele, a îndrăznit, cu obrăznicia-i obişnuită, să spună zeului în şoaptă:

— Toate-s bune, dar risipa prea bătătoare la ochi dovedeşte nepricepere, ba chiar prost gust Un om rafinat, deci cu atât mai mult un zeu, ar fi servit oaspeţilor doar zece, cincisprezece feluri. Dar alese cu grijă, să se armonizeze, să asigure o continuitate a plăcerii, o creştere treptată a intensităţii acesteia. Gastronomia e o artă, trebuie învăţată… Nu cantitatea contează, ci calitatea şi rafinamentul…

Zeul s-a încruntat şi l-a privit cercetător pe Peterus:

— Deci ospăţul meu e lipsit de rafinament?

— Dimpotrivă, a replicat acesta, se face risipă de rafinament… se exagerează… aşa cum ar face un proaspăt îmbogăţit, un individ care abia începe să descopere lumea bună… Fără supărare, este doar o imitaţie de rafinament,

nu unul adevărat

Zeul a tăcut un timp, după care a spus:

— Ai dreptate. Abia am început să cunosc bucuriile oamenilor. Şi n-am pe nimeni să mă înveţe… Zeii n-au prieteni… doar adoratori…

Peterus a zâmbit subţire:

— Nu-mi permit a propune prietenia mea zeului… dar îi stau la dispoziţie pentru unele lecţii… de exemplu, în ceea ce priveşte gastronomia…

Iar discuţia s-a oprit aici.

Petrecere a a continuat, spre bucuria şi desfătarea celor invitaţi. Numai că zeul n-a mai părut la fel de încântat ca la început.

După o săptămână, Peterus l-a invitat pe zeu în vila lui de pe malul Imbrului. Masă întinsă doar pentru ei doi, cu tot felul de preparate sofisticate… muzică discretă… câteva dansatoare cu piele de abanos, ce se legănau lent…

Peterus îşi luase în serios rolul de profesor. Explica amănunţit cum se mănâncă diferite feluri, în ce constă savoarea fiecăruia… arta alcătuirii unui meniu…

Iar vizitele zeului s-au transformat în obicei.

Încetul cu încetul, Peterus a început să invite şi alţi prieteni, dintre cei cu conversaţie plăcută… iar Madby a descoperit plăcerea unui ospăţ cu amicii, în care glumele de calitate şi ideile interesante aveau cel puţin acelaşi farmec ca şi mâncarea…

Lucrurile păreau a se îndrepta spre o umanizare deplină a zeului… Iar între vizitele la Peterus, Madby construia, stabilea cu Sabrin planuri de reorganizare a sistemului fiscal… se interesa de bunăstarea imperiului…

Transformarea s-a produs pe neaşteptate, dintr-o întâmplare.

Într-o seară, când petrecerea se prelungise mai mult ca de obicei şi oaspeţii băuseră fără măsură, iar dansatoarele se întinseseră, ca şi altă dată, pe paturile

musafirilor, Verenius, prea beat ca să-şi amintească de prezenţa zeului şi cuprins de poftă, a sfâşiat rochia transparentă a femeii oacheşe de lângă el şi s-a urcat pe ea. Muierea, nici ea mai trează, a răspuns imediat şi a urmat o zbănţuială şi o chirăială, de-a atras atenţia zeului.

Madby a întrerupt discuţia cu Peterus şi s-a apropiat de patul pe care Verenius călărea de zor dansatoarea. A rămas lângă ei şiaprivit, plin de curiozitate. Gazda, după o clipă de înlemnire, a vrut să se repeadă la neobrăzaţii care jigniserăprivirea zeului. Dar mâna acestuia l-a prins şi la oprit.

După un timp, bărbatul a terminat şi s-a rostogolit de pe femeie… au rămas amândoi întinşi, expunându-şi goliciunea, fără ruşine. Zeul i-a examinat cu aceeaşi atenţie cu care le urmărise orgasmul… apoi, cu un gest brusc, de parcă s-ar fi hotărât în clipa aceea, şi-a desfăcut straiul metalic… l-a tras de pe el, dezvăluind un trup atletic, bine proporţional… şi un mădular pe potriva dimensiunilor trupului său uriaş.

S-a întins peste dansatoarea ce rânjea aiurea, prea beată ca să-şi dea seama ce se întâmplă… a încercat să pătrundă în ea… femeia a ţipat, îndurerată… în văzul tuturor, membrul zeului s-a micşorat, rămânând încă peste dimensiunile umane… a reuşit să intre în vaginul muierii, care a gemut îndelung…

Iar Madby a călărit-o pe dansatoare, care trecea din orgasm în orgasm, fără încetare… până când partenera lui a leşinat… a continuat, dar Peterus, care-şi revenise, oarecum, din spaimă şi uimire, a îndrăznit să-i şoptească:

— Di vi nule… o omori…

Zeul s-a ridicat. A privit în jur…

Oaspeţii se ridicaseră în picioare, îngroziţi. Felul în care Madby făcuse dragoste cu muierea aia beată avusese ceva mecanic, ireal, respingător… Totuşi, în ochii unora dintre femeile acelea, obişnuite să satisfacă poftele

musafirilor, lucea dorinţa, privind fără jenă mădularul imens al zeului… acesta a rânjit, s-a îndreptat spre cea mai apropiată dintre ele, i-a sfâşiat straiul cu un gest şi a tras-o lângă el, înfigându-se în ea, înainte de a o culca pe podea.

Până în zori, Madby a posedat de mai multe ori pe cele zece dansatoare. Bărbaţii se retrăseseră în tăcere, la un semn discret al lui Peterus…

În cele din urmă, scoţând urlete animalice, asurzitoare, zeul a reuşit să termine, iar sperma lui, de culoare argintie, s-a revărsat din vulva femeii…

S-a ridicat şi a mârâit către gazdă:

— Despre plăcerea asta a oamenilor, adevărata lor plăcere, numai pomenit nimic!

— Divinule, a şoptit senatorul, aflat încă sub stăpânirea groazei şi uluirii, n-am ştiut… am crezut… am presupus că zeii ştiu totul…

Adevărul e că, în clipa aceea, Peterus nu mai înţelegea nimic. Deşi necredincios, învăţase totuşi mitologia latgană. Iar despre zei se spunea că se împerecheaseră deseori cu muritoarele. Ba chiar şi unele zeiţe se dăruiseră bărbaţilor care le plăcuseră… Senatorul fusese, într-un fel atras de lipsa de moralitate a zeilor, care contrasta puternic cu moravurile austere ale largam lor… se amuzase descoperind că poporul acela excesiv de moral îşi revărsase visele ascunse de des frâu în legendele sacre… Presupusese, în mod normai că Madby cunoştea totul despre oameni şi despre obiceiurile lor. Ca apoi să-şi dea seama că acesta, cu toate puterile lui evident supraomeneşti, abia descoperise plăcerile muritorilor! Ca şi în cazul mâncării… iar în privinţa sexului, sigur, apetitul unui zeu trebuie să-l depăşească pe cel omenesc… dar în gesturile lui Madby se văzuse lipsă de experienţă şi un animalism brutal, ce-l dezgustase pe subtilul şi rafinatul patrician…

— Ştiu, a bombănit zeul, dar nu din experienţă

personală… senzaţiile dintr-un trup uman sunt atât de interesante… atât de diferite de ce-am cunoscut… Peterus, mă bucur că am luat chip omenesc! Săpregăteşti tot ce trebuie ca să învăţ cât mai multe despre aceste plăceri noi!

Iar Peterus s-a supus cu scârbă… pentru că deşi nu era ipocrit şiiplăceau orgiile, nu fusese niciodată un proxenet.

De aici începe perioada cea mai bizară din existenţa zeului printre pământeni.

În seara următoare, senatorul a strâns cele mai pricepute curtezane din Civis, de la cele mai rafinate, cu tehnici subtile, la cele mai primitive, care făceau dragoste ca nişte animale… Şi a chemat câţiva prieteni de petrecere, dispuşi să se dea în spectacol şi să arate zeului tot felul de poziţii şi metode…

Iar zeul s-a dedat cu frenezie desfrâului. A călărit toate femeile, urmărind cu atenţie ce făceau ceilalţi, pentru a-i imita imediat… A descoperit plăcerea sodomiei şi sexul oral… deşi ciwtezanele reuşeau cu greu să-i cuprindă în gură sexul imens…

Zi de zi călărea tot felul de temei. De toate rase/c. de toate culorile. Grase sau slabe, tinere sau experimentate, rafinate sau vulgare. Uneori, plin de curiozitate, ca şi cum şi-ar fi urmăritoropriile-i reacţii, alteori dezlănţuindu-se, pierzându-şi controlul.

Într-o seară, după ce abia terminase una dintre prostituate, zeul a zăbovit o clipă… s-a acoperit de-o negură verzuie., şi a apărut în faţa oaspeţilor uimiţi sub înfăţişarea Aterei, Dăruitoarea de Săruturi, zeiţa dragostei. Trupul ei gol, cu pielea ca laptele, cu forme perfecte, avea o asemenea lascivitate, trezea asemenea dorinţe, încât i-a înnebunit pe cei de faţă… care au uitat de respectul cuvenit divinităţii şi au năvălit peste trupul imens, mult mai mare decât al unei femei obişnuite… dar ale cărei orificii aveau dimensiuni extrem de potrivite… şi au

posedat-o pe zeiţă cu toţii, bărbaţi şi femei, pe rând sau mai mulţi de-o dată… iar Madby cu înfăţişare feminină se dăruia tuturor, ca o nimfomană în călduri cerând el însuşi cele mai sofisticate perversiuni…

În zori şi-a reluat înfăţişarea bărbătească după ce partenerii de orgie ajunseseră la capătul puterilor…

O perioadă [petrecerile au continuat; pline de surprize, zeul luând când înfăţişare de bărbat, când de femeie, dar întotdeauna nesătul…

Apoi i-a cerut lui Peterus, amantul lui favorit când lua chipul zeiţei, să-l posede şi ca bărbat şi, la rândul lui, a posedat o mulţime dintre bărbaţiiprezenţi, care nu aveau preferinţe speciale şi-şi luau plăcerea oriunde o găseau… Madby căpătase un gust deosebit pentru amorul în grup, fie că era femeie, fie că era bărbat când călărea vreunul dintre efebii tineri, favoriţi de-ai lui Peterus, pretindea ca alţi bărbaţi să-l posede în acelaşi timp, în toate ţelurile şi locurile posibile…

După aceea, zeul a pierdut orice ruşine.

Dacă la început se mulţumise să-şi satisfacă poftele în casa lui Peterus, în grupuri intime organizate de gazdă, a început apoi să colinde lupanarele, desfrânându-se în fel şi chip cu cele mai ordinare târfe şi cu cei mai respingători proxeneţi.

Într-o seară a luat înfăţişarea Danyei, zeiţa fecioară, şi s-a lăsat posedat de întreaga cohortă de gardă… iar în seara următoare a făcut acelaşi lucru, dar sub înfăţişare masculină…

Lucrurile au mers totuşi, cât timp zeul şi-a făcut mendrele cu oameni din categoriile lipsite de orice ruşine, pentru care viciul reprezenta un scop şi un mijloc de a-şi asigura existenţa. Dar a început să-şi arunce privirile pofticioase asupra unor femei şi fecioare respectabile, din familii de vază… sau asupra unor flăcăiandri meniţi unor cariere onorabile… Şi nu accepta reRiz sau rezistenţă…

Supunea fiinţe nevinovate celor mai bestiale perversiuni, cu o bucurie sălbatică.

Unii găseau în faptele lui ceva normal şi mulţi (sau multe) se lăudau că au trezit dorinţa zeului, că au cunoscut trupeşte divinitatea. Iar dacă zeul dădea un asemenea exemplu, nici ceilalţi nu se mai înfrânau… şi petrecerile din palatul imperial se transformau în orgii înfiorătoare, în care dorinţa şi plăcerea nu aveau ce căuta, fiind înlocuite de instincte brutale; violente şi barbare. Mulţi se alegeau cu beteşuguri de pe urma exceselor divine. Unii au murit

O parte dintre latgani\ cei legaţi de vechile tradiţii şi de moralitatea austeră a străbunilor, începuseră să-şi trimită soţiile şi copii în provincii la moşiile sau fermele lor… sau părăseau definitiv capitala, pierzându-şi urma în orăşele şi cătune îndepărtate, renunţând la bucuriile megalopolisului.

Dar zeul nu putea fi oprit prin asemenea metode omeneşti… pentru el, distanţele nu însemnau nimic, iar paznicii şi încuietorile nu-l puteau opri.

A început prin a zdrobi orice împotrivire, ucigând gărzi şi rude ce îndrăzneau a i se opune satisfacerii pofteir sale. Apoi, dându-şi seama că asemenea acte trezeau repulsie. a început să recurgă la subterfugii şi şiretlicuri…

Astfel, Parsa fusese închisă de tatăl ei într-o cameră bine zăvorâtă. Zeul a pătruns acolo sub forma unei ploi de aur care s-a prelins prin crăpăturile acoperişului, iar stropii aceia lucitori au posedat fecioara…

Tunera îşi iubea nespus soţul. Madby a luat înfăţişarea acestuia, iar femeia i s-a dăruit bucuroasă, nedându-şi seama de deosebire decât prea târziu…

Pe Aura a zărit-o pe câmp, îngrijind animalele familiei. Zeul s-a transformatul taur de argint, cu coame de aur, şi a avut fata sub înfăţişarea aceea bestială…

Pe Leda a posedat-o sub formă de lebădă, strecurându-se în cârdul de păsări imaculate de pe eleşteul

din parc…

Madby căpătase o plăcere nebună de a-şi satisface desfrâul având chipuri bizare, de animale sau de monştri.

Niciuna dintre partenerele lui nu ştia cu ce se va trezi între picioare, pentru că zeul căpătase gustul de a-şi schimba aspectul în timpul împerecherii… începea ca om, continua ca armăsar, urs, câine, cocoş, măgar… revenind, din când în când, la înfăţişare omenească, de bărbat sau de femeie… devenind apoi un monstru indescriptibil Nici partenerii bărbaţi nu erau mai norocoşi, nici ei nu ştiau dacă urmau să posede (sau să fie călăriţi) de un om sau de o fiară…

Nesaţul zeului nu cunoştea limite şi nu respecta nimic.

A violat, într-o noapte, toate vestalele din Civis, susţinând că, din moment ce erau – conform tradiţiei – soţiile lui, trebuia să-şi îndeplinească datoria de soţ. Preoţii şi preotesele din templele imperiale deveniseră obiecte ale patimii lui şi oricare dintre ei se puteau trezi oricând cu zeul, care pretindea că are dreptul să-iposede şi fizic, nu numai moral. Nu respecta vârsta, prestigiul, rangul… Părea că simte o plăcere imensă în a-i umilipe cei ce-i erau supuşi…

Şi, în afara unor grupuri de dezmăţaţi care-şi făceau mendrele sub oblăduirea zeului, precum şi a fanaticilor care considerau normală purtarea lui Madby, cetăţenii imperiului erau îngroziţi. Valorile tradiţiei latgane se prăbuşeau. Supravieţuiau doar în colţurile îndepărtate, în provincii uitate, pe care zeul nu se ostenea să le viziteze în căutare de noi obiecte ale plăcerii…

Mai trebuie menţionat un lucru. care scoate în evidenţă caracterul divin al celor întâmplate.

Unele dintre femeile posedate de zeu au rămas însărcinate. Iar sarcina lor n-a durat nouă luni, ca de obicei, ei numai două. Şi de născut s-au născut atât copii

cu aspect omenesc, cât şi monştri, pe jumătate om, pe jumătate taur sau cal sau urs sau câine sau şoim… după înfăţişarea pe care o a vusese zeul când posedase femeia. De exemplu, Leda a născut un ou, din care au ieşit doi băieţi.

Lucru de mirare, copii aceia creşteau extrem de repede şi ajungeau la maturitate în numai doi ani. Aveau puteri deosebite, mult deasupra celor omeneşti. Dar în ei se ascundea o agresivitate deosebită, o dorinţă de luptă şi o sete de sânge ce-i făcea temuţi şi îndepărta lumea de ei. Sabrin a avut grijă să-i trimită prin colţuri îndepărtate ale imperiului, acolo unde mai existau barbari răzvrătiţi, monştri înspăimântători sau bande de tâlhari. Le găsea, fără încetare, preocupări care să le satisfacă brutalitatea; dar care să nu dăuneze statului. Spre surprinderea tuturor; s-a descoperit că puteau ti ucişi, cu toate puterile lor supraomeneşti. De aceea li s-a spus semizei, iar unii dintre ei au apucat – datorită înţelepciunii generalului ce guverna în fapt – să săvârşească înainte de moarte fapte meritorii, care au rămas în amintirea oamenilor însă cei care au murit în luptă au fost norocoşi, pentru că aceia care au supravieţuit începeau să dea semne de nebunie după ce împlineau cinci ani pământeşti. Astfel, Herkşi-ajupuit pielea cu unghiile, susţinând că soţia îi dăduse o cămaşă otrăvită, apoi şi-a dat foc, murind în chinuri groaznice… lanosşi-a ucis copii şi i-a mâncat A fost înjunghiat de mama acestora, care-şi pierduse minţile de durere…

Monştrii doar pe jumătate umani au fost închişi de Sabrin în grădini cu ziduri înalte, peste care nu puteau sări, grădini cu alei în forme complicate, inventate de Apolodor. Iar monştrii au rătăcit în acele închisori de lux, bucurându-se de toate favorurile, până când moartea a avut milă deci.

Însă ce-i mai interesant în aceasăpoveste este că zeul

a încetat, după câţiva ani de desfrâu, nu numai să se metamorfozeze, dar şi să apară în public, cu excepţia câtorva sărbători oficiale, Mai mult, a ucis sau a dat ordin să fie ucişi toţi tovarăşii lui de orgii. Doar Peterus a fost lăsat în viaţă, cu obligaţia de a nu părăsi reşedinţa sa din insula Laodiceea.

Iar pentru a înlătura zvonurile care începuseră a se răspândi în imperiu, cum că zeul ar fi nebun şi nu ştie ce face, Madby a emis legea de lesdivinitas, ce pedepsea cu moartea pe cei ce ar îndrăzni a vorbi de rău zeul.

Într-o zi, Colb a intrat într-un templu, împreună cu ucenicii săi. Iar preotul vorbea mulţimiicu glas ameninţător:

— Feriţi-vă de mânia Domnului! Căci Cel Nenumit este pornit împotriva muritorilor şi va abate asupra lor plăgi şi secete, molime şi incendii, potop şi război! Nemărginită-i puterea Sa, iar omu-i păcătos prin Greşi înclinat a călca voia Domnului! Oare nu pentru că i-au nesocotit porunca au fost izgoniţi din rai strămoşii noştri, Adam şi Eva?

Iar Colb a râs şi i-a întrerupt predica:

— Sperii oamenii degeaba, preotule! Domnul e iubire şi înţelegere! Şi omul nu-i păcătos din fire, ci din neştiinţă. Cu timpul va învăţa ce-i bine şi ce-i rău. Cât despre strămoşii noştri… Iată, oricare dintre voi are copii, care vor creşte şi vor deveni oameni în toată firea. Ce veţi face cu ei? îi veţi ţine toată viaţa în curtea părintească, să vă slugărească? Sau, ca nişte părinţi iubitori, îi veţi trimite în lume, să în veţe o meserie, să-şi facă un rost, să-şi întemeieze gospodărie proprie şi să se bucure de daririle lui Dumnezeu? Sigur, la început le va fi greu, când nu vor fi lângă mama, care să le dăruiască bunătăţi şi să-i mângâie la durere… Dar nu va fi spre binele lor? Aşa şi Domnul, în nemăsurata-i bunătate şi înţelegere, şi-a lăsat copii să plece de acasă, să cunoască bucuria şi întristarea, să-şi

croiască drum în viaţă prin propriile lor puteri. N-a fost pedeapsă, ci dovadă de iubire şi înţelepciune. Căci adevărat vă spun vouă, fără libertate nu-i iubire, iar tirania nu-i semn de grijă, ci de egoism. Şi înseamnă să nu înţelegem esenţa divinităţii, bănuind-o de meschinărie, judecând aşa cum judecă cel ce predică în acest templu…

Timatheus, Viaţa lui Colb 16, 2

12.

Multe dintre cele povestite de Trismegistus îi erau cunoscute lui Enor. Se aflase despre copii zeului. Nu ajunseseră la urechile provincialilor istorisirile scabroase despre orgii… dar umblau tot felul de zvonuri… Iar metamorfozele lui Madby fuseseră descrise de preoţi ca o dovadă a însuşirilor divine ale împăratului.

Legiunea Brita fusese trimisă, la un moment dat, să stârpească bandiţii din Koltha. O zonă pustie, cu munţi împăduriţi, potrivită pentru ambuscade… plină cu peşteri şi râpe, bune de ascunzători. Greu să dai de tâlhari! Loveau într-un loc şi dispăreau. Soldaţii alergau de colo-colo, fără niciun rezultat.

Atunci apăruse Kastor. Fusese trimis de Sabrin, în ajutorul lor.

Kastor era unul dintre fii Ledei – cei ieşiţi din ou. Fiul lui Madby. Fratele lui, Pollus, murise într-o încăierare cu o altă progenitură a împăratului. De atunci, Kastor se ţicnise, iar Sabrin îl folosea doar pentru misiuni prin pustietăţi.

Uriaşul se ivise spre seară, venind pe jos. Nu s-ar fi găsit cal care să-l care. Avea opt coţi înălţime… muşchi, noduri ce jucau sub pielea albăstruie, cu reflexe metalice (se zvonea că nu putea fi străpunsă de vreo armă) … ochii aurii. mari. nevinovaţi şi trişti… în contrast cu gura strâmbată permanent de un rictus răutăcios. Umbla gol. doareu o blană de panteră în jurul şoldurilor. Nu avea arme, lupta cu pumnii.

A intrat în cazarmă, iar legionarii l-au salutat speriaţi. Trebuia să fii foarte prudent cu semizeii… aveau izbucniri subite, nejustificate, de furie, făceau prăpăd înjur, iar când se potoleau nu-şi mai aduceau aminte de nimic.

Generalul l-a primit cu toate onorurile. A dorit să organizeze o petrecere în cinstea lui, dar Kastor a refuzat. S-a mulţumit să ceară informaţii despre bandele din zonă, apoi a dispărut în întuneric.

S-a întors după o săptămână. Le-a spus, în câteva cuvinte, unde se aflau ascunzătorile tâlharilor, ca să recupereze bunurile şi să îngroape cadavrele. Apoi a plecat, fără să rămână o clipă mai mult decât fusese necesar. Se vedea că tovărăşia oamenilor nu-i făcea plăcere…

S-a aflat mai apoi că murise în timpul drumului spre Civis. Otrfivit cu fructe sălbatice, culese dintr-o pădure…

După aceea, legiunea a fost transferată în portul Andros. Din nou pentru aplicarea legii de lesdivinitas.

Se întâmplase ceva care-l scosese din minţi pe Madby, iar zeul dezlăn (uise persecuţii teribile, exterminase localităţi întregi. Câteva familii vechi, de la întemeierea cetăţii, dispăruseră în urma masacrelor care îngroziseră megalopolisul.

După cum corelase faptele Enor, mai târziu, după acele evenimente avusese loc retragerea zeului, inexplicabilă şi surprinzătoare, despre care pomenise Trismegistus.

Însă ce anume se întâmplase, ce provocase acea mânie furioasă, turbată, nebunească, a lui Madby? Nimeni nu ştia nimic clar… doar zvonuri ce se dovedeau neîntemeiate…

Într-o noapte, pe când stătea la postul de gardă de la intrarea în port. privind când şi când spre galerele ce se legănau uşor pe valuri, priponite de clici. Enor a zărit o umbră ce se furişa… pătrunsese, o clipă. În bătaia lunii şi

silueta ghemuită, ce se târa de-a lungul digului, printre lăzile şi baloturile ce urmau a fi încărcate în zori, se văzuse limpede… apoi devenise o bănuială, o impresie vagă de pată mai întunecată aruncată peste întuneric… Mai degrabă simţul de oştean trecut prin multe îi atrăsese atenţia că se apropia cineva. Enor s-a plimbat nepăsător, ca şi cum n-ar fi observat nimic… şi s-a repezit brusc în beznă, apucând un trup care s-a zbătut o dată, apoi s-a liniştit, resemnat.

L-a tras la lumină. Un bătrân murdar, slab, ce tremura îngrozit. Enor a avut impresia că-l cunoaşte… că-l întâlnise cândva, dar că atunci arătase altfel… oricum, fusese demult… O adiere slabă de amintire a răzbătut din străfundurile memoriei: Artinax… profesorul lui din adolescenţă… cel care îşi propusese să facă din el un învăţat… înainte de căderea Anteei…

A întrebat, neîncrezător:

— Artinax?

Bătrânul a dat din cap, resemnat.

— Nu mă recunoşti? Sunt eu, Enor…

— Enor din Anteea? s-a mirat prinsul.

— Chiar acela

— Ce ironie a sorţii, a oftat Artinax. Să fiu capturat tocmai de elevul meu favorit., chiar în clipa în care sperasem că am scăpat… Nu te-am recunoscut, Enor. Te-ai schimbat… am îmbătrânit amândoi… Ce-a făcut viaţa din noi, din visele noastre…

— De ce te ascunzi? De ce eşti atât de speriat? şi-a exprimat mirarea Enor. Ştii prea bine că nu ţi-aş face vreun rău…

— E o poveste lungă… Sunt urmărit de gărzile pretoriene. Pentru crimă de lesdivinitate. Predă-mă şi să terminăm. Aş fi preferat ca întâlnirea noastră, după atâţia ani, să se fi petrecut altfel…

Enor a simţit că îngheaţă Lesdivinitas… Ce putuse

săvârşi bătrânul acela amărât, jalnic, ca să atragă asupra lui furia zeului? Considera că mai are obligaţii faţă de fostul lui dascăl... iar rolul de călău şi zbir pe care fusese obligat să-l joace în ultimul timp nu-i plăcuse de loc... văzuse prea multe victime nevinovate ca să mai creadă în dreptatea lui Madby...

S-a hotărât imediat.

— Maestre, o să încerc să te salvez... Dacă o să vrea Mama Glia să reuşesc. Dacă nu... toţi suntem datori cu o moarte...

Era singur la postul lui de pază. Schimbul avea să vină abia peste o jumătate de oră. Mai avea destul timp...

— Ia-o pe străduţa asta. O să vezi, la capătul ei, o casă vopsită în verde. Bate şi întreabă de Marghoa Spune-i că vii din partea mea. Să te găzduiască până vin eu. O să apar abia pe seară, când ies din gardă şi capăt permisie. Să nu părăseşti camera, să nu vorbeşti cu nimeni. Probabil că Marghon o să-ţi dea ceva de mâncare. Odihneşte-te. Vom sta de vorbă şi vom vedea ce-i de făcut.

Ziua a trecut cu greu, plină de nelinişte şi încordare.

După ce s-a întunecat din nou, s-a furişat în casa lui Marghon. Individul, care, oficial, se ocupa cu negoţul de piei în regatul independent al Zgoiei, cel de dincolo de munţii Albeni, îi era dator. Enor închisese ochii la descărcarea unorbaloturi care, după toate aparenţele, nu conţineau nici piei, nici produse de marochinărie. Altfel, ce motiv ar fi existat ca să fie scoase din port după asfinţit? Avusese una dintre intuiţiile lui bizare, care-i sugerase că bărbatul acela brunet, bărbos, cu cercei grei în urechi, îi va fi cândva de folos. Aşa că refuzase punga pe care încercase să i-o strecoare discret individul. Atunci, Maghor îi făgăduise sprijinul lui la nevoie...

I-a deschis o servitoare oacheşă, din tribul muntenilor albeni, ca şi stăpânul ei. L-a condus într-o cămăruţă întunecoasă. Artinex dormea pe un pat îngust.

Alături era o măsuţă scundă, cu trei picioare. Pe ea, un blid cu resturi de mâncare şi un opaiţ ce pâlpâia, împrăştiind timid o urmă de lumină…

L-a trezit pe bătrân şi i-a aflat povestea.

După căderea Anteeii, fusese vândut ca sclav. Se găsise un nobil bogat care auzise de profesorul din oraşul de pe insulă. Senatorul Fulvis… îl cumpărase şi-i încredinţase biblioteca lui, precum şi educaţia copiilor săi.

— Am trăit ani fericiţi în casa Fulviilor, mărturisise bătrânul. Mă tratau cu bunăvoinţă. Chiar cu respect. Aveam tot ce-mi dorisem altă dată:

O existenţă asigurată. îmbelşugată: cărţi şi manuscrise, cât aveam nevoie, precum şi posibilitatea de a procura sau împrumuta orice mă interesa; elevi ascultători şi silitori… Da. au fost ani buni… speram să-mi sfârşesc viaţa în casa aceea, în care uitasem că sunt rob. Mulţi învăţaţi şi senatori mă onorau cu vizitele lor, îmi cereau sfatul sau părerea asupra unor lucrări… îmi recâştigasem respectul de sine, uitasem zilele cumplite ale asediului şi prizonieratului… Apoi asupra noastră s-a abătut nenorocirea…

Bătrânul a zâmbit trist:

— Vezi, m-am legat atât de mult de Fulvii, încât mă consider unul de-al lor… De fapt, îmi oferiseră de multe ori libertatea şi adopţiunea… dar am refuzat… am considerat că nu mi se cuvenea…

A continuat după o perioadă de tăcere:

— Darurile zeilor nu înseamnă, neapărat, o binecuvântare… Pentru că, dacă Locreta n-ar fi fost atât de frumoasă… nu-i vorba numai de frumuseţe, atâtea dintre doamnele ce se bucură să împartă patul cu zeul sunt mai atrăgătoare… nu, Locreta nu era doar frumoasă, ci şi deşteaptă… avea o înţelepciune şi un simţ al onoarei cum rar am întâlnit… speram să fac din ea o nouă Artemissa… avea talent şi spirit de observaţie… fusese educată

conform codului străvechi al latganilor. Fulvii îl respectau cu sfinţenie. De aceea se purtaseră astfel cu mine… nu numai cu mine, toţi sclavii erau consideraţi membrii familiei şi trataţi ca atare… puţine familii de vază mai gândesc astfel…

A tăcut iar… a oftat…

— Fiind cine erau, Fulvii au fost invitaţi la petrecerile împăratului. Madby, fie-i numele blestemat şi fie blestemaţi toţi zeii, dacă-i zeu, deşi eu nu pot crede în divinitatea unui asemenea ticălos!… Madby a zărit-o şi a plăcut-o. Dar Locreta părăsea petrecerile înainte de a se ajunge la orgii… într-o zi… cred că zeul pregătise total, pentru că şeful familiei se afla la Senat, într-o şedinţă, iar Colmus şi Perell fuseseră trimişi în misiune la Por, de către pretor… ne-am pomenit cu Madby. Venise singur. L-am întâmpinat cu tot respectul. Locreta a făcut onorurile casei, fiindcă mama ei murise cu câţiva ani în urmă. Zeul ne-a făcut semn să ieşim. Locreta s-a uitat la mine, cu ochi plini de rugă nerostită… ştiam că n-am cum s-o ajut. dar am rămas. Madby a rânjit obscen – n-am văzut în viaţa mea atâta obscenitate pe figura cuiva – şi i-a zis fetei: „Îţi place s-a faci cu spectalori? Dacă vrei. le duc în amfiteatru şi te…” – nu pot spune ce grozăvenii a fost în stare să înşire! Fata se înroşise toată… tremura…

apoi zeul a întins mâna şi i-a sfâşiat rochia. În clipa următoare, Locreta a făcut două gesturi iuţi, într-o succesiune fulgerătoare: a împuns spre pieptul zeului, apoi şi-a îndreptat pumnalul – care se umpluse de-o mâzgă verde – spre propriul piept. Când Madby şi-a răcnit durerea, fata se prăbuşise deja pe podea, fără suflare…

Apoi Artinax a tăcut îndelung, iar ochii i s-au umplut de lacrimi. În cele din urmă s-a săpânit şi a continuat, cu glas tremurător:

— Rămăsesem cu ochii aţintiţi asupra lui Madby. Nu-mi puteam desprinde privirea de pe rana urâtă din pieptul

acestuia… pumnalul se înfipsese adânc… un om ar fi murit pe loc… dar el trăia şi din rană i se scurgea o mâzgă scârboasă, ca un puroi verzui… Pe chipul lui se citea durere, surpriză şi frică… da, o frică îngrozitoare… a făcut un efort înfiorător… s-a crispat tot… rana a început să se închidă… sângele acela bizar a încetat să curgă… Figura i se transformase într-o mască înfiorătoare, în care durerea se amestecase cu furia… şi cu teama… A făcut un pas spre trupul fetei, cu o lucire lubrică în ochi… am fugit, să nuvădpângărirea cadavrului… m-am ascuns în fundul grădinii şi am plâns, copleşit de furie neputincioasă şi disperare… Iar zeul, după ce şi-a potolit poftele, a ucis pe toţi cei întâlniţi în cale şi a dat foc casei. Senatorul a fost executat de pretorieni, în plină şedinţă fără nicio explicaţie… mai bine… n-a aflat ce păţise biata Locreta… Colmus şi Perell au pierit pe roată, în aceeaşi seară… în chinuri groaznice. Tot neamul Fulviilor a fost exterminat „împreună cu sclavii şi liberţii lor… Eu am scăpat, nu ştiu cum… probabil că soldaţilor nu le-a trecut prin cap să caute în grădină, poate erau convinşi că Madby îi ucisese pe toţi din casă… Noaptea m-am furişat în cala unei corăbii. Am auzit gărzile pretoriene interogând marinarii… scotocind printre mărfuri… nu m-au găsit. Aici, în port, la fel… toate navele au fost controlate… m-am ascuns într-o ladă cu grâu şi am tras grăunţele peste mine… nu-mi dau seama cum de nu m-am sufocat… Asta-itot…

Enor n-a spus nimic. A ieşit şi a discutat îndelung cu Marghon. Nu i-a explicat cine era bătrânul, nici de ce era urmărit. Nu i-a ascuns însă faptul că-i căutat de gărzile pretorului. Pentru contrabandist, asemenea lucru nu însemna nimic. To (i prietenii lui aveau necazuri cu autorităţile. I se părea normal ca un om independent să aibă asemenea probleme. Aşa că i-a făgăduit ajutorul. I-a spus cinstit cât îl costă. Enor şi-a descusut cingătoarea şi a scos din ea agoniseala de-o viaţă. A întins discurile grele,

din aur curat, spre băibosul cu cercei. Acela şi-a tras cât i se cuvenea, dar soldatul a întins spre el şi restul.

— Să-i faci un rost când ajungi în Zgora… sau, dacă se poate, şi mai departe… undeva, unde puterea larganã să nu-l ajungă…

Marghon a rânjit încântat:

— Crezi că mă opresc în regatul ăla pârlit? N-ai ce vinde sau ce cumpăra. Drumul meu duce până în împărăţia kMor… ştiu o cale prin munţi… trece prin teritoriul zoreilor… aceştia sunt înrudiţi cu albenii, aşa că mi-au permis să trec. Bine, o să-ţi duc bătrânul tocmai la soare-răsare şi o să am grijă de el.

Iar cu asta, discuţia s-a terminat.

Marghon a plecat peste două zile.

Enor nu l-a mai întâlnit. Drumurile lui n-au mai trecut prin Andros. A rămas însă convins că bărbosul se ţinuse de cuvânt. În anumite genuri de afaceri, onoarea şi respectarea cuvântului dat reprezentau capitalul cel mai valoros.

Deci zeul fusese rănit… se speriase…

Dar nu trecuse prin bătălii, scăpând neatins? Nu văzuse chiar el, cu ochii lui, săgeţile polne frângându-şi zborul în apropierea lui Madby? Poate zeul purtase o pavăză specială, nevăzută de oameni… iar atunci când făcea dragoste trebuia să-şi scoată armura invizibilă şi devenea vulnerabil…

Deci zeul putea fi rănit…

De ce se speriase atât de tare?

Nu cumva pentru că… putea fi ucis? Ca fii lui?

Un zeu e nemuritor. Nu poţi să-l ucizi.

Nici să-l răneşti.

Madby se speriase descoperind că armele oamenilor îl puteau răni, că-i făceau rău, îi produceau durere. Cunoscuse durerea, iar aceasta a îngrozise.

Şi se izolase de lume, trăind ascuns în palatul său.

Renunţase la plăcerile cărora se dăruise cu atâta patimă, însemna că avusese de ales între plăceri şi ceva mult mai preţios:

— Iaţa.

Atunci Madby putea muri… deci nu era zeu!

Dar puterile sale?

Dar posibilitatea de a se metamorfoza?

Enor simţea că înnebuneşte. Bănuieli v echise împleteau cu repulsii noi. cu suspiciuni reprimate.

Madby avea puteri divine… dar comportarea lui nu dovedise nimic zeiesc.

Care era adevărul?

Se impunea o concluzie: Madby nu era om. Dar ce era?

Pentru un zeu. se dovedise vulnerabil… prea vulnerabil chiar, dacă vedenia din grădina lui Helibaal fusese adevărată.

Deocamdată, întregul imperiu îl considera zeu şi împărat. A te îndoi de acest lucru îţi aducea moartea…

Aşa că Enor a amânat pe altă dată rezolvarea enigmei lui Madby…

Şi l-au întrebat pe Colb:

— Învăţătorule, ce se cuvine a face omul: să trăiască în asceză retras de lume şi de ispitele ei sau să satisfacă cerinţele firii?

Iar Colb a răspuns:

— Dumnezeu e iubire. A dăruit iubire creaţiilor Sale. Iubirea trupească, de care vă temeţi că v-ar abate de pe calea izbăvirii, nu face parte din ce-i omenesc? Căci dragostea trupească nu poate fi desprinsă de iubire, chiar dacă-i doar o parte a întregului. Adevărat vă spun vouă: iubirea trupească înseamnă o cale către Dumnezeu, dacă-i tăcută cum se cuvine. Pentru că, dacă-i între soţi, reprezintă în primul rând, o formă de a dovedi dragoste faţă de cel cu care te-ai însoţit; în al doilea rând\ e un izvor

de bucurie şi plăcere, care va apropia şi mai mult pe cei care-s căsătoriţi; iar în al treilea rând\ prin ea se păstrează neamul omenesc. se înmulţeşte şi rezistă peste veac. Căci dragostea trupească fără iubire e rămăşiţă a animalului ce există în fiecare dintre oameni, e un gest inutil care aduce bucurie falsă şi fără roade. Deci nu dragostea trupească stă în calea izbăvirii, ci felul în care te foloseşti de ea. Oare există lucru în lumea asta despre care să spunem că nu poate fi folosit în scopuri necurate? Domnul ne-a înzestrat cu darul vorbirii pentru a ne înţelege cu semenii noştri pentru a ne apropia de ei. Dar tot prin vorbe se poate răspândi ura, dispreţul, trufia Domnul a tăcut astfel încât trebuie să mâncăm, pentru aţine în viaţă trupul pe care-l avem în această lume. Nu-i vina lui că unii se dedau lăcomiei Astfel, dacă flecare dintre darurile Domnului va fi întrebuinţat doar pentru scopul hărăzit de Dumnezeu, nu-i niciun păcat Doar excesele şi folosirea împotriva firii a acestor daruri stau în calea izbăvirii noastre. Aşa dară, iubiţi-vă nevestele; dăruiţi-le lor bucurie şi lumii copii frumoşi, iar prin aceasta veţi face plăcere Domnului, avândşi voi parte de bucurie.

Învăţăturile lui Colb 5 52

Necunoscute sunt cărările vieţii…

Nu ştii încotro o să te îndrume soarta, unde te vor purta paşii… gândea Enor, mărşăluind pe lespezile fierbinţi ale şoselei ce ducea spre Herihoon.

Iată, după zece ani de colindat imperiul, ajunsese iar în Calmeea, în ţinuturile obdinilor iubitori de despicat firul în patru… Vor fi respectând încă zeul lor de nenumit? Sau se lăsaseră convinşi de divinitatea lui Madby?

Procesele de lesdivinitate fuseseră puţine în Calmeea… şi totuşi… trimiterea unei legiuni suplimentare demonstra existenţa unei tensiuni ascunse, pentru că Brita nu venise să înlocuiască trupele cantonate în provincie, ci se adăugase lor…

Civisul suportase rigorile legii de lesdivinitas cu resemnare. Cetatea se obişnuise cu izbucnirile de furie ale împăraţilor care aplicau, draconic uneori, legea de lezmajestas, exterminând familii întregi. Însă, de obicei, prăpădul se abătea asupra celor bogaţi şi puternici, cei care reprezentau o ameninţare pentru stăpânire, cei care trezeau invidia şi poftele delatorilor… căci, fără denunţuri, cazurile de flagrant delict fiind rare, executanţii nu prea ar fi avut pe cine urmări… Provinciile îşi aveau şi ele răfuielile interne, pe care le rezolvau profitând de asemenea momente de tensiune, când suspiciunea conducătorului statului nu mai cerea dovezi, ci doar capete… Oricum, cu cât te depărtai de megalopolis, cazurile erau mai rare. Furia lui Madby nu însemnase ceva nou… doar revenirea la nişte obiceiuri pe care unii le uitaseră… Vor dispărea unele neamuri vechi, se vor ridica alte familii… dar pentru cetăţeanul de rând, neimplicat în jocurile subtile ale luptei pentru putere – sau fără averi care să trezească lăcomii – toate acestea păreau îndepărtate, având loc într-o lume la care nu avea acces…

Oare ce se întâmplase în Calmeea, de fusese nevoie de încă o legiune? Aveau de gând obdinii să se răscoale? Până atunci fuseseră supuşi credincioşi… cu condiţia să li se respecte credinţa lor aparte.

Un război în pustie… purtat împotriva unor cete mărunte, care izbeau mişeleşte şi dispăreau… asta nu era pe placul legionarilor obişnuiţi să înfrunte trupe compacte, să înainteze umăr la umăr, conform regulamentelor… Detestau încăierările sălbatice, fără reguli şi fără legi ale războiului. În care nu se luau prizonieri.

Însă oraşul i-a primit în linişte. Oamenii se uitau curioşi la soldaţii ce mărşăluiau pe străzi. Fetele le aruncau priviri furişate, copiii se holbau la armurile strălucitoare… Niciun semn de duşmănie. Sigur, nici de bucurie. O indiferenţă binevoitoare.

Spre surprinderea legionarilor, la scurtă vreme după ce se instalaseră în cazarmă, au fost adunaţi în careu, iar generalul Ulpon le-a ţinut un discurs ciudat:

— Am fost trimişi aici pentru că există pericolul unei rebeliuni. Un oarecare Colb colindă prin provincie, ţinând discursuri incitatoare. În acelaşi timp, generalul Sabrin nu are încredere în rapoartele agenţilor locali. Majoritatea lor sunt obdini şi au tendinţa de a deforma adevărul. S-ar putea ca informaţiile lor să urmărească eliminarea unui adversar local al Templului. Politica imperiului este de a nu se amesteca în probleme strict regionale. De aceea ne trebuie informaţii clare, sigure, dezinteresate. Voi aţi fost în provincia asta, cunoaşteţi obiceiurile şi limba. Aveţi prieteni şi relaţii printre cetăţenii de rând. Sarcina voastră constă în a vă plimba prin oraş şi a observa dacă există ceva suspect. Ceva care să ameninţe imperiul. Ceva care jigneşte zeul-împărat Restul – conflicte între secte locale, luptele pentru conducerea Templului – nu mă interesează! Astea-sproblemele lor, n-au decât să şi le rezolve singuri, fără amestecul trupelor imperiale! Nu consideraţi că faceţi o muncă înjositoare. Nu vă cere nimeni să spionaţi. Doar să vă daţi seama dacă nu cumva se urmăreşte implicarea autorităţilor centrale într-o intrigă măiuntă. Un asemenea gest inconştient ar avea ca urmare declanşarea unui conflict de proporţii, în care va fi angajată toată provincia. Aflaţi tot ce se poate despre acest Colb. Şi, în primul rând, dacă reprezintă un pericol pentru noi. În paralel, ofiţerii vor purta discuţii cu persoane de vază şi vor afla punctul de vedere al acestora.

Cu aceste cuvinte, generalul considerase că le explicase misiunea. Soldaţii beneficiau de permisii cvasipennanente. Colindau oraşul, băteau cârciumile şi umblau după femei, iar seara raportau liniştiţi comandanţilor că nu remarcaseră nimic suspect…

Enor îşi luase sarcina în serios. Nu pentru că l-ar fi

bănuit pe Colb de intenţii duşmănoase. Dimpotrivă Voia să afle motivul pentru care acesta fusese denunţat ca inamic al stăpânirii. Din câte ştia despre învăţăturile lui, Colb era omul păcii. Cine ar fi putut să-i dorească răul?

Deci colindase oraşul în căutarea predicatorului blond şi al grupului lui redus de adepţi. îl descoperise într-un parc, stând pe o bancă, înconjurat de oameni care-i puneau întrebări. S-a apropiat şi şi-a făcut loc printre ascultători. Era în uniformă, nu se putea să nu fie remarcat. Cei din jurul învăţătorului l-au privit bănuitori, iar unul i-a şoptit ceva lui Colb. Acesta la privit pe Enor, a zâmbit şi a spus, binevoitor:

— Suntem cunoştinţe vechi… ne-am întâlnit de multe ori, în diferite locuri… şi ne vom reîntâlni. Nu vă fie frică de el, e un prieten!

Apoi s-a întors spre un bărbat în vârstă, cu figură ascetică şi ochi arzători, de fanatic. I-a făcut semn să vorbească. Acela a izbucnit, vorbind iute. Enor abia îl putea urmări.

— Învăţătorule, există sau nu suflet nemuritor? Oare omul dispare pentru totdeauna la moarte?

— Nimic nu dispare, a explicat răbdător Colb. Se transformă. Trupul de azi ajunge, peste veacuri, o strachină sau o vază minunată… hrăneşte iarba pe care o pasc animalele… sau un trandafir plăcut mirositor… Toate au un timp al lor… Sămânţa răsare primăvara, înfloreşte, apoi rodeşte vara… toamna, fructul se coace… noua sămânţă zace în pământ până vine sorocul să răsară… şi tot aşa… Dispare planta? Nu. Dar nici nu-i aceeaşi… Esenţa ei rămâne, se transmite, se multiplică… Iar dacă trupul se transformă, de ce-ar rămâne sufletul neschimbat? Oare după o viaţă plină de suferinţă, răsplata ar consta în amintirea veşnică a chinurilor? Sufletul nu-i ceea ce credeţi voi, o copie a omului, o imagine a gândurilor şi amintirilor lui. E o sămânţă divină de a raţiona… şi atât…

deci nu-i muritor, pentru că această capacitate de a raţiona e proprie omului, îl deosebeşte de alte vieţuitoare de pe pământ, îl face fiul Domnului…

— Dar există viaţă după moarte?

— Nu aşa cum credeţi voi… sau alţii… sufletul nu renaşte în alt trup, nici nu vieţuieşte veşnic, chinuindu-se cu amintirea meschinăriilor pământeşti… devine altceva… se transformă… viaţa după moarte este o altfel de viaţă… nici nu-i viaţă, după felul de a gândi al oamenilor… e o împlinire nevisată, de neînţeles vouă. Lăsaţi aceste lucruri în seama Domnului, care a orânduit lumea aşa cum trebuie…

— Dar răsplata?

— Chiar întrebarea ta dovedeşte că n-ai înţeles nimic din lucrarea Domnului. Nu prin teamă sau răsplată trebuie făcut omul să respecte învăţătura lui Dumnezeu, ci prin înţelegere. Iată, dacă eu vă spun că nu există răsplată după moarte, ce veţi face? Vă veţi deda la tâlhării, la crime? Vă veţi nimici unul pe altul, uitând că sunteţi fraţi inimi Domnul? Răsplata e în cuget. În mulţumirea sufletească. În simţământul că eşti alături de Creator… Gândiţi-vă la spusele mele!

Şi Colb s-a ridicat şi a plecat, urmat de ucenicii săi.

Dar cel ce înseninase tot timpul ceva pe tăbliţele cerate s-a desprins de grup, s-a apropiat de Enor şi l-a salutat cu o plecăciune uşoară.

— Te-am văzut şi la Apoldo… Eu sunt Timatheus. Am lucrat la vama din Halmez. Până l-am cunoscut pe Colb. Atunci mi-am părăsit slujba şi l-am unnat…

— Ce însemni pe tăbliţele acelea?

— Vorbele învăţătorului. Vreau să le fac cunoscute tuturor. Le transcriu pe pergamente şi le trimit prin oraşe… Domnul a spus că v-aţi întâlnit de mai multe ori…

— Prima oară acum aproape zece ani… Ascultă-mă, Timatheus! în aceşti zece ani, Colb şi-a răspândit

învăţătura fără să aibă nimeni nimic împotriva lui. Acum, deodată, toţi sunt cu ochii pe el. Ce s-a întâmplat?

Fostul vameş a oftat.

— O întâmplare nefericită… sau al cărei înţeles n-a fost priceput cum se cuvine… Acum o lună eram în Salameea, iar Colb ne-a spus: „E timpul să mergem în Herihoon. Să le arătăm calea. Să spunem din nou cuvântul Domnului în oraşul Templului. Iar multe suflete se vor deschide înţelepciunii Celui Atotputernic”. „Să mergem, învăţătorule”, am răspuns cu toţii, iar în zori am pornit la drum. Vremea era călduroasă şi. curând, soarele a devenit de nesuportat. Curând, am trecut pe lângă o grădină, iar Colb fiind acoperit de sudoare, ni s-a făcut frică să nu-i facă rău razele puternice… am cerut unei fete o ramură de palmier şi i-a împletit o cunună… să-i apere fruntea şi creştetul… Am mers mai departe… iar zăduful devenea tot mai puternic… învăţătorul abia se mai mişca… Dar, fiind aproape de Herihoon, nu exista niciun loc de popas… Şi atunci ne-a ajuns din urmă un negustor care aducea la târg o cireadă de vite. L-a văzut pe Colb obosit şi transpirat… i s-a făcut milă de el şi s-a oferit să ne împrumute un catâr până în oraş. A desprins din cireadă o catârcă albă. N-avea şa, de aceea am aşezat pe spinarea animalului mantia mea – o ţineam pe braţ, din cauza căldurii – şi l-am ajutat pe învăţător să urce… şi am ajuns liniştiţi în Herihoon… Dar când am intrat pe străzile capitalei – pline de lume, că era zi de târg – am auzit un strigăt: „S-a împlinit profeţia lui Efer!”. Un bătrân – cine altul să fi ţinut minte textele sfinte din vechime? S-a produs zarvă. Moşneagul explica de zor celor din jur… Au început aclamaţii, urale… Oamenii băteau din palme şi chiuiau, se bucurau ca nişte copii. Credeau! Şi, sincer vorbind, şi eu credeam. Dar Colb a zâmbit trist şi a spus încet: „N-aţi înţeles nimic… împărăţia mea nu-i în lumea asta… nu-i numai înlumea asta…”. A coborât de pe catârcă şi a dispărut pe o străduţă

lăturalnică. Ne-am luat după el şi am scăpat de mulţimea zgomotoasă. Însă unii îl recunoscuseră, iar a doua zi tot oraşul ştia că venise Cel Aşteptat că acesta era Colb...

— N-am înţeles. şi-a exprimai nedumerirea Enor. De unde cnlu/iasi nul acela".

— O legendă veche... o pre/. Încerc din antichitate. a unui profet aproape uitat... Efer. Pe v remea stăpânirii mamadeilor. când obdinii au îndurai cea nuu cruntă asuprire dintre toate cele ai te s-au abătut asupra lor. apăruse în pustie un bătrân, care spunea că va veni timpul când Calmeea va fi deasupra lulturor. va fi stăpâna lumii... iar momentul acela va fi vestit de intrarea în Herihooua celui ce va deveni împăratul lumii... Anii au trecut, iar salvatorul tot n-a venit... De aceea i s-a spus Cel Aşteptat

— Bine. şi ce legăftiră are legenda ai Colb?

— Cel Aşteptat urma a fi recunoscui după raptul că va intra în capitală călare pe o catârcă albă, pe care va (1 întinsă o mantie albastră. Iar pe cap va purta o cunună împletită din frunze de palmier...

Enor a rămas cu gura căscată. Cam prea multe potriviri, ai să fie o simplă coincidenţă! Apoi, după ce s-a gândit un timp, şi-a exprimai o altă nedumerire:

— Păi, după primirea aceea entuziastă, ar fi fost de aşteptat ca învăţătorul vostru să fi devenit stăpânul Templului, respectat şi onorat. Iar el umblă prin parcuri şi grădini, discutând cuoricine... Aşa de schimbători să fie obdinii? Cum de le-a trecut atât de iute bucuria sosirii Celui Aşteptat?

Timatheusaoftat:

— Chiar în ziua aceea, Colb a mers în Templu. Acolo îl aşteptau preoţii, puşi pe harţă. Voiau să-l acuze că a înscenat totul, că şi-a făcut intrarea în Herihoon în condiţiile prevăzute de prorocire ca să pună mâna pe putere. Dar învăţătorul i-a dezarmat imediat, explicându-le că oamenii făcuseră o greşeală: profeţia folosea, pentru a

descrie culoarea pelerinei de pe spinarea catârului, un termen al cărui înţeles exact, cunoscut doar de învăţaţi, însemna o anumită nuanţă de albastru, mai deschisă… Cu timpul, cuvântul ajunsese să fie folosit pentru albastru în general. Iar Colb le-a arătat mantia mea, de-un azuriu închis. Preoţii au fost încântaţi că nu avea pretenţii la conducerea Templului, deci au răspândit zvonul că oamenii se înşelaseră. Şi povestea s-a încheiat aşa…

Timatheus avea o expresie ciudată… a celui ce ştie ceva ce nu ştiu alţii… ceva ce alţii nu vor să şi ic…

Enor nu s-a putut împiedica să spună:

— Îmi ascunzi ceva!

— Ştii, acolo, în Templu, când învăţătorul le-a arătat mantia mea, ca dovadă că oamenii se înşelaseră… a ţinut-o întoarsă pe dos, cu căptuşeala în afară. Arăta, într-adevăr, albastru închis. Numai că era o haină veche, purtată mult… iar faţa i se decolorase…

Timatheus a tăcut un timp, apoi l-a privit în ochi:

— Cel Aşteptat a venit cu adevărat. Numai că nu doreşte împărăţia… său. cel puţin, nu pe aceea la care se gândesc oamenii de rând… Cel ce-a fost şi va fi a venit să ne înveţe… iar noi, proştii, nu suntem în stare să-l înţelegem… nici măcar cei care stăm mereu în preajma lui…

Enor a simţit nevoia, după ce şi-a revenit din surpriza mărturisirii neaşteptate a vameşului, să răspundă sinceităţii cu sinceritalc. Aşa că i-a povestit despre instrucţiunile primiic. Şi-a exprimat mirarea că deşi Colb îndepărtase orice suspiciuni că s-ar da drept salvatorul aşteptat de obdini. ştirea ajunsese în Civis. Şi că fusese considerată suficient de gravă pentru a fi trimisă încă o legiune…

Timatheus s-a gândit îndelung. Apoi şi-a spus, ezitând, părerea de al cărui adevăr nu părea prea convins:

Presupun că informaţia a fost transmisă de Templu…

probabil că preoţii şi-au simţit poziţia ameninţată… şi-au dat seama că oamenii sunt dispuşi să vadă în Colb salvatorul, reformatorul… că au mai multă încredere în el decât în ei… Poate s-au temui că, dacă ajunge în capitală ştirea că în Calmeea a apărut un profet ce se pretinde împărat al lumii, lucrul ăsta l-ar înfuria pe M; uib\… au vrut să o ia înainte, să anunţe ei, să se disculpe… deşi asta era o poveste pe care puteau s-o rezolve uşor. folosind gărzile Templului, învăţătorul nu are prea mulţi adepţi, iar noi suntem oameni paşnici… chiar dacă unii poartă sabie. Nu văd de ce ar fi fost nevoie de latgani. Probabil că în joc sunt interese mai mari decât pol să-mi dau seama… trebuie să mă sfătuiesc cu Huda… el cunoaşte mai bine felul de a gândi al superiorilor hă…

L-a privit din nou în ochi pe Enor şi a încheiat:

— Îţi mulţumesc pentru încredere. I îi sigur ca u-o vi le dauile iar ce ţi-am po\ oslil – cu excepţia părţii pn\ md întoarcerea majiiici pe dos

— Raportează şefilor tăi… poate că versiunea ce le-a fost prezentată de oamenii Templului nu corespunde realităţii…

Şi a plecat pe urmele camarazilor săi.

Iar Enor şi-a dat seama că-şi făcuse un prieten…

m.

Stăpânul şi-a trimis ciobanii cu turmele la păscut. Fiecare s-a dus spre câmpurile pe care le ştia. Iar unul dintre ei s-a culcat la umbră şi w odihnit, în timp ce al doilea veghea oile fără încetare. Şi când s-a făcut seară, primul cioban a descoperit că-i lipsea o mioară şi a căutat-o îndelung. A găsit-o într-o râpă şi a coborât după ea, reuşind cu greu s-o scoată. Şi s-a înfăţişat, plin de julituri şi zgârieturi, stăpânului, arătând cât de mult se străduise pentru averea acestuia. Iar cel de-al doilea cioban a dus oile la stână, fără a se lăuda cu truda lui.

Şi vă întreb: care este păstorul cel bun? Cel care se

vâră noaptea în râpe ca să-şi salveze oiţele sau cel care are grijă să nu cadă niciuna în gropi?

Învăţăturile lui Colb 14, 2

Îndată ce s-a întors la cazarmă, Enor a cerut audienţă la generalul Ulpon. A fost primit imediat. Generalul era nerăbdător să afle dacă motivele trimiterii legiunii în Calmeea erau serioase sau dovedeau deruta conducerii imperiului.

Enor i-a povestit amănunţit ce aflase de la Timatheus, insistând asupra lipsei oricărei dorinţe a lui Colb de a prelua puterea în provincie sau înalte parte.

— Doreşte stăpânirea spiritelor, nu a trupurilor, a comentat sec Ulpon o stăpânire mai deplină decât a oricărui împăiat… Omul ăsta e extrem de interesant. Chiar dacă intenţiile lui sunt bune, pot fi folosite de indivizi ambiţioşi din anturajul lui… îl vom urmări în continuare, iar la cel mai mic semn de răzvrătire sau de negare a divinităţii împăratului, îl arestăm!

Enor a salutat şi a vrut să plece, nemulţumit că nu reuşise să înlăture suspiciunile generalului. Dar, spre surprinderea lui, Ulpon avea chef de vorbă.

— Stai jos! Treburile astea sunt încurcate… nu reuşesc să-mi dau seama ce se ascunde în spatele lor… intriganţii ăştia obdini nu ne spun totul, dar zeul ştie ceva… Ordinele au fost clare şi am văzut cu ochii mei mânia de pe chipul Divinului când a auzit numele lui Colb.

Enor a înghiţit în sec. Deci nu era o operaţie de rutină. În urma unor denunţuri… însuşi zeul se amestecase…

— Mă afim la palat… fusesem invitat la aniversarea victoriei de la Termosty. Festivităţile fuseseră măreţe: parada gărzii, jocuri de circ, daruri pentru plebe… iar seara, dineul de gală. Zeul nu apăruse. Se iveşte tot mai rar în public. Sabrin condusese totul. A îmbătrânit şi el… arăta trist şi îngrijorat… mi-a mărturisit că nu-l mai

înţelege întotdeauna pe zeu. Madby a devenit suspicios, nu mai are încredere în nimeni… l-a ameninţat şi pe Sabrin. îl bănuieşte că vrea puterea… Bietul Sabrin! Cel dintâi supus al zeului şi cel mai credincios! S-a oferit să se retragă… dar cine să-l înlocuiască? Semizeii au murit toţi… senatorii care au rămas în viaţă sunt nişte incapabili… Ai auzit că Heliogabal e grav bolnav? N-o mai duce mult… ce să-i faci, vârsta… şi viaţa grea de tabără… ar fi trebuit de mult să lase armele şi să se odihnească pe vreo moşie… dar asta-i soarta noastră, a oştenilor… Deci eram la dineu, împreună cu diferiţi guvernatori, generali, senatori… Masa a fost îmbelşugată, ca de obicei… dar atmosfera, ce să-ţi povestesc! Toţi tăceau şi înfulecau fără să scoată o vorbă, privind pe furiş înjur. Le era frică, se vedea limpede. Şi beau… N-am văzut niciodată o beţie atât de tristă, de apăsătoare… De obicei, băutura dezleagă limbile, înveseleşte oamenii… Ei bine, ăia cu cât beau mai mult, cu atât se închideau în ei… beau să uite şi să cadă jos înainte să apuce să scoată vreo vorbă… Nici eu nu eram mai breaz… mărturisesc că mă îngrozise tăcerea şi frica ascunsă a celorlalţi. Fiind umblat mai mult prin garnizoane, nu prea cunoşteam treburile din Civis… iar teroarea aia care se ghicea din priviri, din gesturi, mi se transmisese şi mie… Dacă aceia care ştiau ce se petrece erau speriaţi, cu atât mai mult se cuvenea să fiu şi eu, care puteam greşi oricând, din neştiinţă…

Ulpona tăcut, încruntat. Amintirea îi făcea tău… S-a scuturat, s-a adunat şi a continuat:

— Totul se petrecea conform ceremonialului, se rosteau toasturile de rigoare, se spuneau lucrurile cuvenite despre calitatea bucatelor şi despre organizarea petrecerii… totul cu voce puternică, să audă toţi… apoi iar tăcerea aia apăsătoare… Sincer vorbind, abia aşteptam să se termine şi să plec. Apoi a apărut zeul… măreţ ca de obicei… dar mohorât, fără chef… plictisii… Ne-am

prosternai cu toţii şi am strigat saluturile şi urările. Indiferent de teama aceea care plulca înaunosferă. sunt oslaş şi-mi respect împăratul. Mai ales că-i unul care ne-a adus atâtea victorii. L-am privit cu admiraţie, iar el mi-a zâmbit. S-a uitat la Sabrin şi a spus, suficient de tare ca să-l auzim: „Soldaţii îmi sunt cu adevărat credincioşi. Iar eu am încredere în ei. M-am săturat de politicieni intriganţi şi de preoţi care îndrăznesc să-mi interpreteze spusele”. Apoi s-a aşezat la masă. Mă aşteptam să înfulece cu poftă, cu lăcomie chiar, ca de obicei… adică aşa cum îl văzusem ultima oară… Dârzeul privea alimentele atent, iar Sabrin gusta din fiecare fel, după ce alţi trei încercaseră deja bucatele… i le înmâna, iar zeul plimba deasupra farfuriei un fel de talisman care scotea un evantai de lumini colorate… abia după aceea mânca sau bea, fără niciun chef. N-am înţeles de ce se purta aşa. Doar îl văzusem hăpăind cantităţile uriaşe de hrană otrăvită din castelul katerului… nimeni nu poate face rău zeului… probabil că voia să descopere dacă există cineva care-i voia răul… Atmosfera devenise şi mai încordată, toţi se temeau de o izbucnire de furie a zeului… dar Madby părea plictisit, indiferent… După aceea a început să cheme la el guvernatorii şi pretorii din fiecare provincie. Asculta rapoartele şi punea, din când în când, întrebări. Se uita la Sabrin, care confirma sau aducea completări. Treaba se desfăşura monoton. Se părea că în imperiu nu existau probleme. Apoi a venit rândul preoţilor, reprezentanţii fiecărei religii, a fiecărei forme de întrupare a divinităţii. Nimic deosebit până când a vorbit Anar, marele preot din Herihoon Fusese invitat şi el. Bătrân, cărunt, gârbovit… şi totuşi măreţ în odăjdiile lui aurite, sclipind de bijuterii. Obdinul a mormăit ceva – n-am înţeles ce – iar zeul s-a ridicat în picioare. Avea o privire furioasă şi, în acelaşi timp, îngrozită. A zdrobit cupa grea, din am masiv, între degete, şi a urlat: „Colb! A apărut iar! Credeam că am

scăpat de el! Dar va veni şi vremea mea! Chiar el a spus-o! Arestaţi-l! Decapitaţi-l! Ardeţi-l pe rug! Să moară de mii de morţi, care de care mai chinuitoare!”

Am auzit şuşotitul speriat al lui Sabrin, vocea răguşită abătrânului prelat… încercau să-l liniştească, am înţeles doar fragmente de propoziţii: „Stăpâne, sunt doar zvonuri… nu există nicio dovadă… dacă asta ţi-e vrerea, ne supunem… trimitem imediat ordin să fie ucis…”

Dar Madby s-a potolit brusc. A devenit de-un calm ameninţător şi a rostit rece, atât de rece încât m-am cutremurat: Nimeni nu trebuie să creadă că zeul e nedrept, că acţionează la mânie! Supravegheaţi ceata aia de eretici. Să li se afle învăţăturile, spusele, totul! Să nu-i pierdeţi din ochi! Iar la cel mai mic semn de blasfemie, arestaţi-l pe acest Colb şi aplicaţi legea! Totul să se facă după lege! Zeul nu-i răzbunător. Doar drept!”

A rămas un pic pe gânduri, apoi a izbucnit în râs: „Voi, obdinii, nu mă respectaţi cu adevărat! îl ştiu pe Colb. A îndrăznit să mă înfrunte o dată, cândva! Dar făţiş, fără să se ascundă. Am convingerea că, dacă ar dori să se ridice împotriva mea, ar face-o fără teamă, în văzul tuturor. Ceea ce nu pot să spun despre voi, intriganţilor! Dacă voi descoperi că-i vinovat, Colb va plăti! Dar dacă încercaţi să vă ascundeţi păcatele dând vina pe influenţa lui… mi-a milă de pe acum de soarta voastră!”

S-a ridicat şi aplecat, făcându-i semn lui Sabrin să-l urmeze. Marele preot abia a reuşit să ajungă la locul lui şi să se prăbuşească pe scaun. Tremura tot. În ochii se citea o spaimă infinită, dar şi-o hotărâre încăpăţânată. Omul ăsta e un fanatic. Dacă există vreun pericol în Calmeea, din partea lui vine…

Restul ospăţului s-a desfăşurat, ca şi până la sosirea zeului, în tăcere. Abia aşteptam să plec… dar nu se putea până când petrecerea nu se încheia conform protocolului…

În cele din urmă, Sabrin a reapărut, a rostit frazele

de sfârşit ale festivităţii. Ne-am ridicat uşuraţi, gata să fugim cât mai departe.

Dar generalul mi-a făcut semn să aştept. Am îngheţat. Până au plecat toţi oaspeţii, iar Sabrin mi-a spus ce dorea de la mine, am trăit cea mai teribilă groază pe care o poate trăi un om… eu, care pe câmpul de luptă n-am ştiu ce-i frica! Ordinile primite nu se potriveau de loc cu onoarea mea de militar. Simţeam nevoia să refuz, să protestez, dar n-am îndrăznit. Am fost laş şi am acceptat să fac pe spionul, să-mi pun oamenii mei curajoşi, călăiţi în bătălii, să tragă cu urechea pe la uşi…

Ultimele fraze le rostise aproape în şoaptă.

A ridicat privirea şi l-a văzut pe Enor, care-l ascultase înmărmurit.

— Erai aici? s-a mirat generalul, parcă picat din lună.

— Da, mărite, a răspuns soldatul.

Şi, cuprins de un imbold subit, şi-a exprimat convingerea sinceră, care n-avea nimic de circumstanţă:

— Noi vă înţelegem. Nimeni n-ar fi putut face altceva. Trebuie să ne supunem ordinelor, oricât ne-ar costa. Onoarea înainte de orice!

— Dar dacă onoarea te duce la dezonoare? a întrebat generalul. Şi, fără să-i dea timp să răspundă, i-a făcut semn să plece.

TI.

Unii gândesc că, dacă-ţi chinuieşti trupulte faci plăcut lui Dumnezeu. Se înşală pentru că Domnul ne-a dăruit trupurile pentru a ne bucura de ele, pentru a ne ţine în viaţă.

Însă omul nu-i doar came, ci şi spirit.

Iar adevărata înţelepciune înseamnă a găsi echilibrul dintre cele trupeşti şi cele sufleteşti.

Să dai trupului ce i se cuvine trupului şi spiritului cele necesare sufletului. Căci dezechilibrarea balanţei înseamnă căderea în robia poftelor sau în cea a trufiei.

Omul nu-i mai mult decât este. Darnici mai puţin.

Trebuie să se descopere, pentru a cunoaşte pacea şi înţelepciunea.

Căci echilibrul este plăcut lui Dumnezeu.

Învăţăturile lui Colb 17, 2

c.

Mânia mea e cumplită şi răspândesc înjur spaima.

Feriţi-vă să atrageţi asupra voastră Furia mea nemărginită.

Pentru că eu sunt atotputernic Atotstăpânitor şi atoateştiutor.

Nimeni nu mi se poate împotrivi.

Bucuraţi-vă de chinurile pe care vi le dăruiesc.

Pentru că astfel îmi îndepliniţi vierea, îmi satisfaceţi plăcerea.

Nu pentru asta v-am creat?

Să nu îndrăzniţi să cârtiţi să nu îndrăzniţi să judecaţi Cele ce-s deasupra voastră.

Ce înseamnă durerea Muştei căreia îi rupi aripile?

Ce înseamnă moartea unui om?

Nimicnicie.

Doar eu sunt veşnic Doar eu am dreptul la bucurie.

Slăviţi-mă, adoraţi-mă şi, poate, îmi va fi milă de voi

Imnurile lui Madby 13, 13

15.

Galera se legăna molcom pe valurile leneşe. Se auzea răpăitul ritmic al tobei şi plescăitul vâslelor ce pătrundeau în apă.

Enor stătea pe punte, rezemat de balustradă. Privea apa verde, limpede, în care se zăreau cârduri de peşti argintii, ce se mişcai iute… şi-l asculta pe Timatheus, care povestea cu o voce monotonă, lipsită de intonaţie… voce de om obosit, lipsit de speranţă…

Arestatul se afla în cală, izolat Nu avea voie să vorbească nimănui. Pus în lanţuri, păzit fără încetare, până

când nava va ajunge în Civis, unde va fi preluat de garda pretoriană şi supus judecăţii.

Totul părea atât de ireal... lucrurile se declanşaseră pe neaşteptate... iarvoceatemă, de automat avameşului, depăna istorisirea:

— După aceea ne-am retras într-o căsuţă pe care o închiriasem... avea o grădină mare, cu măslini bătrâni... Ne-am apucat să pregătim cina, iar Colb s-a retras într-un colţ al livezii. M-am dus să-l chem, când masa a fost gata Stătea pe o piatră, cu faţa ascunsă în mâini. I-am spus: „Învăţătorule, ceilalţi te aşteaptă. A ridicat capul şi i-am văzut faţa plină de lacrimi Mia zâmbit, de parcă-şi cerca iertare că-l găsisem dând dovadă de slăbiciune. A şoptit: „Ştii, Timatheus, se apropie clipa... niciodată n-am putut să mă obişnuiesc cu gândul morţii... cunosc că-i temporară şi totuşi mă înspăimântă... bieţii oameni, p pentru careeveşnică L. Îngrozitoare-i imaginea nefiinţei... de fiecare dată e la fel... am devenit prea uman, am căpătat temerile omeneşti... ar fi trebuit să mă obişnuiesc, doar am trecut de atâtea ori prin asta... şi nu mă pot împiedica să-mi fie frică... de fiecare dată apare întrebarea: şi dacă, după cele trei zile... dacă, de data asta, va fi definitiv? Pentru eternitate? Nu, nu mă pot obişnui cu gândul ăsta... iar spaima capătă de fiecare dată altă înfăţişare... mă gândesc că voi reuşi, poate, şi de data asta să-mi împlinesc misiunea... dar rândul viitor? Dacă o dată şi o dată, Tatăl mă va părăsi? Pe de altă parte, am obosit... oriunde mă duc, mă aşteaptă aceeaşi soartă: chinuri de neimaginat, ce se termină în nefiinţă... şi o iau iarăşi de la început... voi. oamenii, nu ştiţi ce înseamnă chinul veşniciei... iar vorbele mele sunt inutile... minţile făpturilor lui Dumnezeu – de pretutindeni – n-au ajuns încă la înţelegere...” M-a privit şi a văzut, după uluirea ce mă cuprinsese, că nu-i înţelesesem. Nici acum nu ştiu ce-a vait să spună. S-a ridicat şi a /.is: „Să mergem, să nu-i lăsăm să ne aştepte.

Nu trebuie să-mi cunoască şi ei slăbiciunea… să nu-i cuprindă îndoiala… pentru că vor trece prin momente grele şi au nevoie să fie tari…”

Ne-am aşezat la masă. A binecuvântat bucatele, mulţumind Domnului pentru darurile sale. A mâncat puţin, preferând să ne privească, pe rând… Apoi, după ce s-au îndestulat cu toţii, a grăit cu glas blând, plin de milă: „Iată, clipa încercării a sosit. Vă voi părăsi curând. Şi, dacă un moment am fost speriat de propria-mi soaţă, acum sunt îngrijorat pentru voi. Căci vă aşteaptă vremuri de prigoană şi de îndoială. Iar eu nu voi fi cu voi, să vă ajut…”

Helban l-a privit cu o uimire înspăimântată: „Cum să ne părăseşti. Doamne? Ce se va alege de noi? Cine-ţi va răspândi învăţătura care abia acum începe să încolţească în sufletele semenilor noştri şi n-a apucat să dea roade?”

Iar Colb a spus; „Misiunea mea pe pământ s-a încheiat. Iar învăţătura mea rămâne moştenirea voastră, s-o răspândiţi şi s-o faceţi folositoare. Cecrudă-i soarta… Cel ce mă iubeşte şi-şi va da viaţa pentru mine va fi considerat trădător, iar numele lui va fi urât peste veacuri… iar acela ce-mi va înţelege cel mai bine vorbele şi le va face cunoscute lumii întregi nu m-a auzit niciodată şi face parte dintre cei care mă duşmănesc… Uneori, ura este o formă a dragostei… în sufletul tău iubeşte ce n-ai vrea să iubeşti, pentru că ţi se pare nedemn de iubire… dar spiritul ştie mai multe decât mintea… şi, în această luptă, mintea iese, pe moment, învingătoare…”

Johanen, fratele cel mai tânăr, a început să plângă: „Doamne, nu ne părăsi! Suntem prea slabi şi nu vom şti să luptăm împotriva Celui Rău!”

Iar învăţătorul a lăsat mâhnirea de-o parte şi a spus: „Nu stă în puterea mea de a decide dacă pot să rămân cu voi sau nu. Lucrurile simt deja stabilite. Cât despre lupta împotriva Celui Rău… Nu există Cel Rău. Dacă nu-i decât un singur Dumnezeu, atunci cum să existe un duh al

răului, im dumnezeu al negaţiei? Domnul e unul singur, nu-i loc şi pentru alte duhuri. Acestea sunt închipuiri ale minţii omeneşti care încearcă să explice fapte pe care nu le înţelege… sau care nu-i convin. Fiindcă singurul rău care este în lume se află în minţile noastre. Invidia, egoismul, lăcomia, cruzimea… toate acestea sunt chipurile răului care se nasc în cuget şi se întrupează în faptă. Nu un duh din afară vine să ne îndemne spre lucruri nepotrivite, ci lipsa de stăpânire de sine a oamenilor. Dacă omul s-ar cunoaşte pe deplin, dacă s-ar strădui să înăbuşe în el pornirea de a exagera cerinţele trupului şi să dezvolte iubirea faţă de sine şi faţă de semeni, atunci în lume n-ar exista rău şi nimeni n-ar crede inexistenţa unei făpturi a întunericului…”

Iar Huda a întrebat: „Învăţătorule, oare te-am auzit bine? Ai spus că iubirea de sine e o virtute? Oare egoismul nu-i iubire de sine?”

Şi Colb a zâmbit, apoi a răspuns: „Iubire de sine înseamnă a şti să preţuieşti darurile dumnezeieşti… să le foloseşti în scopul pentru care au fost făcute… să nu le iroseşti zadarnic, nici să le exagerezi. Iubirea de sine înseamnă să ai grijă să nu-ţi faci singur rău. Iar prin aceasta, preţuindu-te pe tine. Înveţi să-i preţuieşti şi pe alţii. Egoismul constă în a pune plăcerea mai presus de locul ce i se cuvine, să pierzi controlul asupra ta şi, devenind indiferent faţă de adevăratele-ţi nevoi, să-ţi fie indiferente şi nevoile altora. Vei pretinde pentru tine mai mult decât îţi trebuie şi, sub aparenţa iubirii de sine, îţi vei face un mare rău, pentru că-ţi vei pierde identitatea şi legătura cu semenii”.

Helban a zis: „Iată, după ce am umblat alături de tine atâta amar de vreme, mai avem încă multe de aflat. Ce ne vom face singuri, lipsiţi de sprijinul tău, noi – care suntem atât de slabi?”

Şi Colb i-a răspuns: „Voi nu sunteţi slabi. Sunteţi mai

puternici ca mine. Pentru că eu am cunoscut aceste adevăruri, iar voi le-aţi descoperit. Eu am pogorât pe pământ înzestrat cu ştiinţă, iar voi v-aţi ridicat spre ea, fără să vă silească nimeni, doar din dorinţa voastră de a fi mai buni. Dar să lăsăm discuţiile şi să petrecem împreună ultimele ceasuri hărăzite de soartă, veselindu-ne şi bucurându-ne de faptul că ne-am cunoscut, că Domnul a vrut să-i facem lucrarea împreună”.

Şi l-a rugat pe Johanen, care avea voce frumoasă, să cânte melodii simple, ţărăneşti, iar pe Huda să toarne vin în pahare.

Dar nouă nu ne ardea de veselie, pentru că vorbele lui fuseseră triste şi îngrijorătoare, deşi nu pricepuseiăm mare lucru din ce spusese.

L-am luat pe Huda de-o parte şi i-am povestit despre pâra la împărat. S-a albit la faţă şi a şoptit: „Lucrurile se precipită… Conducătorii Templului se simt în pericol şi încearcă să se salveze, sacrificându-i pe alţii… pentru că latganii n-au avut niciodată încredere deplină în obdini şi i-au supravegheat cu atenţie. Izolarea şi încăpăţânarea poporului nostru de a nu se lăsa asimilat nu plac celor puternici. Ştiu că marele preot e îngrijorat din cauza legii de lesdivinitas. În Calmeea nu s-a aplicat aproape de loc… iar stăpânirea a devenit bănuitoare, fiindcă-i puţin posibil ca în provincia aceasta, cu o credinţă atât de diferită de a altora, lumea să accepte fără crâcnire divinitatea lui Madby… Şi, pentru a salva tradiţiile care ne-au păstrat poporul, trebuie o jertfă… pentru ca latganii să se liniştească, să se convingă de fidelitatea supuşilor lor din această parte a lumii… Probabil că vor fi sacrificaţi şi fraţii din deşert. Erezia lor supără de multă vreme conducătorii, dar n-au avut prilejul s-o stârpească… Şi ce ocazie mai bună ar avea decât aceasta. când treaba cea murdară va fi făcută de stăpânirea străină, iar preoţii vor putea spune: *Iată, noi suntem cu mâinile curate*! *Alţii au săvârşit crima*!

Nu cred că avem scăpare… trebuie să fugim, să ne ascundem în munţi şi să trăim retraşi din lume până trece urgia, până se potoleşte setea de sânge a împăratului…”

Şi am hotărât să aşteptăm până se termină cina, iar apoi să ne sfătuim şi cu Helban. Fiiindcă singura soluţie ni se părea părăsirea Herihoonului.

Dar n-am mai apucat.

S-a auzit, deodată, zarvă mare, iar în grădină au năvălit oşteni din garda Templului. În urma lor venea Anar, în veşminte de brocart aurit.

Ne-au smuls de la masă şi ne-au îngrămădit într-un loc.

Iar Anar a spus cu dispreţ: „A venit vremea răsplăţii, Colb! Ne-ai vorbit de rău pretutindeni, ai încercat să zdruncini încrederea poporului în noi! în noi. cei care l-am ajutat să rămână neamul ales, cel căruia Zeul Nenumit i-a făgăduit stăpânirea lumii! Acum vei cunoaşte ce înseamnă să le ridici împotriva conducătorilor, ca un tâlhar!”

Colb a răspuns liniştit: „Ştiam că va veni această clipă. Dar de plătit trebuie să plătesc doar eu. Lasă-i pe ceilalţi să plece, să-şi vadă de treaba lor. Iar eu mă voi supune sorţii”.

Însă Huda n-a răbdat şi s-a repezit la Anar, răcnind: „Ticălos bătrân! Eşti gata să sacrifici un nevinovat pentru a-ţi păstra puterea şi privilegiile! Dar voi ajunge în faţa judecăţii şi voi povesti latganilor despre felul în care-i adorat Madby în templul pe care îl conduci! Şi să vedem pe cine vor considera vinovat: pe unul care îndeamnă la pace şi frăţie sau pe unul care-i minte pe stăpânitori?”

Căci Huda, fiind el însuşi preot, ştia modul în care fusese modificată slujba în aşa fel încât Madby să creadă că era adorat, fără a fi, de fapt…

Iar Anar şi-a pierdut cumpătul şi a strigat la căpitanul gărzii: „Ucideir

Ostaşul şi-a vârât sabia în pântecul lui Huda,

despicându-i-l. Iar prietenul nostru s-a prăvălit la pământ, horcăind, plin de sânge. Şi am stat, neputincioşi, sub ameninţarea suliţelor, până şi-a dat duhul…

Atunci unul dintre preoţi s-a apropiat de Anar şi i-a spus în şoaptă

— Eu, având auzul mai ascuţit decât al altora, l-am auzit – „Ce-o să facem acum? Căci am ucis un om fără judecată, iar luarea vieţii cuiva e permisă doar autorităţilor imperiale…”

Anar a răspuns: „Vom zice că s-a opus arestării”.

„Noi nu suntem îndreptăţiţi să arestăm vinovaţi. Doar să-i denunţăm pretorului… Poate era mai bine să-i trimitem pe latgani să-i ridice…” a şuşotit celălalt

„Ca să afle ce am vrut să ascundem? Nu. trebuie să găsim altceva… Vom răspândi zvonul că Huda a fost ucis de tovarăşii săi… pentru că era spionai Templului, trimis să afle ce complotează Colb… iar el ne-a anunţat că răzv rătiţii vorsă-l proclame pe învăţătorul lorâmpărat şi, neavând timp de pierdut, ne-am grăbit să intervenim cu gărzile noastre”.

„Bună idee… dar ei vor nega acest lucru… şi poate că latganii, cu respectul lor pentru procedură, vor scotoci adânc lucrurile, vor căuta martori şi vor descoperi lucruri care nu ne convin…”

„Atunci vom proceda astfel: să-i facem scăpaţi şi să-i izgonim din Herihoon… vom spune că n-am reuşit să-i prindem. Iar pe Colb să-l predăm pretorului, cu recomandarea de a-l trimite în Civis, să-l judece însuşi împăratul… Sau să-l dăm lui Ulpon, care a fost de faţă când Madby s-a înfuriat, auzind de Colb… Iar în capitală va fi greu să se găsească martori care să contrazică declaraţia noastră. Şi, după cât de furios arăta împăratul, nu cred că va prelungi procesul…”

„Atunci, aşa să fie”, l-a aprobat preotul.

Şi a chemat ofiţerii. Le-a dat câteva ordine, iar

soldaţii ne-au luat şi ne-au dus în mijlocul pustiei, la o zi de mers de Herihoon. Acolo ne-au eliberat, ameninţându-ne cu moartea, dacă vom îndrăzni a ne arăta în capitala provinciei.

Iar fraţii erau foarte speriaţi şi zăpăciţi, neştiind ce să facă. Pentru că ei credeau că învăţătorul, fiind însuşi Domnul, ar fi putut s-au spulbere în cele patru zări pe preoţi şi pe soldaţi… Şi, în loc de asta, rămăsese în mâinile lor, ca un miel dus la tăiere…

Au hotărât să se împrăştie prin diferite oraşe, pe unde aveau rude şi prieteni, şi să stea ascunşi un timp. până se v or potoli lucrurile.

Eu i-am lăsat în voia lor. v azându-i atât de îngroziţi.

Şi m-am gândit că, dacă voiau să-l trimită pe Colb în capitală, trebuiau să-l ducă într-un port, unde să-l urce pe o galeră… Aşa că am venit în Apoldo şi am pândit… iar când am văzut ceata de soldaţi însoţind prinsul, m-am interesat cu ce navă vor călători şi m-am înţeles cu căpitanul să mă ia şi pe mine…

Fiindcă, în prostia mea, m-am gândit că pot să-l apăr pe Colb la proces. În vremea cât am fost vameş învăţasem, cât de cât, legile. Iar în Civis învăţătorul va fi singur, fără nimeni alături de el… Măcar să vadă că nu l-am uitat, dacă altceva n-o să pot să fac…

Şi Timatheus a tăcut, privind şi el valurile mărunte, lente…

Continuarea poveştii, de după arestare, o cunoştea Enor.

Se pomeniseră, în toiul nopţii, cu mulţimea gărzilor înarmate ale Templului. Santinelele dăduseră alarma, neştiind dacă indivizii veneau cu gândim bune sau dacă începuse răscoala obdinilor.

Dintre rânduri ieşise Anar, care ceruse să-l vadă imediat pe Ulpon.

Generalul venise, cu ochii cârpiţi de somn. îl salutase

reţinut pe marele preot şi-l întrebase ce dorea în puterea nopţii.

— Am adus un prins primejdios, de care se interesează însuşi împăratul-zeu.

— Probabil Colb, rânjise Ulpon.

— Chiar el. Plănuia să vină. dis-de-dimineaţă. la Templu, să anunţe oamenii că el este Cel Aşteptat, să se proclame rege al Calmeeii şi să declare război imperiului. Gloata abia aşteaptă să fie aţâţată... Oricând se găsesc destui nebuni care să urmeze alt nebun. Aveam un informator în grupul lui, unul dintre ucenicii Templului. L-au ucis când ne-au văzut şi au fugit... dar au reuşit să-l capturăm pe Colb.

— Asta-i o problemă a pretorului, bombănise generalul. Dacă depăşeşte puterea lui, atunci a guvernatorului. Eu sunt militar, îndeplinesc ordinele superiorilor mei. Nu mă amestec în treburile administraţiei.

Şi, după ce salutase scurt, generalul se întorsese în cazarmă.

Anar rămăsese cu gura căscată. Nu se aşteptase la un asemenea răspuns.

Îşi strânsese oamenii şi dusese prizonierul la preţură.

Acolo îl denunţase pe Colb pentru complot împotriva statului şi de crimă de lesdivinitate.

Pietonii, abia numit în funcţie, un om slab şi necunoscător al problemelor din Calmeea, nu voise să se amestece. Declarase că problema îl depăşeşte şi-l trimisese la guvernator.

Spre dimineaţă, generalul fusese chemat la conducătorul provinciei. Nu se ştie ce-au discutat, dar Ulpon se întorsese de acolo încruntat şi supărat. Se părea că fuseseră convocaţi toţi magistraţii principali ai oraşului. Problema era complicată. Auziseră toţi de Colb şi de predicile lui. Nimeni nu-l considera o ameninţare pentru

autorităţi. Dar la mijloc se afla acuzaţia gravă de lesdivinitas… cu care nu se glumea… mai exista şi un mort, ucis în condiţii dubioase… Dar, mai presus de toate, se aflase de mânia lui Madby împotriva acelui predicator mărunt, dintr-o provincie lipsită de importanţă.

Se spălaseră pe mâini cu toţii şi consideraseră că-i mai prudent să

1 lase pe împăiat să hotărască.

Exact aşa cum dorise Anar…

Şi, la sugestia acestuia, care pomenise de grupuri de adepţi înarmaţi care ar putea încerca să-şi elibereze învăţătorul, guvernatorul decisese ca prinsul să fie trimis în capitală sub paza unei cohorte.

Iar la Apoldo gonise un mesager, să anunţe să fie pregătită o galeră…

Colb plecase spre port. În lanţuri. Înconjurat de oşteni înamiaţi. care bombăneau supăraţi că se terminase cu viaţa uşoară…

n.

Şi l-au întrebat pe Colb:

— Iată femeia aceasta este adulteră. După lege, trebuie ucisă. Ce să facem cu ea?

Iar Colb a răspuns:

— Care dintre voi ştie ce-i în sufletul ei şi de ce a făcut ceea ce a făcut? Căci amarnice sunt chinurile oamenilor şi, până nu treciprin ele, nu le poţi înţelege suferinţa. Fer iţi-vă să-i condamnaţi pe alţii, pentru că oricând viaţa vă poate aduce într-o situaţie pe care alţii s-o creadă de condamnat.

Helban, Viaţa şi spusele lui Colb 7, 13

Anar avusese dreptate.

Civisul nu se sinchisea de prinsul obdin. escortat de soldaţi către palatul imperial. Văzuse căzând capelele unor oameni de seamă, măceluri cumplite şi răfuieli nemiloase. Nu ştia nimic despre predicatorul mărunt din deşerturile

de la capătul imperiului. Soarta lui nu-l interesa. Încă un prizonier, încă o execuţie… Lucruri atât de banale încât nu mai atrăgeau atenţia.

Timatheus urmaşe grupul de legionari, sperând să intre odată cu ei în palat.

Colb îl văzuse şi-i zâmbise trist, mustrător.

Dar gărzile imperiale, în uniforma lor roşie, permiseseră accesul doarprinsului şi escortei… iarvameşul rămăsese la capătul scărilor imense, sclipitor de albe, ce urcau către castel.

Enor nu apucase să vadă palatul terminat, aşa că privise. În timp ce mergeau, în stânga şi în dreapta. Trepte lustruite, mărginite de balustrade imense, adevărate ziduri… dincolo de care se vedeau grădini pline cu flori multicolore. Terase întinse, la capătul cărora se aflau posturi de pază. iar la mijloc havuzuri cu nuferi albi şi galbeni printre stropii ce trasau arcuri graţioase… bănci din metal verde sau piatră galbenă, în contrast cu podeaua de-un alb imaculat… Apoi uşile din bronz, imense, grele, ca de cetate… deschise… în faţa lor, trei şiruri de oşteni din gardă, cu lănci argintate şi armuri aurite, cu penaje stacojii fâlfâind în adierea ce venea dinspre Imbru…

Un grup de soldaţi din gardă îi încadrase şi-i condusese pe coridoarele uriaşe, luminate feeric. Pereţii sclipeau a onix şi opal, a malaliită şi bazalt şlefuit, lucios. Ajunseseră într-o sală imensă, fără ferestre. Din tavan se scurgeau raze albe. mai puternice decât ale soarelui.

Salajudecăţii imperiale.

Lângă peretele opus uşii. un tron masiv, din aur împodobit cu bijuterii aranjate în forată de pene de păun. În stânga lui, mese pentru grefieri. Pe laturi, bănci din abanos. În centru, boxa acuzatului. Fără scaun. Un acuzat n-avea voie să şadă în prezenţa împăratului.

În boxa aceea l-au condus pe Colb şi l-au lăsat sprijinit de zăbrele. Predicatorul era epuizat. Flămânzise

tot timpul călătoriei, refuzase să mănânce, se cufundase în meditaţie. La ce s-o fi gândit atâtea zile? Arăta palid, slab, cu ochii mari, încercănaţi…

Soldaţii s-au aliniat de-a lungul zidului în care se afla uşa, de o parte şi de alta a intrării Au aşteptat, rezemaţi în lănci. Şi ei erau obosiţi, prâfuinţi… nu se comparau cu militarii eleganţi din gardă… oare aceştia mai reprezentau o forţă de elită, cum fusese pe vremuri legiunea Victris? Sau deveniseră curteni rafinaţi? Totuşi, legiunea Divina se compunea din supravieţuitorii de la Termosty… nebunul de Servius o mai fi făcând parte din ea sau ajunsese în vreun fort de graniţă?

Brusc, în spatele tronului s-a deschis o uşă pe care n-o remarcase nimeni. O bucată de perete a alunecat într-o parte, iar prin golul astfel creat a intrat Madby.

Purta veşmântul lui obişnuit, din material metalizat, albastru. Cel în care îl văzuse în timpul bătăliei cu poliţii. Pe umeri, aruncată neglijent, o mantie lungă până la pământ, din brocart siniliu, brodat cu argint Pe frunte, un cerc de aur, împodobit cu safire imense.

În urma lui. Sabrin. În uniformă de gală. Şi doi grefieri în togi albe.

Zeul s-a aşezat şi a făcut semn celorlalţi să ia loc. Apoi s-a uitat, cu o bucurie răutăcioasă, spre cel din boxă. Ochii îi sclipeau reci, ca nişte bucăţi de cer îngheţat. S-a adresat generalului:

— Formulează acuzarea!

— Deţinutul, de familie necunoscută, loc de baştină idem, numit Colb de către adepţii lui, a pretins că-i trimisul şi reprezentantul unui zeu unic, altul decât maiestatea sa imperială Madby. Prin aceasta, a încălcat legea de lesdivinitas şi numai pentru acest lucru merită moartea. În afară de aceasta, a încurajat răzmeriţe împotriva autorităţilor, a opus rezistenţă la arestare şi a cerut distrugerea imperiului.

— Observ am?

— Dosarul nu-i întocmit după regulile obişnuite. S-a aplicat procedura de urgenţă, iar cei care l-au capturat au scăpat complicii. Deci nu avem martori din partea apărării Printr-o neglijenţă inexplicabilă, pretorul şi marele preot din Herihoon n-au trimis nici martorii acuzării. Doar declaraţii scrise. În afară de acestea, prizonierul nu are apărător. Ar putea nega obiectivitatea şi corectitudinea procesului. Trebuie să menţionez că la intrarea în palat se oflă un obdin, fost membru al administraţiei locale a vămilor, care solicită să i se încredinţeze postul de avocat al acuzatului. Pentru ca procedura să fie respectată, propun amânarea procesului.

— Să vedem ce are de spus şi Colb. a rânjit zeul.

Prinsul a dat din cap. resemnat:

— Ora încercării a sosit. N-are rost s-o amânăm.

— Ai nevoie de apărător? îl accepţi pe cel care doreşte să se compromită alături de tine?

Colb a răspuns iute:

— Nu trebuie să sufere oameni nevinovaţi. Ce va fi aici va fi între noi doi… indiferent de procedura pe care vrea s-o respecte generalul…

— Ce părere ai despre acuzaţii?

— Poveştile cu răzmeriţele, opunerea la arestare şi incitarea la violenţă nu se potrivesc cu învăţătura mea. Cineva care ar fi ştiut ceva despre ea n-ar fi făcut asemenea afirmaţii.

— Bine. S-ar putea să nu le folosim. Dar prima parte… cea privind divinitatea mea?

Colb n-a răspuns. S-a mulţumit să-l privească pe cel de pe tron.

Iar Enor a avut din nou senzaţia aceea bizară că aude, în mintea lui, o conversaţie care nu avea loc…

— Ştii prea bine ce eşti, Madby. Trufia te-a împins să joci un rol ce nu ţi se potriveşte. Iar adevărul nu poate 6

ascuns la infinit.

— Voi trăi veşnic. Deci sunt zeu. Iar tu vei pieri în chinuri. Şi nu va interveni nicio divinitate în ajutorul tău.

— Soarta mea a fost stabilită de mult. Nu eşti decât un instrument al ei. În lipsa ta se găsea altul. Cât despre divinitatea ta… rezervele de energie îţi sunt pe sfârşite… iar pe Glia nu se găsesc minereuri care să-ţi permită să le refaci. Sigur, vei trăi mai mult decât un om… dar, după cum ştii prea bine, existenţa ta e limitată.

În tăcerea încordată a răsunat glasul furios al zeului:

— Deci nu crc/i că suni /cu?

— Există un singur Dumnezeu. Şi acela nu eşti tu!

Enor a îngheţat. Colb făcuse o afirmaţie ce-l condamnase… o afirmaţie pe care se ferise până atunci s-o facă. Chiar el fusese de faţă când Colb evitase să răspundă la această întrebare, cu ani în urmă. Iar acum, folosise cuvinte tranşante, care nu lăsau loc nici unei interpretări. Oare învăţătorul înnebunise? îşi dorea moartea cu orice preţ? apoi iarăşi vocile neauzite, răsunându-i în interiorul craniului:

— Ştii multe… dar nu totul!

— Ştiu totul. Inclusiv ceea ce nu îndrăzneşti să recunoşti. Cunosc planul pe care l-ai făcut ca să-ţi garantezi legenda. Dormi în na va ta, care-i ascunsă în interiorul palatului. E programată să pornească spre lumea din care ai venit, în momentul în care viaţa se va scurge din tine. Vei dispare în adâncurile universului, iar oamenii te vor aştepta. Aşa doreşti tu să rămâi în amintirea lor: nemuritor. Dar câte zeităţi au fost uitate! Palatul tău se va prăbuşi, iar odată cu el şi visele tale. Căci timpul netezeşte minţii şi acoperă cu praf cetăţile cele pline de fală. Iar din amintiri deşarte nu rămâne nimic. Madby, Madby, ţi-ai irosit energia în zădărnicii, în demonstraţii inutile şi plăceri de-o clipă! Aveai puterea de a face bine… nu şi cugetul potrivit. Ai preferat plăcerea egoistă. Ai fost

cântărit şi găsit ban calp, bun de aruncat.

— Dacă există alt Dumnezeu, de ce nu intervine în apărarea ta? De ce nu mă striveşte ca pe o muscă?

— Dumnezeu nu se ocupă de mărunţişuri.

— Deci viaţa ta nu înseamnă nimic?

— Dacă din învăţătura mea nu rămâne ceva, atunci trecerea mea pe Glia a fost inutilă. Iar dacă sământa va rodi, la ce-mi mai trebuie trupul acesta slab şi neputincios?

— Vorbe şi iar vorbe! Eu mi-am demonstrat divinitatea prin fapte! Tu, dacă eşti ceea ce susţii, de ce nu lăptuieşti ceva care să mă contrazică?

— Ţi-am arătat, odată, că sunt mai puternic decât tine. Nu înţelegi că nu faptele contează, ci interpretarea pe care le-o dau oamenii? Miracolele cu care te mândreşti, care ţi-au confirmat poziţia de zeu… dacă le-ai fi săvârşit în pustiu, fără martori, ar fi avut vreo valoare?

— Notaţi, a intervenit Sabrin, adresându-se grefierilor. Acuzatul refuză să răspundă întrebărilor zeului, nefiind în stare să contrazică adevărul.

— Ce-i adevărul? a întrebat Colb, zâmbind.

Sabrin s-a burzuluit:

— Adevărul este ceea ce vede toată lumea!

— Oare? Pe piept, în partea dreaptă, ai o cicatrice în formă de stea. Urma unei săgeţi azore. N-o vede nimeni, fiind ascunsă sub haine. Dare adevărat că există?

Generalul a rămas o clipă cu gura căscată, apoi a ripostat, rânjund:

— Puteai afla lucrul ăsta de la oricare dintre servitorii mei!

— Bineînţeles. Am vrut doar să-ţi demonstrez că adevărul nu-i ceea ce vede toată lumea. După cum unele dintre cele pe care le văd toţi nu-s adevărate.

— Să lăsăm sofismele! Aici are loc o judecată! Apără-te, dacă ai argumente!

— Cel ce ştie că am dreptate tace, pentru că-i de

partea neadăvărului. Iar venirea mea pe lume n-are ca scop răsturnarea unor lucruri prin miracole sau prin fapte ieşite din comun, ci lămurirea oamenilor, învăţarea lor. Există un singur Dumnezeu, iar Madby nu-i acela. Voi muri pentru vorbele mele, pentru că în ele se află acel adevăr pe care nu-l vede nimeni.

Aş fi murit orice aş fi zis, nu-i aşa, Madby? Aştepţi de mult clipa răzbunării, iar vremea ta a sosit. Iată, sunt în mâna ta, iar tu nu ştii ce înseamnă mila. Cum să fii zeu, dacă nu cunoşti îndurarea? Puterea nu-i e dată nimănui ca să facă rău. Nici măcar lui Dumnezeu. Dar tu nu înţelegi asta… de aceea vei rămâne un muritor oarecare… cu toate puterile tale care aici, în lumea asta, par divine.

— Acuzatul sfidează curtea, a mormăit Sabrin. I se cuvine o pedeapsă aspră!

— Ce prevede legea în caz de crimă de lesdivinitas? a întrebat, suav.

Madby.

— Spânzurarea sau decapitarea după rang. Fiind vorba de un provincial fără importanţă, spânzurătoarea.

— Şi în cazul în care vinovatul îşi agravează situaţia prin obrăznicie şi jigniri aduse judecătorilor?

— Ardere pe rug sau rupere pe roată.

— Atunci, roata să fie! a zâmbit vesel Madby. Nu va veni niciun zeu să te salveze, Colb! Eşti în mâinile mele şi pot face cu tine ce vreau!

— Aşa este, a răspuns acuzatul. Dar uneori victima se dovedeşte mai puternică decât ucigaşul. Iar moartea mea s-ar putea să însemne o înviere.

— Nu există înviere! Doar moarte! Neantul negru… băut fără fimd! Viaţa trebuie trăită din plin. Să guşti din toate plăcerile, să-ţi satisfaci toate fanteziile!

— Te sperie moartea… dacă supuşii tăi ar şti că zeul lor se teme de moarte… Uneori moartea înseamnă o uşurare, nu-i neapărat motiv de spaimă…

— Pentru tine, pe roată, când vei avea oasele zdrobite, moartea va însemna cu adevărat o mare uşurare!

— Ne vom întâlni la execuţie, Colb, a încheiat procesul Madby. Să vedem dacă şi atunci o să ai chef de discuţii! Luaţi-l!

Soldaţii l-au scos din boxă şi l-au dus într-o celulă din subsolul palatului, unde urma să-şi petreacă noaptea.

O.

Un om bogat şi de seamă a organizat o petrecere şi-a în vitat pe toţi cei care meritau.

Iar robii au trudit din greu, pregătind bucate alese şi trăgând vinul din butoaie.

Dar când s-a înserat şi mesele fuseseră umplute cu de toate, iar lumânările au fost aprinse, n-a venit nimeni…

Slugile, văzând că munca lor fusese zadarnică, iar stăpânul era întristat, au spus:

— Să mergem şi să chemăm la ospăţ pe toţi cei pe care-i vom întâlni! Fiindcă nu se cade să stai singur, mâhnit, în seara menită bucuriei!

Dar stăpânul a răspuns:

— Cele ce se pregătesc nu sunt pentru cine se nimereşte! Iar cei care n-au ştiut să se bucure de mila şi dărnicia mea, au pierdut pentru totdeauna ocazia. Pentru că nimeni nu-i poftit de două ori, iar eu nu mă rog de cei cărora vreau să le fac bine!

Şi adevărat vă zic vouă: masa vă aşteaptă, iar stăpânul e darnic! Dar a veţi de gând să răspundeţi în vi taţi ei sale?

Învăţăturile lui Colb 42, 6

Soarele se ridicase bine pe cercând gărzile palatului l-au împins pe Colb afară din temniţă. Şi l-au predat legionarilor din Brita, cei care-l aduseseră din Calmeea. Sadismul lui Madby hotărâse ca ei să-l însoţească pe ultimul drum, nu gărzile pretorului, cum ar fi fost normal.

Spre surprinderea lui Enor, pe şosea se strânsese o

mulţime de oameni. Ce avea execuţia aceea atât de deosebit, de veniseră atâţia spectatori?

Au coborât încet scările monumentale. Colb păşea liniştit, purtându-şi lanţurile grele. Au trecut printre oamenii care se dădeau la o parte. Surprinzător, pe chipurile lor nu se citea ură pentru duşmanul zeului. Doar curiozitate şi dispreţ. Se uitau la predicatorul obdin ca la o ciudăţenie, ca la o monstruozitate. Dar nu se dedau la violenţe, nici fizice, nici verbale. Doar priveau.

Atunci, în momentul în care se aflau în mijlocul mulţimii, pe terasa din faţa palatului strălucitoraapărut Madby. Uriaş, impunător, impresionant.

Plebea a izbucnit în urale, în aclamaţii frenetice.

Zeul a ridicat mâna, cerând să fie ascultat. Apoi vocea lui a tunat, auzindu-se limpede în întreaga vale:

— Iată, individul acesta pretinde că el reprezintă adevărata divinitate. Că eu nu sunt zeu.

Mulţimea a început să fiaibă. S-au auzit proteste, blesteme la adresa blasfematorului.

Iar Madby a continuat calm:

— Poporul latgan deţine puterea în stat. Vă las să alegeţi, în deplină libertate: cine vreţi să vă fie împărat? Cine e zeu? Colb sau Madby?

Din mii de piepturi a ţâşnit un strigăt prelung:

— Madby! Maaadby! MAAADBY!

— Ce i se cuvine lui Colb?

— Moartea! MOARTEA!

Şi împăratul a zâmbit fericit…

Dar Enor a observat că şi Colb zâmbea. Zâmbetul lui era trist, compătimitor…

Din gloată au început să zboare pietre, ouă stricate…

Oştenii au ridicat scuturile grele, dreptunghiulare, protejându-l pe prizonier. Şi pe ei înşişi…

Au început urcuşul către vârful Colinei Execuţiilor, pe cărarea abruptă, săpată în roca moale, fărâmicioasă.

Iar din urmă se auzea hăulitul înspăimântător, plin de cruzime, al mulţimii care începuse să adulmece sânge:

— Moarte! Moarte!

Deci Madby nu se mulţumea doar să-l ucidă pe Colb… dorea şi umilirea lui, concomitent cu propria lui slăvire, cu confirmarea publică a divinităţii sale…

De aceea adunase plebea dornică de spectacol…

Aruncând o privire în urmă, Enor a văzut robii imperiali împărţind băutură, mâncare… poate şi bani… Mulţimea fremăta veselă, încântată de pomană. Din mijlocul ei au răzbătut, la început timid, apoi tot mai puternice, aclamaţii:

— Slavă lui Madby! Slavă zeului!

Iar Madby zâmbea, încântat, plin de măreţie…

Urcuşul era greu. Colb gâfâia sub greutatea lanţurilor. Se apropiau, pas cu pas, de culme. Au ajuns…

Soldaţii s-au desfăşurat în semicerc, la marginea râpei, lăsând loc liber în partea dinspre palat, pentru ca împăratul să vadă execuţia.

Călăii cu cagule roşii, goi până la brâu, au preluat prinsul ce rămăsese singur. I-au scos lanţurile, l-au întins pe o roată imensă, din lemn gros, trainic, şi i-au legat braţele şi picioarele de obezi.

Apoi au aşezat cercul pe o platformă joasă, între alte două roţi identice, pe care fuseseră înlănţuiţi alţi condamnaţi. Doi bărbaţi solizi, bărboşi, cu ochi sălbatici. Unul a întors capul spre noul adus şi a şuierat printre dinţii sparţi:

— Am auzit că eşti un proroc… un învăţat… că ai predicat oamenilor despre bunătate şi milă…

— Toţi oamenii sunt fraţi, a oftat Colb. Dar încă nu-şi dau seama de asta…

— Fraţi vitregi, poate, a mârâit tâlharul. Bunătate! Milă! Noi ne aflăm aici, pe roată, iar ceilalţi se bucură de chinul nostru! N-am omorât destui! Ah, dacă omenirea ar fi

avut un singur cap, să i-l zbor dintr-o lovitură!

— Mai bine ţine-ţi gura aia spurcată! a bombănit cel din stânga. Omul ăsta nu-i ca noi. N-are mâinile mânjite de sânge. Noi ne meritǎm pedeapsa. Dar el…

— Toţi meritaţi pedeapsa, a intervenit călăul. Şi lăsaţi pălăvrăgeala, că acuşi începe distracţia!

Mulţimea tăcuse. La poalele colinei, un funcţionar al preţurei citea ceva dintr-un pergament. Probabil hotărârile judecătoreşti. Când a terminat, gloata a izbucnit în urlete.

Atunci călăul a ridicat bara grea din fier, lungă de trei coţi, şi a arătat-o celor aflaţi jos. I-au răspuns alte urlete.

Cu mişcări lente, teatrale, individul cu cagulă roşie s-a îndreptat spre osânditul de pe roata din dreapta şi a lovit puternic. Oasele braţului au trosnit, carnea s-a zdrobit sub izbitură Cel legat a ţipat o dată, asurzitor. I-a răspuns răcnetul din vale. Altă lovitură, peste celălalt braţ… apoi una peste piciorul stâng… încă una, peste cel drept… Victima nu mai ţipa. Nici măcar nu mai gemea. Leşinase.

Cu aceleaşi gesturi rituale, supliciul a fost săvârşit şi asupra osânditului din stânga…

În final, după ce a arătat iarăşi mulţimii drugul înroşit de sânge, călăul s-a abătut asupra lui Colb.

După prima izbitură, învăţătorul a gemut slab:

— Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac!

A ţipat când a fost lovit din nou, apoi şi-a pierdut cunoştinţa…

Călăul şi-a chemat ajutoarele. Cu ajutorul scripeţilor, au ridicat roţile grele în vârful unor stâlpi înalţi. Acolo, în bătaia soarelui, cu oasele zdrobite, osândiţii urmau să se chinuie până când moartea se va îndura de ei…

Madby privise totul, cu un interes lacom.

Mulţimea tăcuse. Spectacolul se terminase. De aici încolo, cei care aveau răbdare şi tărie puteau aştepta până când victimele se trezeau din leşin şi simţeau cu adevărat

durerea. Iar vaietele lor inutile se vor răspândi în toată valea…

Dar până atunci mai era…

Latganii preferau fapta, acţiunea, chiar plină de cruzime, pândei îndelungate a chinului. Aşa că gloata, după ce s-a îndopat cu darurile imperiale, s-a tot rărit, până când în vale n-a rămas nimeni…

Madby plecase şi el, fluturându-şi mantia sinilie…

Călăii îşi strânseseră sculele şi coborâseră panta abruptă. Nu mai aveau ce face, îşi terminaseră treaba…

Centurionul şi-a strâns oamenii, a ales pe cei de corvoadă, le-a stabilit orele de gardă…

Apoi au plecat şi soldaţii…

Pe colină rămăseseră doar cele trei roţi înălţate spre cerul indiferent şi Enor, care trăsese la sorţi primul schimb. Mai urma să vină o dată, în miez de noapte.

În timp ce, stând rezemat de lance, privea oraşul ce se întindea printre coline, a auzit zgomot de paşi târşâiţi. Cineva urca pe potecă. S-a îndreptat spre marginea platoului, cu arma pregătită.

Pe cărăruia plină de pietre să căţăra, împleticindu-se, Timatheus.

Când a ajuns lângă el, Enor a văzut că vameşul era plin de sânge, că avea hainele rupte.

— Am încercat să le explic, a bolborosit obdinul. N-ai cu cine să discuţi… plebe tâmpită… nu-i interesa decât băutura… M-au lovit, m-au scuipat… şi totuşi sunt semenii mei. Abia acum îl înţeleg cu adevărat pe învăţător… nu trebuie să-i lăsăm în starea asta, avem o obligaţie faţă de ei. Iar Madby… câtă răutate! Dacă Dumnezeu arată aşa, mă lipsesc de el!

Enor l-a târât pe iarba uscată de lângă spânzurătorile goale şi l-a rezemat de un stâlp. I-a dat să bea din plosca lui cu zeamă de oţet şi ceapă, iar vameşul şi-a mai revenit…

După un timp, din înaltul stâlpilor s-a auzit un geamăt. Osândiţii se trezeau… abia acum începea adevăratul supliciu.

Muşte mari, negre şi verzi, se strânseseră grămadă pe membrele zdrobite, sugând sângele proaspăt. Ici, colo, pe stâlpii spânzurătorilor apăruseră coibi care aşteptau răbdători…

Victimele duhneau. A sânge, fecale, urină, transpiraţie…

Cei de pe roată aiurau… rănile şi căldura soarelui îi scoseseră din minţi. Cei doi bărboşi pomeneau de femei, de crime… îşi întrerupeau bolboroselile cu urlete şi ţipete disperate…

Colb gemea încet. Când şi când, se ruga, plin de-o speranţă vagă:

— Doamne, fie-ţi milă… scurtează-mi chinul… E atât de greu să fii om!

Apoi, după un timp, când soarele ajunsese chiar deasupra lui, a şoptit slab:

— Mi-e sete…

Timatheus, care încercase să-i vorbească, dar renunţase când îşi dăduse seama că nu-l înţelegea, a început să se agite. Enor l-a potolit:

— N-ai cum să urci acolo.

A înmuiat o cârpă în oţetul din ploscă şi, prinzând-o în vârful lăncii, a reuşit s-o ducă până la buzele osânditului, care a lins picăturile, apoi a oftat:

— Şi-n ultima clipă tot de acreală şi de amărăciune am parte…

După aceea, s-a potolit un timp.

Pe colina pustie se auzea vag zgomotul îndepărtat al megalopolisului, acoperit de plânsul stins, lipsit de speranţă, al vameşului…

Subit, ca o rafală de vânt izbucnită din senin, în mintea lui Enor a răsunat o voce răutăcioasă:

— Cum e pe roată, Colb? Cum se simte trimisul, reprezentantul, parte a adevăratului Dumnezeu, în faţa morţii?

— Mai bine decât te vei simţi tu, când îţi va veni clipa. Eu am speranţă în viitor, un prieten care mă plânge… Dar tu vei fi singur… singur şi fără speranţă.

— Nu încerca să mă sperii! Vorbeam despre tine. Nici nu-ţi dai seama ce bucurie mi-ai Scut! Ai îndrăznit să mă înfrunţi! Iar acum plăteşti! întotdeauna mi-am plătit datoriile!

— Nici nu ştii ce adevăr ai spus. Va veni vremea când îţi veiplăti datoriile… altfel decât crezi. Dar Dumnezeu e milă… poate că-ţi va dărui nefiinţa, nu chinul… să mori aşa cum ai trăit: inutil. Eu te iert, Madby.

— Mai ai putere încă să muşti, câine? Mai vorbim noipeste câteva ore, după ce te vâslei soarele de tot… Ciorile au început să se strângă. Mă voi amuza privindu-le cum te ciugulesc!

Şi-n mintea lui Enor s-a aşternut tăcerea.

Apoi a auzit vocea gâfâită a lui Timatheus:

— N-ai putea să-i scurtezi chinul? Eşti singur… nu te vede nimeni…

O lovitură de lance… ce înseamnă pentru tine o lovitură de lance? Eşti soldat… ai ucis oameni… fă-o şi de data asta, pentru binele lui…

Dar de pe roată s-a auzit o şoaptă blândă, îndurerată:

— Trebuie să-mi beau paharul până la fund… să simt durerea omului, dacă vreau să-l înţeleg, ca să-l pot izbăvi, ca să-l pot ierta… Acum ştiu ce înseamnă lipsa de speranţă… şi-l iert pe Madby… care-i atât de singur şi fără ajutor… Iertarea… trebuie… să… conducă… sufletele… Altfel… nu… rămâne… decât… durere…

Pe cărare s-a auzit zgomot de paşi care urcau. Enor şi-a dat seama că-i venise schimbul. Şi-a dorit ca până la lăsarea nopţii chinurile celor de pe roată să înceteze.

Altfel, ar fi riscat să-şi piardă minţile în timpul schimbului de noapte…

p-Fericiţi cei care aduc pacea.

Fiindcă ei înţeleg nevoile oamenilor şi le împlinesc.

Doar pacea poate să dezvolte mintea şi să alunge animalul din noi. Războiul trezeşte rămăşiţa bestiei a fiarei de pradă însetată de sânge.

Fericiţi cei ce aduc pacea.

Deoarece ei ştiu că nu ambiţia deşartă şi lăcomia fac omul fericit, ci împăcarea.

Oare fraţii trebuie să se ucidă între ei? Căci sângele cere sânge; iar răzbunările nu vor înceta niciodată.

Dar nu poţi aduce pace decât prin umilinţă.

Cineva trebuie să cedeze. Poţi întoarce şi celălalt obraz, când eşti pălmuit. Dar dacă acela care te-a lovit nu înţelege, gestul tău este zadarnic. Te va izbi din nou, cuprins de bucuria că-i mai tare, că nu i te opui. E mai de folos să-l faci să înţeleagă că nu trebuie să lovească. Că nu trebuie să-şi umilească fratele.

Pacea e frăţie.

Fericit cel ce-şi recunoaşte fraţii.

Învăţăturile lui Colb 21, 7

18.

Când Enor a revenit la post, colina fusese cuprinsă de întuneric.

Osândiţii se liniştiseră. Muriseră din cauza rănilor sau le dăduse lovitura de graţie vreun soldat milos…

Enor coborâse la capătul potecii, în vale, nesuportând apropierea cadavrelor. Nu avea ce să păzească. Înjur, beznă tăcută. Zvonul îndepărtat al oraşului încetase. Parcă întreaga populaţie murise… sau dispăruse, transferată brusc într-o altă dimensiune.

Chiar şi palatul zeului, strălucitor în lumina-i albă, nepământească părea cuprins de aceeaşi neexistenţă în lumea reală…

Timpul înţepenise, înlemnise, împietriseşi în tot universul rămăsese doar Enor…

Care-şiamintea, cu o limpezime neimaginabilă, toate cele ce fuseseră. Tot ce ştia despre Colb şi Madby. Şi despre înfruntarea lor.

Oare înfruntarea fusese o luptă în care Colb sfârşise ucis în chinuri, pe roată, alături de tâlhari? Nu, aceea fusese doar efectul vizibil a ceva mai profund… o înfruntare între două imagini din mintea oamenilor. Între ceea ce credeau muritorii că-i divinitatea.

Oare forţele de deasupra noastră erau atât de brutale, de violente, de lipsite de înţelegere, cum se manifestase Madby? Lacome, pofticioase, vicioase, pervertite… oglindă a tot ce exista mai josnic în sufletul omenesc?

Sau Dumnezeu însemna iubire, milă şi iertare, după cum afirma

Colb?

Însă ce dovezi adusese Colb în sprijinul vorbelor sale? învăţători frumoase, gânduri nobile… şi cam atât.

Iar Madby dezlănţuise energii necunoscute oamenilor, făptuise minuni după minuni, chiarâncele mai ticăloase dintre isprăvile sale. Cumsăi negi caracterul supraomenesc?

Colb spusese ceva, odată… Că omul fusese înzestrat de Dumnezeu cu darul de a descoperi singur ce-i bine şi ce-i rău… că divinitatea acordase muritorilor libertatea gândirii.

Iată, cele două doctrine se contraziceau total. Madby cerea supunere desăvârşită, oaibă… omul nu trebuia să încerce să înţeleagă zeul, ci să accepte vrerea acestuia fără să-şi pună întrebări. Colb afirma că omul se poate apropia de divinitatea care înseamnă iubire, prin înţelegere, prin raţiune…

Atâtea secole oamenii fuseseră obişnuiţi cu ideea că

zeii sunt deasupra logicii, a raţiunii, încât se obişnuiseră cu gândul că nu trebuie să meditezi asupra acestor lucruri, ci să le accepţi ca atare.

Pe de o parte, tradiţia şi obişnuinţa cereau supunere… pe de altă parte, mintea voia înţelegere…

Dar poţi înţelege lucruri de neînţeles?

Enor simţea că mintea lui formula gânduri bizare, contrare celor obişnuite: dacă divinitatea ne-a creat din bunătate, nu pentru a fi jucăriile sale. atunci Colb avea dreptate… Dar Madby? El se manifestase aşa cum gândeau oamenii că-i un zeu… însă nu cumva zeii se purtau aşa cum gândeau oamenii despre ei? Pentru a fi înţeles de cineva, trebuie să-i vorbeşti în limba pe care o pricepe… Deci, dacă oamenii nu ştiu decât de frică şi nu respectă decât legi a căror nerespectare implică aplicarea celor mai cumplite pedepse, cum să vorbească divinitatea pentru a se face înţeleasă? Doar prin forţă şi violenţă. Faţă de cel care nu respectă decât forţa, foloseşti forţa. Dar cel care pricepe de vorbă bună? Pe acesta violenţa îl scârbeşte, îl îndepărtează…

Deci imaginea despre divinitate se crează în mintea omului… iar divinitatea se conformează ei… sau, mai bine zis, omul nu vede în divinitate decât imaginea falsă pe care şi-a făcut-o despre ea. Pentru un om crud, zeul nu poate fi decât plin de cruzime… iar pentru unul bun şi drept, divinitatea e doar iubire…

Adică degeaba e blând Dumnezeu, dacă noi vrem să vedem în el o făptură brutală, violentă şi de neînţeles. Căci îl vom vedea aşa, cu toată bunătatea sa.

Însă nu aceasta era esenţa problemei.

Fiecare are nevoie să creadă în ceva. Într-un ideal, într-un zeu… chiar dacă e vorba doar de produsul imaginaţiei. Dar în cazul de faţă cel care părea zeu contrazicea opiniile lui despre cum ar trebui să fie divinitatea. Poţi crede în ceva care se opune spiritului tău?

Pe de altă parte, poţi crede în ceva ce se dovedeşte slab, inferior altor forţe?

Inferior…

Colb îl înfruntase pe Madby, îl învinsese… atunci când voise. Dar în înfruntarea finală căutase moartea, suferinţa… împlinirea unui scop pe care el, Enor, nu-l putea pricepe. Colb se sacrificase, se lăsase ucis nu pentru că ar fi fost inferior lui Madby, ci pentru că urmărise ceva anume… o cunoaştere a esenţei umane… ca şi cum ar fi vrut să atragă asupra lui durerea întregii lumi, s-o poarte singur…

Deci, medita Enor, în lume au apărut două forme de manifestare a divinităţii. Care e cea adevărată? Indiferent ce-ai face, dilema rămânea şi, folosind diverite argumente, trebuie să decizi care-i zeul cel real.

Fiindcă atât Colb cât şi Madby susţinuseră că nu există decât un singur Dumnezeu. Care-i acela? Cel crud, violent şi răzbunător, care semăna cu imaginea pe care şi-o făuriseră până atunci oamenii despre divinitate, sau cel bun, iertător, înţelegător, despre care vorbise Colb?

Dacă ar fi fost să se ia după cum îl îndemna sufletul, ar fi prefera, bineînţeles, o divinitate miloasă, blândă, care să aducă pace şi frăţie. Dar Colb îşi susţinuse afirmaţiile doar prin vorbe, iar Madby se folosise de fapte.

Dar nu spusese Colb (sau mintea lui, a lui Enor, pentru că nu avea siguranţa că acele vorbe auzite doar de el veneau din afara creierului său) că faptele în sine nu contează, ci interpretarea lor?

Iar interpretarea faptelor lui Madby dovedea lăcomie, egoism şi răutate. Ce fel de divinitate poate fi asta?

Adevărul era simplu, degeaba încerca să-l complice: în lume apăruseră două doctrine, două învăţături contradictorii. Iar el trebuia să aleagă. Argumentele nu aveau importanţă. Hotărârea, opţiunea, se făcea în

adâncul sufletului, acolo unde învăţăturile respective se confruntau cu firea lui, cu convingerile sale profunde. Îndoielile asupra divinităţii lui Madby dovedeau că spiritul lui respingea ideea că acesta putea fi întruparea lui Dumnezeu. Că divinitatea după care tânjea sufletul lui era cea a lui Colb: Dumnezeul iubirii.

Poate că omul nu-şi era stăpân pe deplin, probabil că soarta lui se hotăra în alte sfere, dar avea dreptul să aleagă, să opteze. Şi, în situaţii limită, precum cea în care se găsea, era obligat s-o facă.

Iar Enor îşi scutură îndoielile. Sufletul lui decise: dacă în univers exista Dumnezeu, acela trebuia să fie aşa cum îl descrisese Colb: bun, iubitor, care lăsa creaturilor lui deplină libertate.

Şi. lămurindu-şi o dată pentru totdeauna problema, Enor făcu – primul de pe Glia – un semn care ţinea seama de opţiunea sa şi de jertfa lui Colb, un semn care stabilea fără tăgadă tabăra în care se plasase: semnul roţii.

Şi-n clipa aceea întunericul încremenit din jurul lui se sfărâmă în cioburi sticloase, văzduhul începu să fiarbă, iar din înalturi, din depărtarea incomensurabilă de dincolo de stele, fulgeră o sclipire blândă, galbenă, care se apropie cu o viteză incredibilă de Glia. Atinse trupul întins pe roată, îl cuprinse într-o vâlvătaie a cărei incandescenţă depăşea lumina a mii de sori… apoi se retrase spre străfundul necunoscut al universului, de unde venise.

Instrumentul de supliciu rămase gol. Ca şi cum n-ar fi fost nicicând un cadavru pe el.

Colb se dusese să-şi continue calvarul în alte lumi, unde făpturile lui Dumnezeu aveau nevoie de învăţătura salar în depărtare, în negura ce acoperea oraşul, se auzi cântecul puternic al unui cocoş, ce vestea o nouă zi. Şi o nouă era.

A frăţiei ce va să vină.

r.

Oare stelele nu există pentru că nu le vedem ziua sau dacă sunt acoperite de nori în timpul nopţii? Oare ploaia ascultă de dorinţa omului? Râurile curg spre deal, dacă le cerem?

Omul e neputincios în faţa unor forţe pe care nu le cunoaşte încă. Dar ele acţionează indiferent dacă ştim de ele sau nu.

Divinitatea există, indiferent dacă omul crede sau nu în ea. Sau nu există, cu toată credinţa a milioane de indivizi. Existenţa ei este dincolo de înţelegerea noastră de moment.

Şi decât să credem în ceva ce nu cunoaştem şi nu înţelegem, mai bine să nu credem. Această necredinţă nu trebuie să fie rigidă, închisă, ci să lase loc liber pentru tot ce-i nou. Mintea muritorilor trebuie să prindă orice-i folositor, să se dezvolte şi să-şi mărească puterea. Iar multe din cele ce azi par de neînţeles îşi vor găsi înţelesul.

Decât o credinţă falsă, mai bine niciuna. Dar sufletul să fie pregătit pentru adevărata credinţă. Nu prin teamă de necunoscut, ciprin încredere că va veni vremea adevărului. Nu prin respect faţă de ceea ce nu înţelege, ciprin iubire faţă de semeni. Căci binele, indiferent dacă-i făcut în numele cuiva sau nu, tot bine rămâne. Şi cu cât e săvârşit fără dorinţă de răsplată, cu atât e mai preţios. A dărui e calea înţelegerii.

Iar drumul ce se strecoară printre stâncile tăioase ale neştiinţei, răutăţii şi egoismului va ridica omul spre culmi. Şi când va ajunge acolo, sus, va auzi glasul blând al Tatălui: „Bine ai venit, fiule! Te aştept de mult timp. Acum te-ai întors acasă. Universul îţi aparţine, pentru că te-ai dovedit demn de el!”

Şi muritorul va cunoaşte adevărata faţă a Domnului. Abia atunci va cunoaşte credinţa. Dar până atunci, va domni deşertăciunea, amăgirea şi zădărnicia…

Învăţăturile lui Colb 32, 8

D.
Eu sunt frica.
Eu sunt moartea.
Eu sunt frica de moarte.
Frica voastră de moarte.
De hăul întunecat în care vă pot arunca.
Adoraţi-mă, rugaţi-vă de mine.
Temeţi-vă!
Şi poate o să mă îndur de voi.
O să vă las încă în viaţă…
Imnurile lui Madby 6, 8
Addenda

…Necunoscute sunt căile Domnului, iar ispitele ne aşteaptă la tot pasul. Căci ştiinţa omului e puţină, e neîndestulătoare pentru a judeca toate cele pe care le întâlneşte în viaţă. Iar Cel Viclean ne pândeşte, având şi el luptătorii lui.

Pentru mine, neştiutorul, rămâne o taină de nerezolvat faptul că Domnul, în nemărginita Sa milostenie, a îngăduit existenţa unor fiinţe pervertite la minte şi la trup, care vieţuiesc printre noi pentru a semăna îndoială şi a menţine cultul barbar al lui Madby. Poate că Domnul are motivele Sale, pentru că omul e păcătos prin natura sa, deşi sângele nevinovat al lui Colb îl poate spăla, îl poate izbăvi. Dar anumite fiinţe refuză izbăvirea şi continuă să adore păcatul!

Iată, de curând s-a răspândit în oraşul nostru o scriere spurcată, duhnind a pucioasa damnării veşnice. Se numeşte *înălţarea la ceruri a lui Madby*, după cum ştim cu toţii. Mulţi aţi citit-o, împinşi de o curiozitate bolnavă. Nu vă daţi seama că, umblând cu murdării, te murdăreşti? Iar o asemenea murdărie diavolească nu se poate spăla cu apă şi leşie! Cel Rău e viclean, căile lui mişeleşti par nevinovate, nevătămătoare. Vă ziceţi: „Şi ce rău am făcut citind această lucrare? Mintea mea e curată, am o credinţă

de neclintit, nu mă poate afecta!” Nu-i adevărat. Asemenea porcării vă strecoară în suflet îndoiala, iar îndoiala după cum se ştie, e moartea credinţei. Fiindcă povestind lucruri din vechime, despre care nu avem suficiente mărturii, răuvoitorii pot face afirmaţii despre care omul de rând nu ştie că-s greşite.

Feriţi-vă dar a crede povestea răspândită de adoratorii Celui Rău. Autorul, care a preferat să rămână anonim, istoriseşte despre cum Madby a strâns poporul din Civis în amfiteatru şi, după ce a susţinut încă o dată că-i singura divinitate, a afirmat că trebuie să se ducă să facă ordine în ceruri, de unde lipsise prea mult, dar că se va întoarce după ce-şi va termina treaba. Apoi a urcat în nava sa din metal şi a dispărut în înalturi. Lucrarea se încheie cu afirmaţia că Madby va sosi curând şi-i va pedepsi pe cei care nu cred în el.

Totul în acea lucrare este minciună, fraţii mei! Căci mărturiile din acea vreme nu pomenesc o asemenea întâmplare uimitoare. Necredincioşii, în ticăloşia lor, susţin că biserica ar fi distrus, cu bună ştiinţă, dovezile ce demonstrau divinitatea lui Madby. Dar, după cum prea bine se ştie, la prăbuşirea imperiului latgan, oraşele principale au fost jefuite de cotropitorii analfabeţi, care au strâns aurul şi lucrurile de valoare, dar au distrus bibliotecile şi muzeele. Biserica nu exista pe atunci şi nu poate fi învinovăţită că ar fi contribuit la acele distrugeri. Dimpotrivă, învăţaţii, chiar de erau adepţi ai lui Colb, au salvat ce s-a putut din scrierile din vremurile acelea. Dar mare lucru n-a rămas…

Dar eu însumi am descoperit un manuscris vechi, în care se spune că Madby a pierit în chinuri groaznice, în timpul marii ciume. Dar, după câte ştim, acea boală cumplită s-a răspândit pe când împărat era Terodus. Oare Madby să fi lăsat împărăţia pe seama altuia? Greu de crezut, de acea suntem convinşi că acea mărturie, deşi ne-

ar conveni spusele ei, e doar un fals. Şi mai sunt şi alte asemenea basme, nedemne de crezare.

Dar scrierea care lămureşte cel mai bine lucrurile a fost descoperită recent de fratele Urblan, de la aşezământul din Clobone. E vorba de un fragment din pierduta *Istorie a celor zece împăraţi nebuni*, atribuită, poate pe nedrept, lui Peterus Arbiter. O să vă citesc o parte din acel text, să vă lămuriţi singuri:

Madby, oricât de mult se retrăsese din viaţa publică, apărea din când în când la festivităţi. Înconjurat de gărzi alcătuite din origoni fioroşi, care nu vorbeau latgana şi nu ascultau decât de Sabrin. Bătrânul general, care se bucura de încrederea deplină a lui Madby, avea din ce în ce mai multă putere, dar era credincios ca un câine stăpânului său. El gusta, de fiecare dată, mâncarea şi băutura împăratului, gata să se sacrifice, ca zeul să nu păţească nimic. Deşi, ce-ar fi putut păţi un zeu? Putea fi otrăvit, dacă era nemuritor? Dar Sabrin nu gândea astfel şi se îngrijea de siguranţa stăpânului. Şi-l folosea pe fiul său, Sabrinianus – care la vremea aceea avea vreo patruzeci de ani – pentru tot felul de treburi de încredere.

Şi se întâmplă ca din pustietăţile din răsărit, de acolo de unde apar mereu popoare sălbatice, să se ivească un trib barbar, pus pe jaf şi ucideri. Venea de departe şi nu auzise de puterile lui Madby, deci nu se temea de acesta. Făcând deci tribul bergozilor mare prăpăd la graniţă, Sabrin l-a rugat pe Madby să se ducă, precum în alte vremuri, să reinstaureze ordinea în ţinuturile mărginaşe. Însă Madby refuza cu încăpăţânare. Atunci Sabrin şi-a trimis fiul să-i înfrunte pe duşmani, să nu mai sufere cetăţenii imperiului de pe urma barbarilor. Dar Sabrinianus avea trupe puţine, iar sălbaticii erau mai puternici decât crezuse la început A trimis solie grabnică la împărat, cerând ajutor neîntârziat. Dar Madby a refuzat din nou, nesinchisindu-se nici de chinul cetăţenilor, nici de

pericolul în care se afla armata. Iar peste două săptămâni, în Civis s-a aflat cu groază că bătălia fusese pierdută. Sabrin a primit prin curieri speciali o ladă în care se găsea capul lui Sabrinianus şi cel al fiului acestuia, care, deşi avusese numai zece ani, îşi însoţise tatăl în campanie.

Iar în seara aceea Sabrin s-a înfăţişat la împărat, pentru judecarea pricinilor. Şi când împăratul s-a ivit pe tron, în veşmintele-i din metal albastru. Sabrin a răcnit un ordin către garda origonă, iar soldaţii barbari s-au supus imediat, slobozind săgeţile din arcurile veşnic încordate în trupul lui Madby. Spre uimirea celor prezenţi, săgeţile au pătruns în trupul despre care se credea că-i divin. Iar acesta, lovit de vârfurile din metal, s-a chircit şi s-a transformat într-o cenuşă urât mirositoare.

Şi astfel s-a terminat cu Madby.

Iar Sabrin s-a înscăunat împărat. Dar n-a mai fost în toate minţile şi cu el a început şirul împăraţilor nebuni, care au dus imperiul de râpă.

Principalul semn al demenţei sale a fost că a continuat cultul lui Madby, mai straşnic ca înainte, ascunzând uciderea acestuia şi pretinzând că se întorsese în ceruri. Numai că Sabrin a părăsit palatul şi s-a întors în vechea locuinţă imperială, din piaţa senatului. Clădirea lui Madby a rămas de izbelişte şi s-a dărăpănat, apoi a dispărut cu totul în timpul Marelui Pârjol din vremea lui Antila.

Am aflat adevărul despre uciderea lui Madby chiar de la Grotter, care fusese atunci şeful gărzii origane. Mai târziu s-a căsătorit cu una dintre nepoatele lui Zaver, iar fiul loi; Rodolpho, a fost primul împărat pe jumătate străin…

Închei aici citatul, fraţii mei, pentru că sunt sigur că am dovedit pe deplin natura pieritoare a lui Madby şi felul în care a luat naştere această legendă mincinoasă despre înălţarea lui la ceruri, blestemat fie el şi numele lui…

Fragment dintr-o predică atribuită fratelui Secundus Ortolan

ÎN COLECŢIA SCIENCE – FICTION CYBORG AU MAI APĂRUT:

1. ALFRED BESTER – Omul demolat (Premiul Hugo)
2. ROGER ZELAZNY-Nemuritorul (Premiul Hugo)
3. KATE WILHELM – Undeva cândva, suave păsări cântătoare (Premiile Hugo, Locus, Jupiter)
4. IAN WATSON – Ambasada extraterestră
5. CLIFFORD D. SMAK – Halta (Premiul Hugo)
6. SAMUEL RAY DELANY – Intersecţia Einstein (Premiul Nebula)
7. ROBERT SILVERBERG – Timp al schimbărilor (Premiul Nebula)
8. PHILLIP MANN – Seniorul casei Paxwax
9. IAN McDONALD – Inimi, mâini, glasuri
10. FEDERIK POHL – Poarta (Premiul Hugo, Nebula, Locus, Apollo, J.W. Campbel)
11. IAN WATSON – Necroville
12. – 13JOAN D. VINCE – Regina zăpezilor (Premiul Hugo, Locus)
14. NEVILSHUTEU – ltimul Ţărm
15. PHILLIP MANN – Wulfeyarn
16. C.J. CHERRYH – Staţia planetară (Premiul Hugo – 1983)
17. IAN WATSON – Prima carte de la Mana (Laureat al premiului Locus)
18. JOE HALDEMAN – Războiul etern (Laureat al premiilor Hugo, Nebula)
19. BOB SHAWA – stronauţii zdrenţuroşi (Premii BSFA şi BFA)
20. OVIDIU BUFNILĂC – ruciada lui Moreaugarin (Premiul Pygmalion 2001)
21. FRITZ LEIBER – Marele joc al timpului (Premiul

Hugo)

22. GREGORY BENFORD – Artifact

23. CĂTĂLIN IONESCUL – oser (Premiul Pygmalion 2002)

24. JACK VANCE – Lumile lui Magnus Ridolph

25. ROBERT HEINLEIN – Infanteria Stelară

26. VOICU BUGARIU – Visul lui Stephen King

27. Liviu Radu – Opţiunea

28. FEDERIK PHOL – Man Plus (Premiul Nebula – 1978) 29 – 30. DAVID BRIN – Războiul Elitelor

ÎN PREGĂTIRE:

1. Liviu Radu – Spaime

2. CONNIE WILLIS – Doomsday Book

(Premiile Hugo şi Nebula-1993)

3. NANCY KRESS – Cerşetori în Spania

(Dezvoltarea nuvelei care a obţinut premiile Hugo şi Nebula-1992)

4. LOIS McMASTER BUJOLD – Barrayar

(Premiile Hugo şi Nebula-1992)

5. LOIS McMASTER BUJOLD – Jocul lui Vor

6. C.J. CHERRYH – Cyteen

7. FRITZ LEIBER – Vagabondul

8. GORDON R. DICKSON – Dorsai

9. GWAYNETH JONES – Regina Albă

10. JAMES P. HOGAN – Operaţiunea Proteus

11. PATRICIA ANTHONY – Leagănul fericirii

12. NEWT GINGRICH & WILLIAM R. FORSTCHEN-1945

13. STEPHEN BAXTER – Voyage

Director editură: OFELIA DERCACI Consilier drepturi de autor: VLAD MĂDĂLIN DERCACI Redactorul cărţii: CĂTĂLIN IONESCU Tehnoredactor: VLAD MĂDĂLIN DERCACI

Tiparul executat la S.C. ATLANTIS S.R.L. Ploieşti str. GĂGENI nr. 88A, Tel/Fax: 0244 – 596528 Email:

officepygmalion.ro, www. pygmalion.ro Adresa: EDITURA PYGMALION PLOIEŞTI str. GĂGENI nr. 88A, Tel. /Fax: 0244 – 596528 Email: officeatlantis.ro, www.atlantis.ro